

SZÉP-LITERATÚRAI

A J Á N D É K

A'

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYHEZ.

1 8 2 2.

Második Esztendei Folyamat.

P E S T E N,

PETRÓSZAI TRATTNER JÁNOS TAMÁS betűivel
és költségével.

SEBASTIEN LEBLANC

1734

LEBLANC

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A' NYUGALOMHOZ.

Hol van ditső Országod,
Ég lyánya, Nyugalom?
Reménylett társaságod,
A' mint tapasztalom,
Az én osztályom nem lesz,
Nem itt a' hold alatt;
Időm majd már bútsút vesz,
Már nyárom el haladt:
Süvöltöz az őszi szél
Fenyeget a' komor tél;
Szorgalmam fáradott
Fázott és izzadott,
Mind eddig tsalattattam
'Tsak keveset arattam
'S az a' mit fogadott
Éltem legszebb szakassza,
Hamar hervadt tavassza,
Adósság maradott.

'S oh mit nem álmadott,
Hová nem ragadott
Eszemnek hajnalában
Heves képzeletem,
Mig Tündérek' várában
Virágzott életem.
Hány szép épületem
Készült itt érzeteknek,
Ott magas képzeteknek,
Hirnek melly templomot

Melly Paraditsomot
Alkottam nagy tetteknek!
A' Jövendő' körén
Reményem' tükörén
Melly ditső tájt szemlélttem;
Nem esmért honnomat
'S benne lakásomat
Melly mennyországna'k véltem!
Mindenütt kellemek,
Virágoknak módjára,
Nyiltak az Erdemek'
Útján szívem' számára;
Völgyekben, halmokon
Öröm' ró'sáit szedtem
'S kezemet nem sebhettem
Tövises bokrokön,
Pályámon nem gátoltak
Semmi viadalok
Égi fényben bájoltak
Mindenütt angyalok,
'S mint ők boldogok voltak,
Úgy én is általok.

Hová lett e' szép álom?
Mikép' el olvadt,
Melly másképen találom
A' mit a' Sors adott!
A' helyett hogy boldogság
Ölelne gyötrelmem
Sérten — sért; viszontagság'
Kénye lapdáz velem,
'S későn korán gond 's aggság
Italom ételem.
Serdült koromtól fogva
Habok között lakom,

'S tsak partra vágy zajogva
Hánykódó tsónakom :
Nem kell már mig itt élek
Ragyogó jutalom ;
Tsak téged lelhetnélek ,
Óhajtott Nyugalom ,

De mért repülsz előlem !
Talám fertelmeim
T'sináltak vázt belőlem ,
Melly távol ijeszt tőlem ,
Talám sok vétkeim'
Sulyjának érzésétől
Lelkem' esmérététől
Futnak örömeim ,
'S bosszontott Furiákat ,
Kigyókat és fáklyákat
Rettegnek szemeim ?

Éjfél van 's már álmadja
Sok vétkes vétkeit
Kemény Nemesis adja
Titkon törvényeit :
A' gyilkos , ki mótskolta
Vérrel vad kezeit ,
A' fősvény , ki 'sarolta
Álnokúl kintseit ,
Az irigy , kigázolta
Mások' érdemeit ,
A' hitlen , ki gúnyolta
Az Eg' feddéseit ;
A' tutor , ki árváknak
Gyászos özvegy anyáknak
'Sirjával töltözött ;
A' buja , ki dühének

Pokolbeli tüzének,
Hamis eskek között,
Vigyáztalan jóságot
Szép hírt 's ártatlanságot
Aldozott 's öldözött: —
Ezek, több társaikkal,
Nemeknek motskaikkal,
Belső birájakat
Rémülten álnadozva
Rettegik, 's borzadozva
Hallanak átkokat,
'S már kóstonják irtózva
Jövendő sorsokat.

Ejféli van, de nekem még
Égnek a' tsillagok.
'S kis kertemben, hol az ég
Nagy tanúm, ballagok;
'S e' szent tsendben lelkeimmel
Magán beszélgetek,
'S olly szorosán vetek
Számát lefolytt éltemmel,
Valamint vethetek
'S ám e' hold' szelidfénye
Kárhoztatóm legyen
'S benne részt ne vegyen
Szemem, ha tsak vak kénye
Szerént szívem ítél,
'S a' jobb lélek' törvénye
Ellen szólni nem fél;
Ha szánt szándékkal 's tudva
Tagadom vétkeimet,
'S valamelly tettemet
Szépnek festem hazudva.

Van mit szégyenlenem,
Van; sokféle gyarlóság,
Sok fél-bűn, sok fél-jóság
Bizonyosság ellenem.
Erőtlenség' hazája
E' földi lakhelyünk,
Ezen tévelygés' nyája
Játszik tsalfán velünk,
Gyakran valóság' bája
Gyanánt gözt ölelünk,
'S indulatink' tsordája
Ellen bár kikelünk,
Az ellenség' tanyája
Tulajdon kebelünk:
Nem tsuda, ha bajjal jár
E' belső háboru,
'S reánk nem mindenkor vár
Diadal- koszorú,
De bennem ész lámpása
Miolta gyújtatott
Annak világotlása
Sokszor bádjadhatott
De ki nem oltatott.
'S miolta meggondolni
Tanúltam betsemet
Nem hagytam kényemet
Szabadon kóborolni,
'S az okosság jusát
'S felséges thronusát
Vakmerőn el rabolni.
Hijános lételem'
Mezején nem lelem
Elizium' szépségit
Bájoló kiességit

De miveltt földeket
Sok szép vetéseket
Rajta még is találok
'S itten illatozó
Ott gyümölsöt hozó
Termékeket számlálok :
Durva parragaim
Kevesek, 's egyes szálók
Dudváim 's gyomaim.
Nem, hibám nem vádolna
Úgy, még summázva is,
Hogy ellene nem volna
Védelmeső pais,
Hogy meg nem engedhetne
Az örök irgalom,
Hogy tőlem el kergetne
Téged, oh Nyugalom.

Nem de nem hát bájolak
A' hivság' bábjai,
Miknek mohón hódolnak
Fortuna' rabjai ;
Nem de nem telhetetlen
Vagyok a' fény eránt
'S szívem azért kedvetlen,
Hogy velem nem úgy bánt
A' sors, mikor osztotta
Tárháza' kintseit
'S kegyelme' jeleit,
Mint kényem óhajtotta,
'S hogy bőség' árjai
Nektárral nem itatnak
'S magasról nem mutatnak
Tisztesség' poltzai ?
Úgy van; magát más mentse ,

Én nyilván hirdetem ,
Hivánom a' Szerentse'
Javait 's szeretem ;
'S irigy lenni sem félek ,
Ha olly fényeseket
Földi remekeket ,
Elragadva szemlélek ,
Riket bölts és nagy lélek
Ditsőség szárnyain
Vagy Plutus' karjain
Ragyogtat szép pályában
'S Érdem' társaságában
Köznép közzül kivesz
'S Félistenekké tesz.
De az én irigylésem
Nem kaján busulás
'S tovább törekedésem
Nem mord , dulás fulás ,
Sem pajkos viszketegség
Sem kórságos betegség
Vágyom nem volt soha ,
'S nem lehet ; mert noha
Élek tsendes rejtekben ,
Az Ég a' jötétekben
Hozzám sem mostoha
Bár munkának hartzával
Izzadoz homlokom ;
Vitézségem' 'soldjával
Megérnem van okom ,
És senki síralmával
Nem gyült kis birtokom.
Bár a' Hir nem hordozza
Messzire nevemet ,
Fő rang nem aranyozza
Nimbussal fejemet ;

Baráti szent oltáron
Szép tűz nekem is ég,
Sőt hála! képes árron
Sügárt is nyertem még.
'S bár szüntelen él bennem
Nemes vetélkedés,
Kiszt többre 's feljebb mennem
Magas lelkesedés
Olyan tévelyedés
Nem bódít, hogy utálna
Értte 's tölem elvalna
A' meglegedés.

Ah! más az, a' mi bennem
Olly kívánságot gyujt,
Mellynek irt föld' kintse nem,
'S minden tsillám nem nyujt,
Nyughatatlankodásom
Másunnét fakadoz,
'S szüntelen áradoz,
Ugy hogy iparkodásom
Akármint izzadoz
Kutfejét bétapasztani
'S özönét kiapasztani
Hijában fáradoz.
Egész föld' kerekességét
Ha kémlem 's tanulom,
Bár számtalan szépségét
'S tsudáját bámulom ;
Titkolnom lehetetlen,
Hogy, a' mint esmerem,
Valamit tart 's terem,
Minden élő 's lelketlen
Ésszel biró 's eszetlen
Mint tulajdon szerem

Hijános 's tökéletlen,
Ah e' világ üreget
Végtelent hágy lelkemben,
Biztat, 's tsal reményemben,
Nem tchet eleget:
Herestet valóságot
'S ad véleményeket,
Szent 's boldog ménnországot
Iger 's szül vétkeket,
'S tenyészt gyötrelmeket,
'S ha hajt egy két virágot
Nevel sok kóró-ágot
'S még több töviseket.

Nyilnak a' Böltseségnek
Tsudált műhelyei,
Ragyogó fénnel égnék
Nagy nevendékei,
A' tudományos égnék
Fő rangú diszei
Mit tesznek! nagy rámára
Feszitvén eszeket
A' maradék' számára
Szép épületeket
Magas gondolatokból
Fényes ideálokból
Alkotnak, mellyeket
Más nyom, szélvész' módjára,
Világ' minden tájjára
Elfű, mint pelyheket;
'S viszont új bálványoknak
Itt uj oltárt tsinál,
Ott, ősi Országoknak
Szórt omladványinál
Pókok' hálójnál

Mesterségesb munkával
Szö uj törvényeket,
Mellyek száz praktikával
Az erőtleneket
Megkeritvén elvesztik,
'S szabad kényen eresztik
Az erősebbeket.
Kialtja mindeneknek
A' tisztnek szent szava,
Miben áll a' léleknek
Méltósága 's java
'S mint kell magas elmével
Járnunk a' jobb utat,
Melly a' szép hartz' végével
Egi pálmát mutat.
Mit használ'. Világ szerte
Az észet régen kiverte
Székéből 's dühödik
A' vak kény, 's tetszésére
Vétket halmoz vétkére
'S tsak ritkán bünhödik.
Ártatlanság találja
Mindennap új baját,
Gonoszság elprédálja
Érdem' koszoruját
Alnok szabadon állja
Igazon boszuját,
Bün gunyolva számlálja
Erkölt's háboruját,
'S tsak kegyelem hátrálja
Ennek végbutsuját.
'S boldogság e' vétkeknek
Honuját mint szereti,
Mindenütt bús sziveknek
Panassza hirdeti,

'S nyilván szemlélteti
Epesztő keserveknek
Ezernyi ezere
'S vesződés' tengere,
Mellybe süllyedni látok
Fő 's alsó rendeket,
Akármérre botsátok
Vi'sgáló szemeket;
Hol vagynak, kiknek átok
Nem nyomná élteket?
A' Királyt thronusának
Erős bajnokai,
A' Nagyot fő rangjának'
Gyémánt tsillagai,
A' Vitézt homlokának
Zöld borostyánai,
A' Dust sok aranyának
Tetézett halmai,
A' Böltset ész lángjának
Mennyei bájjai —
A' gondoktól hijában
Mentik 's védelmezik,
Mellyek környékezik
A' lelket, palotában
'S bíbor-'s bársony-ruhában
Akármint rejtezik.
Bár erős várt építsen
'S értz hástyákkal kerítsen
Hörül a' Hatalom;
Bár Amor istenítsen,
'S nektárja részegítsen:
Nints haszna, unalom
Tsemer 's aggodalom
Minden szivbe magának
Gyakran utat talál,

'S véget e' nyavalyának
Nem más vet, tsak halál.

En is, én is tanúja
Régtől fogva vagyok
Ez élet' háborúja
'S hijányi melly nagyok.
Repülök sok hajokkal
Küzdve gyarló szárnyakkal
A' Tökélet felé;
Honnját távol tsudáлом
Felségesnek találom
'S nem juthatok belé.
Buzgok nyomunk hogy rőjja
Bünét-le, 's többről őjja
Magát; buzogjak bár:
Augias' istállója
Herculesekre vár;
Saját tettim' rugója
Sem kedvem szerént jár,
'S magamnak vádolója
Hányszor nem voltam már!
Az Igazat, Jót 's Szépet
Mindenütt kergetem,
'S az eredeti képet
Sehol nem lelhetem
Tsak lelkem' mivoltában
Tsak képzet' Országában
Tsak magamon belől
Szemlélem: töredéket
Látok 's tsalárd festéket
Másutt minden felől.
Nem, meg nem elégíti
Semmi nagy vágyomat,
Melly melyemet feszíti

S' ömölni kénszeriti
Sok sohajtásomat,
'S szüntelen öregbiti
Nyugtalanságomat,
Valamig nem keriti
Tziprus-sor siromat.

Hol, hol van hát Országod
Igézö Nyugalom,
Hol virit olajágod
E' legszebb jutalom?
Ott, hol e' tsillagoknak
Bajos seregei
Ragyognak, világoknak
Elhintett ez'rei
Ott, ezek' eggyikében,
Melly veled 's általad
Ditsöülö fényében
Mindent felülhalad;
Ott mutatja lelkemnek
Honnodat a' Remény,
Ez égi szülemény,
Ör angyala éltemnek,
E' fő jótétemény,
Melly napom viradttában
Fogott velem kezét,
'S egész utam' folytában
Olyan hittel vezet,
Hogy örök szomjazásom
'S végetlen ohajtásom,
Melly olly magasra vágy.
Isteni kéz' irása,
— Petsételtt fogadása, —
'S megsalódnom nem hágy. —
Bizony nem! Hiv munkámat

Követi jutalom,
'S bízvást vigasztalom
Szivemet, hogy pályámat
Ha buzgó szorgalom
Végzi, nyerem pálmámat
Honnodban, Nyugalom;
'S Te ott a' szépek' szépét
S' Szentek, Szentét velem
Láttatod, mellynek képét,
Melyemben viselem.

TEK. BÁRCZAI BÁRCZAY PÁL, T. N. PEST
VÁRMEGYE' ELSŐ AL-ISPÁNJÁRA.

Jan. 25-kén 1822.

Tiszta Magyar szived bizodalmat nyújt a' szegénynek;
Tsunya dagály nélkül élsz Te valóba Nemes
THAISZ.

H A R P A G O N R A.

Harpagon, a' mikoron haldoklott vig vala képe;
Síron túl nem kell költeni: — 's ennek örült! —

Aξιόπιστος.

A' RAB és a' MADÁR.

Dulci laborum decipitur sono.

Horat.

Te tzipra kis Madár!
Miért hagyád-el már
Elmét ketsegtető,
'S a' búban el merültt
Gyötrelmes árva szívét
Veszélyes andalgásiból
Édesdeden serkentető,
Érzékeny éneked'?

Vagy-is — mivel köszönnyem én neked,
Hogy bús magánosságomban meglátogatsz?
'S hogy (a' mit embertől szívem hijába vár)!
Vigasztalást és kedvet adsz?
Ékes szavú, szép tollú, drága kis Madár!
Mivel köszönnyem én meg ezt neked?

Fel-fel repülsz rostélyos ablakomra:
Bízást előmbe állsz,
'S úgy kandikalpsz
Majd bévasaltt szűk rejtekembe,
Majd el fogyó sovány
Ábrázatomra,
'S vigasztalásidért
Hálát mosolygó bánatos szemembe.

De nem sokára
Tőlem megint elváltsz!
'S a' bűnnek e' felhőkig - értt
Boldogtalan lakó helyéről
Szárnyadra kelvén, újjolag lezállsz
A' vár' fokára,
Vagy még tovább ama'
Sebefs folyónak zúgó partjainn

Szép Litteratura.

Büfzkén uralkodó bokros halomra;
'S onnan, fzikott örvendezésed'
Hellős, verőfényes hegýéröl,
Onnan tekintgetsz - fel homályos ablakomra.

Ott hangzik újra kedves éneked
A' fenyvesek' tollas polgárinak
Büt gondot elfelejtetö ,
'S a' városokban fonnyadó kevély halandók'
Szemet-tsaló tündér hívságínál
Százfzorta méltóbb, boldogabb, 's fzebb életéröl.
Ott hangzik édes éneked
A' halmok', erdök', völgyek', 's tér mezök'
Szárnyas lakossinak
Önként jövö, szünetlen' változó,
Mindenkor új, mindenha víg,
'S mindég örömmel tellyes ünneperöl.
Ott hangzik, ott zeng éneked
Az e' kerek föld' birtokánál,
A' fzeles e' Világ'
Minden javánál
Kivánatosb, áldott szabadság'
Meg nem betsülhetö nagy érdeméröl.

Boldog kis állat! ártatlan, szabad lakossa
Ezen magas hegyek' homályyinak!
Vig hirdetöje,
Szíves magafztalója
Nagy Alkotód' jóságínak!
Te szép, te kedves kis Madár!
Édes enyhittöje,
Égygyetlen eggy vigafztalója
Elbádgyadott lelkem' fájdalminak!
Mivel, mivel köszönyem én neked
Elmémet ébrefztö gyöngy éneked'?

De íme! már megelhagyott.

Meg vízfzátére

Az esti fzellök' gyenge szárnyain

Előbbi mulatóhelyére,

Túl a' folyónak partyainn

Ama' bokros halomra; — 's ott,

A' nyári difziböl kivetkező

Kis fának özvegy ágain,

Ott áldja, ott köszönti

A' nyugalomra költöző

Arany-hajú fzelid Napot;

Ott önti

Gyönyörködésre kisztő mennyei

Kis torka fodros énekít,

'S hangokra-olvadt vidám érzeménnyei

Mefzfzére hajtának minden bút, bánatot.

Tornyunkra felható édes lehelletit

Enyhülve szíjják-bé sokat-türtt fziveink,

'S dobogva hajlanak-le víg dombjának a' völgy'

Árnyékos öbliböl

Felénk koválygó lágy fzellőjihez;

És, felfoházkodván

Megilletődött lelkeink

A' Szenvedők' el nem feledkező

Irgalmas Attya' fzékihez,

Heblünkbe hullanak-le könyveink!

Elhallgatott: 's majd ágról ágra fzáll,

Majd újra nagy-büfzkén megáll;

És, mintha tudná,

Hogy fziveink' érzésivel

Hénnyére játszik,

'S hogy édesen mulattató

Szép énekéért

Méltán magafztaltathatik,

Füelve néz mindenfelé,

'S kérdezni látszik:

„Ha tetfzik-e?”

„'S kitől miként hallgattatik?” —

De néma tsendesség uralkodik

Már mindenütt; 's hallgat, figyelmez a' vidék

Körül-belől.

Tsak a' feleslő Vifzszahang fondorkodik,

Tsak ő tseveg, 's ingerli még

A' mefzfe kösziklák felől.

Bámúlva bámúl és álmélkodik.

E' táj' kis Orfeussa' szép szaván

Még a' Folyó-is, — tsendesebben

Hajtván bolyongó hajjait

A' vár alatt,

'S nem olly igen sietve;

Nem olly zajogva dülvén partyait,

'S a' köfalat.

Zengj még tovább!

Zengj, oh kegyes

Kis Énekes!

Enyhítsed árva szívemet,

Enyhítsed ah! 's felejtessd-el velem

Határt nem érhető keservemet!

És ime zeng! . . De melly fzokatlan,

Melley új erővel hangzik ezüst-szava?

Mint éled ah! 's melley ellenállhatatlan

Vigságnak indul minden a' partok körül!

Miként örül;

Miként süvitt az ő

Hatalmas énekének

Hegy, völgy, mező!

Melley új öröme gerjedének,

'S miként felelgetnek mindenfelől neki

A' szirtos-oldalú hegyek'
Láttatlanul enyelgő gyermeki!

Téged', Szabadság! tégedet énekel.
Nints szíved, Ember! hogyha nem érdekel;
Ha fel nem indithatnak édes
Hangjai zengedező szavának —
Mebájoló kedves szavának,
Melly által új
Életet ad az egész tanyának!

Áldás reád,
Ch édes
His Énekes!
Áldás reád!!
Ne ártsanak neked soha
E' vad vidéknek éhes ölyvei!
Ah! el ne érjenek téged' soha
Kegyetlen üldözöd' vérengző körmei!

NÉHAI MÉLTOSÁGOS KIRÁLYI TANÁTSOS
SEPTEMVIRALISTA VAJAI VAY JÓSEF
UR' HALÁLÁRA.

Mint a' midön Fénícia' partjain
Az árbotz-erdők' disze, az izmosabb
Czedrus ki dül, 's utánna jajdul
A' rohanásra egész Libánus:

Úgy most, midön, Te az Haza' Oszlopi
Közzül ki dültél nagy Vay Jó'sefünk
Egy köz nyögés, jaj kelt fel a' bus
Hunnia' népei közt porodnál.

Gyászolnak a' Jök, sirnak az érdemet
Betsülni Tudók, Thémis Apostoli
Könyben ferednek, nintsen a' ki
A' nagy esetre panaszt ne nyögne.

Pallás, szerelmes szüzeinek, vidor
Képekre fátvolt vont, — kezeikbe gyász.

Cziprust adott, és hurjaikra
Bús Alagyt, 's puha Neniákat.

Az égi Vallás' Hivei, kik betses
Személyedért töményeket égeték,
Óltárokat most gyászba vonva
Állanak, és nevedet kesergik.

Ez Océánba hullatom én is e'
Könnyek' ki buzgott ömledezéseit,
Mert Tenger a' könny, mely te érted
Istenesült Vay! hull, 's ki áradt.

Mint Flaccus hajdan Quintilius' setét
Hamvedre mellett, melyly zokogás között
Kiáltom én is fejkövednél —
Alszol e' hát Vay! már örökre?

'S Nem vagy tovább? ah vaj mi idő szakasz
Ad vissza Téged? mék anya szül nekünk
Hozzad hasonlót? nyomdokidra
Kit fog az Ég kinevezni másat?

Olly bölts Tanátsost, nagy Cicerót, remek
Emberbarátot, — az Haza' terhei
Alatt fáradhatatlan Átlást,
Hiv Hazafit, született Keresztyént.

Bö'itsödbe Téged-önn maga ringata
Astraea, a' szüz virtus apolgatott
Pólyádban, és a' tiszta erkölcs
Szent tüzeit kebeledbe nyomta.

Nagynak születél, — már feselő korod
Mint a' pirosló hajnal arany napot
Igér, — belőiled még előre
A' tsuda Lelket elő mutatta.

Hát a' midön a' köz horizonra fel-
Jöttél; miként egy mennyei ritka Jel,
Sugáritól környül övedzve
Annyi Periklesi érdemeknek.

Bámult az a' ki legközelebb vala,
Csudált az a' ki messze homály alól
Tekinthegett rád — nagy valál Te
Hunnia' népinek 's a' Világnak.

Lesznek tehát a' kik örök oszlopot
Állítsanak, — söt már neved irva van
A' Halhatatlanság', 's a' Hónor'
Templomiban adamás betűkkel.

HIS ARON.

A' SOK MILLIÓJU SEMMIRE-KELLŐ' SÍR- JÁNÁL.

Hidegen és haraggal nézem 'sirodat az útról,
Elkelletvén menni mellette,
Mert nem jöttem porodhoz leborulni
'S fájlalni hogy nem vagy többé.
Söt gyönyörködném mint lepne el a' burján:
Fényes temetőt csak a' Derék érdemel.
Izzadott értted a' szegény paraszt
'S még is a' szél keresztül fűtt kalyibáján.
Vért osztott honnyodért Előd
'S Te annak mocskára éltél.
Délczeg ménék nyeritettek előtted
'S tökét ragadtak utánnak.
Szemet vakított palotád arannya
'S czafrinkák kebelén kaczagott benne a' bün.
Szabadságot adott neked is Hazám törvénye
'S Te csúsztal! —
Megcsaltad magad hagymáz-képzetidben,
Mert a' férjfi-kebel utált.

Ha buktak is hazug dicséröid küszbődnél
Az örök hirü Múza büszkén némult-el láttadra,
Tovább, tovább, sebesen el, mellőled,
Hogy ne kelljen látnom szentetlen poraid.

SZ. S.

SPENCER ÉS SIDNEY.

Spencer nevezetes angol költő 1510-ben született. Leg - becsesebb munkája: the Fairy-Queen, romantos epopea. Az ifjú költő bemutatja versezetéből a 9-dik éneket Sir Philip Sidneynek, ez olvassa, bámul 's kivált, a' kétségbe esés leírásán elragadtatik. Hivatja hevében Számtartóját „Fizess ki ezen versezet Írójának 50 font Sterlinget.” Olvassa tovább 's még egyszer ennyit parancsol. A' Számtartó sokallván a' summának e' nevedekését holmi bizodalmas ellenvetéseket tett. Fizess-ki hát egyszerre 200 fontot válaszola Sidney 's ne beszélj sokat, mert nem állok jót, hogy még többet ne adassak ezen nagy talentumnak, ha gyönyörű verseit tovább olvasom. Sir Sidney ezen idő olta Spencerral szoros össze köttetésben élt, ajinlotta Erzsébet Királynénak, kitől később esztendőnként való fizetése is járt.

A' melly Nemzet nyelve' mivélésének eszközlőjit az Udvar is pártfogolja, ott a' Haza ebbeli disze hamar terjed.

M I L T O N.

Milton háromszor házasodott-meg. Az első felesége elhagyta, hamar az egybe-kelés után, a' mint monda azért, mivel ő. Királyvédöné, Milton pedig Republicanus. A' költő el akarta magát ennél fogva választatni Királynéjától 's egy lelkes szép leány után járt. Értésé-

re esik ez feleségének , megindul rajta 's Urának egy barátjához megyen épen az előtt valamivel mikorra tudta hogy ott Milton is megjelenik. Véletlenül lepi-meg itten az Asszony férjét , lábaihoz borúl neki 's engedelmet kér. Milton elérékenyedett 's készen volt a' bocsánat.

Azt mondják , hogy Milton ezen jelenést nagyon szivére vévén , ebbéli felhevülése lebegett előtte mikor Elvesztett paradicsomában azon felséges helyhezetet festette , a' hol Éva Adámtól engedelmet kér.

CHURCHILL ÉS HOGARTH.

Mentül inkább szeret valaki másokat kigúnyolni annál nehezebben tűri ha a' nyíl epéjét ő reá önti más vissza.

Hogarth csufolódva festette-le, the Times című képében , eleinte Lord Temple-t és Pittet , azután Wilkest. Wilkesnek jó barátja volt az angoly Gúnyoló-költő Churchill , 's hogy ez barátjaért bosszút álljon Hogarthon , egy mardosó Gúnyt irt reája , Hogarthnak ez annyira elevenéig hatott hogy bújában nem sokára megholt.

TUDÓS NYOMORÚSÁG.

Keplernek halálakor 22 talléra maradt. † 1630. Maximilián Császár 11,817 forinttal tartozott neki , de nem fizette ki.

Hästner ezt írta róla :

So hoch war noch kein sterblicher gestiegen
Als Kepler stieg , und starb in Hungersnoth.
Er wusste nur die Geister zu vergnügen
Drum liessen ihn die Körper ohne Brot.

Regensburgban, halála helyén 1808-ban állítottak neki emlékkövet! Be balgatag az emberi Nem igen sok tekintetekben. A' maga diszeit, míg élnek fel se veszi, 's ha egyikét kis dicséretet, melly csak pusztá szavakba kerül, könnyen oda vet is, de testi élelmekről nem gondoskodik. Halál után gördít a' sirhalomra valami cifra feljúlirásu pompás követ. A' kö mindég csak kö 's ha az által más későbbi nagy észt akarnának felszerken-teni jobban elérnék a' szép czélt mikor azt bizonyítanák hogy a' közre világló léleknek még földi hüvelyéről is tudnak gondoskodni. *)

Keppler a' planeták pályája' törvényeit kikapván, Newtonnak nyujtott fonalat felfedezéseiben. Newton nem tartozott a' nyomorúságban hagyatott Tudósokhoz; mert, halálakor az ő vagyona 32,000 font Sterlingből allott.

N A R U S Z E V I C Z.

Naruszevicz Lengyel költő és Történetíró 1735 született, megholt 1796. Tacitust lengyelre fordította. ennek lelkes velős stylusa szerént. Lengyel pásztori dalait is tisztelettel említi hazája. Leírta Nemzete históriájának egy részét, mellynek a' jelesebb eseteket eléadó képeihez Lengyel Dámák készítették a' rajzokat. Az ilyen Dámák, a' kik szégyellenék, hogy csak korcsokat neveljenek, valóságos tiszteletre méltók. Ellenben —

D. G.

*) Az igaz Tudós tsak lélek 's Istennel rokon nemességében gyakran arról is elfelejtkezik hogy ember — ne hogy kintseket gyűjteni akarjon: a' ki tehát tsak pénz akar tudományá által szerezni, vagy a' ki tsak pénzért játszik Tudóst; — nem érdemes hogy esze vagyoni:

A' Red.

A N Á C R E O N T I S M U S O K.

A' T é l.

A' Bóreas emésztí
A' kert' piros virágít,
'S a' fülmilét odúba
Bezárta, 's barna Progne
Tudgy' Isten, hol köszönti,
'S melly ház tetőn a' hajnalt.

Nékem nem árt fuvalmad
Oh tél' tirán követtye;
Bennem nyarat tenyésztett
Linám tüzes szemével.

V á l a s z t á s.

A' Béke' szent ölében
Legyek? De ott unalmas
Fog lenni púha éltem.
Mars' táborát kövessém?
Meghalni nem tudok még.
A' tengeren bolyongjak?
Hajótörés ijéztget.
„Jó bort igyál, 's tanuld meg
A' Szépeket szeretni.
A' béke' lágy ölében
Orólve fogsz pihegni,
A' Mars' rezes sisakját
Nem lesz nehéz viselned,
A' tenger' habja gyermek
Játékot üz előtted.”
Igy szólt Cythére — 's eltűnt.

Z e p h y r e k.

A' repdeső Zephyrek
Boronganak susogva

Ez Éden' hős körében ;
De olly kevés erővel ,
Hogy a' levél a' hárson
Sem ingadoz, 's parányi
Pollenjeket se lopják
El a' virágainknak.

De még is Lina' hőszin
Keblében hogy fürödvén
Ti szentelen szelecskék !
Balzsam szagot ragadtok
Onnand felém, 's alélok. — —
És Bóreás sem árt úgy,
Mint ti kies szelecskék. —

G a l a m b o k.

Azon fejér galambok,
A' mellyeket neveltél
Gyöngy Lina, mint enyelgnek! —
Van szivek; ők is érzik
Az élet' édes álmát.

A z E s z t e n d ő R é s z e i.

Csodálatos! tavasszal,
Hogy a' szökő Zephyrek
A' Bóreást elűzték,
Hogy Flóra a' mezőkön
Szint és szagot tenyésztett,
Én is tavaszt daloltam.

Cérest midőn köszönték
Nehéz arany kalászi
Lelóggatott fejekkel ;
Midőn piros Pomóna

Nympháival kosárba
Rakatta szép gyümölcsit,
Nyarat lelék keblemben.

Látván tovább Lyéus'
Gerezdjeit megértten
Levél között mosolygni,
'S a' vig dalok, 's szökő táncz.
Között miket cselekszik
A' fürge nép szedéskor.
A' gazdag öszt imádám.

Aztán mikor rekesztve
Tart Boreás, miket nem
Érezheték barátim'
Karjok között naponként?
Tél, mit sietsz?! kiálték.

De mostan, a' miolta
Bilincseket vetett r'ám
Az Ámor, a' kegyetlen;
Nyár, tél, tavasz az ősszel
Mind öszve van keverve
Az én szegény fejemben.

R ö n n y ü É l e t .

A' trombiták riadnak,
A' réz dobok zörögnek,
Indúlnak a' csoportok
Gyalog, lovon, szekéren,
Szint' reng a' föld alattok.
Pattognak és dörögnek
A' kis 's nagyobb lövések
Napoleon' szavára.
A' várfalak repednek,
Az emberek tolyongva

Veszejtik életeket
Hazájokért dicsően,
És én egy hárs ligetben
Borozva üldögélek
A' Lina' oldalánál.

J ö v e n d ö l é s :

Urániát nevettem,
Ki csillagom' tekintvén,
Lemonda életemről.

Jó, hogy tudom, feleltem,
Duplán fogok szeretni,
És inni már ezentúl;
Mert életem rövid lesz.

W E S T é s N A P O L E O N .

West Úr, Londonban a' szép Művek' Hirályi Akadémiajának a' mult Esztendőben meghalt Elölülője azon sok Utazók között, kiket Újság kívánások Frantzia Ország eleven fővárosa látására vezérlett, az 1802-dik rövid béke alatt, mikor még Bonaparte a' Frantzia köztársaság' első Consula vólt, látogató meg Párist. — Kiváló talentomi, 's hivatalbéli rangja nem engedék, hogy a' sok Utazók között is ismérletlen maradjon, és csak hamar minden nagyobb rangú, 's hirü Személyektől felkerestetett. — Hogy Napoleonnak, mint a' szép művek' kedvellőjének udvarlására legyen, semmi ajánlásokkal, 's rábeszéléssel reá nem vétethetett. — Tulajdon okai voltak, 's hajthatatlanságát mutatván, a' dolog abban marada. — Kevéssel azután egy a' Louvre' igazgatói közzül jöve West' udvarlására, 's meghívá, hogy e' napon a' kép galériát jelenlétével megtisztelni, 's a' felállítandó új képszo brokról az igazga-

tókkal itéletét közleni ne lenne terhére. Ezen meghívást nem lehet megvetni, 's West a' Directorral a' Galériára mene, hol az Angoly Művész azonnal az intézet' ünnepi legköltözött Tanítóitól, 's Nevendékitől körül vétete. Ezen azomba nem nyughatatlankoda, az Ünnepest az Intézet' udvariságának tulajdonítván. — De csak hamar az elő szobában történt zörgés szokatlan jelenetre mutatott, az ajtó szárnyai felrepültek, 's Bonaparte kis kalapjában katonai öltözetben 13 Generalisoktól — ugyan annyi jövődő Hírályoktól, 's Hertzegektől kísértetve lépe be! —

„Hol van az Angliai Művész Akadémia Elöl ülője?
„kérdé hirtelen a' Consul.

Az előlülő ambár nem kevésé rezzene - meg jelenlétét nem veszté-el, midőn Bonaparte hozzá közelitvén így szölitá meg: „Jól van, West Úr, mivel engem „teljességgel meg nem akart látogatni — én voltam „kértelen felkeresni Uraságodat. Nagyon sajnáltam volna Angliában való visszatérését a' nélkül, hogy megismerkedhettem volna véle. De még is egész ismeretlen nem vagyok az Úrral, mert hogy e' darab egy kedveltjeim között, arról bizonyossá tehetem.”

Ekkor előhozták West rajzolatját a' halálról a' halavány paripán, 's a' Művész eleiben tarták. Bonaparte kérdé, ha nem szándékozna e' érdeme szerint tökéletességre vinni e' rajzolatot? és hogy ki nek volna szánva a' festés? — Halván, hogy a' megholt Angoly Hírálynak így szólla. „Az Angoly Hírály „derék ember, egy igen vallásos ember.” Ezután Bonaparte, és West, a' Louvrén keresztül sétalván, a' mint a' felállítandó kép szobrokhoz érnek, Bonaparte megáll, 's kezét öszve kapcsolva azon állásban, mint rendesen le festetni szokott egyet a' képszobrok között, mely gondolatokba merülve merőn néz, 's az Angolyhoz fordulva így szóll:

„West Úr ! ha szabad választásom volna , inkább „szeretnék e' képszobor Originalja lenni , mint más akár- „mi bár mi Hős e' világon , kiről hallottam , vagy ol- „vastam.” —

Nyelvemem forgott — mondá West , valahányszor e' történetet elbeszélte — néki megmondani , hogy még e' szempillantásban hatalmában volna forró kívánságát teljesíteni , ha Uralkodásra való vágyását feláldozván , hazájának szabadságát vissza adná. Akkor ugyan azon Férjfi volna — a' szobor Washingtont ábrázoló. —

Hihetőleg jól tudta Bonaparte , hogy az Angoly Művész Amerikai születés. Mert illy módon értett e' csudálatos Férjfiú maga körül egy varázs kört húzni , mellybe senki sem léphetett , hogy tőle meg ne bájolta- tott volna. — — —

U. I. Szolgáljon az emberiség' egyik legnemesebb Hősének Washingtonnak e' szép Literaturai ajándék Olvasói előtt emlékére e' rövid , de sokat jelentő Karakter rajzolatja a' derék J e n i s c h n e k :

„Hazája szabadságát , mellyet Caesar' vitézségével őltalmazta , Kató virtusával tartá meg.” — (Jenisch Obelisk an die Grenzscheide des 18-ten Jahrhunderts Berlin 1801. S. 177.) —

TÓTHFALUSI KÁROLY.

EGY SZABADELMŰHEZ. *)

Hivánod hogy erős léleknek tartsalok , ámde

Minden erő nélkül lenni gyanítalak én.

A' Szivnél mi lehet gyengébb ? 'S vele küzdve örökké,

Melly gyakran lever az tégedet , azt te soha !

SZENT MYKŁÓGY.

*) Freygeist , esprit fort.

ÉSZREVÉTELEK AZ ÉSZAK-AMERIKAI VADEMBEREKRŐL.

Vad embereknek híjjuk mi őket, mivel az ő erköltsaik eltávoznak a' mieinktől, a' mellyeket mi a' kifinomodás tető tsútstának tartunk. Ők szinte úgy vélekednek a' magokéikról.

Talán, ha lehetséges lenne, a' külömbkülömbféle nemzetek' erköltsait minden részre hajlás nélkül megvizsgálnunk, nem találnánk oly durva népet, melly a' simulásnak minden rendszabásai nélkül szükölködnék, valamint olyan kipallérozottat sem, a' melly még a' durvaságnak némelly nyomait ne viselné.

Az Indiaiak fiatal korokban vadaszok, és bajnokok; öregségeiben tanátsadók, mert az ő egész igazgatás módjok a' böltsek' tanátsán és egyet értésén épül. Nints ott semmi erőszak, nintsenek fogházak, semmi tisztviselők, az engedelmesség' kinszerítettésére, vagy a' büntetések' kiszolgáltatására. Minthogy a' legderekabb szószöllóra legjobban halgatnak, mindnyájan az ékes szollásra adják magokat. Aszszonyaik mivelik a' földet, a' konyháról gondoskodnak, gyermekeiket szoptatják, és nevelik; köztanátskozásaik emlékezetét a' maradékra hagygyák, és általplántálják. A' férjliaknak és aszszonyoknak ezen foglalatosságai természeteseeknek és betsületeseknek tartatnak. Kevés mesterkelt szükségeik lévén, rá érnek, hogy magokat a' mulatság által kiformalják. A' mi munkás élet módunk, az övékhez mérve rabszolgáinak és alatonynak tetszik nékiek, és a' tanultságot, a' mibe mi annyit helyheztetünk, haszontalan hejehujaságnak veszik. Ennek bizonyosságát vevők 1744-ikben Pensylvániában, a' Virgíniai, és a' hat nemzet' országlása között történt Lan-kaszteri szövetség' alkalmával. A' legfontosabb dolog eligazítása után, a' Virgíniai követek egy beszéddel tudtokra adák az Indiaiaknak, hogy Villiáms várában egy

nevelési intézettel össze kötött Kollégyiom lenne, az Indus ifjak' oktatására, és hogy ha ezen hat nemzetek' Főbbjei, az ő Fiaik közül egy fél tizenkettedet ezen oskolába akarnának küldeni, a' Hormányszék minden tehetségét megfogná vetni, hogy ő nékiek jó gondjokat viseltesse, és a' Fejérek' minden mesterségeikre kitanítottassa. Az Indiaiak udvariságának egyik regulája (azt kívánja: hogy semmiféle javallatra az nap, mellyen vették, ne feleljenek; azt hinnék különben, hogy mint valami tsekélységgel, úgy bántak a' javallattal; azzal pedig, hogy időt engednek magoknak, annak megfontolására, mint valami fontos dolog eránt tiszteletet akarnak mutatni. Mellyhez képpes a' következő napra halaszták feleletjeket, a' midőn szöszöllőjök mély megilletődéssel a' Virginiai országlás' jó gondolkodása felől, mellyet ezen javallat által bizonyíta, nyilatkoztatta ki magát; „mert tudjuk ugymond: hogy ti a' mesterségeket, „mellyek ezen oskolákban fognak taníttatni, nagyra be- „tsülittek, es hogy a' mi ifjainknak tartása, míg közte- „tek mulatnának, sokba fogna néktek kerülni. Mi meg- „vagyunk tehát a' felől győzöttetve, hogy ti javallata- „tok által nekünk javunkat akarjátok, és mi ezt néktek „szívesen meg is köszönnjük. De mint értelmes férj- „fiak, fogjátok ti azt tudni, hogy a' külömbkülömbféle „nemzeteknek külömbkülömbféle képzeletjeik vannak a' „dolgokról, és azért nem magyar ázhatjátok balra, hogy „ha a' mi gondolataink a' nevelésnek ezen módjára néz- „ve a' tieitektől külömböznek. Vannak erről némelly ta- „pasztalásaink; hajdan a' mi ifjaink közül többen ne- „veltettek az Északi tartományok' oskoláiban. Ők min- „den ti mesterségeitekben tanítottak, de a' mire köz- „zénk vissza jövének, nem tudtak többé jól szaladni, „főképpen tudatlanok lévén arra, hogy az erdőkben él- „jenek, a' hideg és éhség' elhordozására alkalmatlanok; „nem tudták, hogy építsenek kalyibát, vadat hogy fog-

„janak, vagy hogy ejtsenek le valamely ellenséget, szü-
 „ken dadogták nyelvünket, 's így, akár mint vadászok,
 „akár mint bajnokok, akár mint tanátsadók hasznave-
 „hetetlenek válnak, egy szóval: mindenre alkalmatla-
 „nok. Mindazáltal nem kevésbé leköteleztettek bennün-
 „ket szíves ajánlásaitokkal, ha bár azt el nem fogad-
 „hatjuk is, mi is ajánljuk magunkat, ha hogy a' Virgi-
 „niai Uraknak tetszene fiaik közzül, vagy egy fél tizen-
 „kettedet hozzánk küldeni, felneveltetésekre szintűgy
 „nagy gondot fordítani, és mindenben, a' miben tudó-
 „sok vagyunk, őket oktatni, és belölök derék férjfiakat
 „formálni.“

Mivel gyakran vagyon alkalmatosságok a' köz tanáts-
 kozásokra, innen szokássá vált nállok azokban a' nagy
 rendtartás, és illendő magok viselete. Az öregek a' leg-
 elöl lévő sorokban ülnek, a' legközelebbiekbe a' vitézek,
 és a' leghátulsókban az asszonyok és gyermekek. Az asz-
 szonyok' foglalatosága minden elő forduló dologra szo-
 rosan figyelmezni, mindent emlékezetekbe bényomni,
 és mivel nem írástudók gyermekeikre által botsátani. Ők
 a' tanátskozások' tárházai, és a' kötések' feltételeit száz
 esztendőknél is tovább, élő szó hagyományokban fenn-
 tartják, mellyeket, ha papirosainkkal össze hasonlítunk,
 mindég tökéletesen megegyezőknek találunk. A' kinek
 kedve van beszélni, feláll. A' többiek halgatnak. A'
 hogy elvégezte, 's leült, öt hat minútomnyi időt enged-
 nek még néki maga meggondolására; ha hogy mit azok-
 ból, a' mellyeket mondani kívánt elfelejtett volna, vagy
 még azokhoz valamit hozzá akarna tenni, újra felálhas-
 son, és azt elő hordhassa. Egymás beszédét még tsak
 a' közönséges társalkodásban is ketté vágni, a' legnagyobb
 illetlenségnek tartatik. Melly igen különbözik ez a' szo-
 kás, az Angliai pallérozott nép' alsó házáétól; tsak egy
 nap se múlhatik el lármázások nélkül, mellyeknek letsen-
 desítésére a' szószóllónak torok-szakadásig kell erőlköd-

ni. Be elhajló némelly pallérozott Európai társaságoknak mulatság németől, ha nem pergeti az ember a' legnagyobb sebességgel szavait, azoknak, a' kikkel társalkodunk nyughatatlan tsatskasága, beszélésünket félbe szakasztja, és soha sem engedi bévégezni.

Túl megyen ugyan olykor a' mértéken a' vad emberek' társaságbéli gyalultságok, mivel nem engedi meg nekik, annak ellene mondani, avagy azt tagadni, a' mi az ő jelenlétekben előhordatik. Az igaz, hogy a' módon kikerülök a' tzivakodásokat, de nehéz is az ő véleményeket, vagy a' reájok tett hatást kitanulni. A' téríteni járó papok, kik a' keresztény vallásra próbálták őket téríteni, úgy panaszkodnak erről, mint az ő követségek' legnagyobb nehézségein. Az Indiaiak békességes tűrő figyelemmel halgatják, ha nekik az évangyéliom' igasságai magyaráztatnak, és szokott jeleiket adják tetszésöknek, és helyben hagyásoknak. Azt lehetne hinni, hogy meggyőződtek. Horánt sem, az tsak merő azon betsület.

Egy Svétziai Prédikátor össze hagyá jönni a' Sasquehanna Indiaiak Előljáróit, és egy beszédet tartott előttök a' legfontosabb történetekről, mellyeken a' mi vallásunk fundáltatott, t. i. első szüléinknek egy alma' megévése miatt történt elesésekről, Krisztusnak emberré való lételéről, hogy a' gonoszt elhárítsa, sebeiről, 's szenvedéseiről. 's a' t. — Midőn ki beszéllette volna magát, egy Indiai szószólló felállá, hogy megköszönje neki: „A' mit te nekünk most itt elmondál, így szólla: mind „igen jó. Valóban igen nagy egygyűség almákat enni. „Sokkal jobb azokból alma levet tsinálni.“ Köszönnjük „jóságodat, hogy olly messze földről hozzánk jövel, nekünk azon dolgokat, mellyeket anyádtól hallottál, elő „beszéli; visszonozás végett némelleyeket, én is akarok veled közleni, a' mellyeket mi szintűgy a' mi anyáinktól hallottunk.“

„Kezdetben a' mi eleink tsak vad hussal táplálák
 „magokat, és ha nem volt szerentsés vadászatjok, eh-
 „séget kintelenítettének szenvedni. Két ifjú vadászaink,
 „a' kik a' vadat leejtették, az erdőben tüzet tsinalának,
 „hogy a' húsnek egy részit megsüssék. Midön már ké-
 „szülőbe lennének, hogy éhjöket letsilapítsák, egy szép
 „fiatal lyánkát látának a' felhőköl alá szállani, és azon
 „kis halomra, mellyet amott a' kékellő hegyek köz'tt
 „látasz, lebotsájtkozni. Ez valami lélek szöllának egy-
 „másnak, a' ki talán a' vad húsnek, mellyet főzünk,
 „szagát megérezvén, belölle enni óhajtana. Kínaljuk
 „meg ötet: A' nyelvet vitték a' leánykának. Jó izünek
 „találta, 's így szöllott: Jutalmaztasson meg szivesség-
 „tek. Térjetek ismét vissza tizenhárom hónap mulva,
 „úgy valamire fogtok itt találni, a' mi a' ti és gyer-
 „mekeitek' táplálására, még a' legkésőbb maradéknál
 „is igen nagy hasznú fog lenni. Megjelenének, és nagy
 „bámulásokra még ez előtt soha nem látott plántákra
 „találának, mellyek azon régi idő olta közöttünk a' leg-
 „nagyobb haszonnal szüntelen természettek. A' hol a'
 „lyánka jobbával érte a' földet, Indiai rozstot találának,
 „a' hol baljával, Olasz babokat, és a' hol üle dohányt.

A' jó prédikátor, a' ki ezen gyermekes regéböl ke-
 vés tanúságot vett, így szölt: „A' miket én nektek elő
 „adtam, szent igasságok, de a' miket ti beszéltek, azok,
 „merő azon mesék, költemények, és képtelenségek.
 Az Indiai, a' ki mind ezeken felbosszonkoda, elképp'
 felele: „Úgy tetszik, kedves bátyám, hogy elhenyélték
 „nevelésedet barátid, és a' betsület közönséges regulái-
 „ban rosszul oktattak. Láttad, hogy mi, a' kik tudjuk,
 „és gyakoroljuk a' regulákat hitelt adánk, minden sza-
 „vaidnak, hát ugyan te miért nem akarsz hitelt adni a'
 „mi beszédünknek “? *)

*) A' következő igaz Anekdota bélyegző és tréfás példát
 foglal magában, az Éjszak Amerikai vad emberek'

Ha hogy közzülök némellyek városainkba jönnek, többnyire pór népünk gyülekezik össze körülöttök, szájat tát rájuk, és bolygatja a' magokban maradni kívánókat. Ők az ily' tselekedetet nagy gyalúatlanságnak, és a' nevelésbeli betsület adás, és módosságra tartozó regulák fogyatkozásának tartanak. „Mi, úgy szólnak: szint olly „ujságon kapók vagyunk, mint ti, és éppen olly örömet

jó lelküésekről, vagy figyelem érzésekről, minden hozzájuk mutatott kedvezésnek, bár magok legnagyobb kárával is összekötött visszonozásában. Az Angoly helytartó Sir Johnson Villiám, rövid idővel Amerikába való elérézése után, külömbkülömbféle gazdag és pompás ruhákat hozatott magának Londonból. Henrik a' Mohakai öt nemzetek' fejedelme nála vala éppen, a' hogy vevé. Igen tsudálta ő azokat, fényöket és a' szinek' szépségét nagyon magasztalta; de nem látszott, mintha vágyott volna utánok. Egynehány napok mulva mindazonáltal, eljőve Sir Villiámhoz, azt mondá: hogy egy álom látása lett volna: foglalatját tudakozá Villiám: Henrik így adá azt elő: „Én azt álmodtam, hogy te azon szép ruháknak, mellyeket minapában, túl a' vizeken országból vevél, egyikét nékem ajándékoztad.“ Észre vette az Angoly, hová akarna ütni Henrik, és azon ruhák' legpompásobbikát, melly skarlátból lévén, leginkább szökött a' vad ember' szemeibe, elő hozatá, és azzal megajándékozá. Nagy meglepedve hagyá el őtet Henrik. Rövid idő mulva szemközt találkozik Villiam vad ember barátjával, és igyszolítja meg: „Henrik, én is álmot láttam a' mult éjszaka“ Mi volt az? — „azt álmodtam, hogy azon darab földet, mellyet te amott Mohakán túl látsz, nékem ajándékoztad.“ Ekkor egy 5000 hold földnyi térséget mutatott néki, egyikét a' leggazdagabb és termékenyebb térségeknek, mellyeket ama tájon az a' folyó viz mos. Henrik nem ellenzette az álom bétellvesedését, de még sem tartóztathatta meg magát, hogy Sir zilliámnak azt ne mondja: „A' mi történt, történt; de veled soha sem álmodom többé. Vaj, mi drágák nékem a' te álmaid.“ — Az említett darab föld még most is Sir Villiám-s-nak nevezetik. — 's t. eff.

„meresztjük szemeinket utánnatok, mikor vidékeinkre
 „jöttök; de e' végre a' bokrok megé rejtezkedünk, a'
 „mellyek mellett el kell mennetek, és soha sem toljuk
 „rátok társalkodásunkat.“

Az a' mód, melly szerint ők az ő faluikban egymás-
 hoz beszóllanak, nints regulák nélkül. Betsület nem tu-
 dásnak nézik ők azt az idegen utazóban, ha egyenesen
 belép a' helységbe, a' nélkül, hogy elebb közelgetésének
 jeleit adja. Innen, mihelyt ők valamely helyhez már olly
 közel értek, hogy szavaikat is hallathatják, megállanak:
 Holláht kiáltanak, és várakoznak, míg a' belépéssel meg-
 kináltatnak. Közönségesen két öregek jönnek ki, és be-
 vezetik őket. Minden faluba egy üres ház van, mellyet
 idegen laknak neveznek. Ide szállítják az útasokat, míg
 az öregek rendre megjárják a' kalyibákat, és a' lakosok-
 nak megjelentik: hogy idegenek érkezének, a' kik gya-
 nithatóképpen fáradtak és éhesek. Azonnal kiki annyi ele-
 séggel, és ágynak való szükséges bőrökkel szolgál, a' me-
 nyi tsak telik tőle. Minekutánna a' jövevény egészen
 megújult, pipákat és dohányt tesznek elejibe, 's tsak ez-
 után, és nem elebb kezdik barátságosan tudakozgatni:
 Kítsoda? — hová szándékozik? mi hir, mi ujság?'s a' t.
 és szokás szerint szolgálatjok és jó akaratjok' ajánlásával
 végzik azt, megtudakozván a' jövevényeket, vallyon nints
 e' szükségek kalaúzra, vagy más egyébre, mellynél fog-
 va útjokat ismét tovább folytathassák. A' megvendéglé-
 sért legkissebbet sem kívánnak.

Hasonló vendég fogadást (hospitalitas) melly nálók
 fő virtus, gyakorolnak a' különvett (privat) személyek
 is. Veiser Konrád, a' mi tolmátsunk, e' következőendő
 példát beszéllé nekem. "Ő a' hat nemzetek között mint-
 egy hazafiúsított, és a' Mohaka nyelvet tökéletesen
 értette. Egy utazás' alkalmával, mellyet az Indiaiak bi-
 rodalmába téve, hogy a' mi helytartónktól az Ononda-
 gai tanátsnak egy irást hozzon által, bizonyos Kanaszé-

tegő régi esmerősse lakó helye előtt jelenté bē magát, ki őt a' legbarátságosabban fogadá, körül karolá, leülésére bōrököt terité, főtt babot és vad húst raka elejébe, és italul vízzel elegyített rumm pálinkával kínálta meg. Minekutánna evett ivott, tökéletesen felfrisült, és pipáját meggyújtotta volna, szōba ered vele. Hanaszetegő tudakozódván, mint folytak légyen dolgai azon hoszszan folyt esztendők alatt, miolta egymást nem látták, most honnan jönne, 's utazásának mi a' tzelja? 's a' t. Konrád minden kérdéseire megfelelt, és minekutánna lassúdni kezdé a' beszélgetés, fel elevenité azt ismét az Indiai. „Te Konrád, ugymond: soká „laktál a' fejeerek között, kell hát valamit tudnod erről, költseikről. Gyakran valék Albaniban *) és azt sejditem, ott, hogy minden heted nap boltjaikat bészárják, és mindnyájan a' nagy házba gyülekeznek. Ugyan mond meg nékem mire való az? Mit tsinalnák ott? — Őszsze jönnek, felele Konrád, hogy valami jót halljanak, és tanuljanak — Nem kételkedem, így szöll az Indiai, hogy azt beszéllek számodra, nekem szinte azt mondták; de nagyon kétlem mondasok valóságát, és megmondom neked okaimat. A' minap Albaniba mentek, hogy bundás bőreimet eladjam, és asztalbelit, kést, puska port, rumot 's t. b. e'féléket tseréljek rajtok. Tudod, hogy szokásom szerint kereskedésemet Hanson Jánossal üztem, most ez egyszer azonban kedvem ered't, azt más kereskedőkkel is megpróbálni. De még is legelőbb Hansonhoz menék, és kérdém: mit adna a' hódokért? Azt mondá: hogy fontjáért nem adhat többet négy sillingnél, de folytatá: „hogy most az effélékről nem beszélhet. Ma van az a'

*) Neyjorkban fő hombárja a' bundás bōröknek.

„nap, a' mikor valami jönak tanulására össze jövünk,
„és én nyomon a' gyülekezetbe megyek”. Ma hat sem-
„mi alkuba nem botsájtkozhatván, gondolám magam-
„ban, elmégyek a' gyűlésbe, és követém: Itt egy fe-
„kete ember felállta, és nagyon tüzesen kezdé beszélie-
„ni az emberekhez: Én semmit se értettem abból, a
„mit monda: de minékutánna észre vevém, hogy ő
„gyakran rám és Hansonra nézelle; úgy gyanítottam,
„hogy itt lételelem miatt reám haragszik. Ki menék azért
„nem messze a' háztól, leülék, és vártam mig a' gyüle-
„kezet oszlani fog. Úgy is látszott, mintha a' jámbor a'
„hódokról is szóllott volna valamit, és én úgy vetettem
„hozzá: hogy ők azért jövének össze. Mihelyt tehát ki-
„lépének, azonnal megszollitám kereskedőmet. No hát
„Jantsi, így szóllék: reméllem, elhatározta már ma-
„gadban, hogy 4. sillingnél többet adsz fontjáért? —
„Nem, úgymond; annyit nem adhatok. Nem adhatok
„többet negyedfél sillingnél.” — Most hát a' többi ke-
„reskedőkkel is szóllék, de ezek mindnyájan egy nótát
„fújtak: „negyedfél silling”. Most már világosan láttam
„hogy gyanúm fundamentomos volt, es akár miként erő-
„sítsék is, hogy valami jót tanulni jönnek össze, még
„is az ő igaz tzelzésok tsak az, hogy egymást rá be-
„széljék, miképp akarják ők megtsalni az Indiaiakat,
„a' hódör' kereskedésben. Fontold meg tsak egykevé-
„sé Konrad, és helyben fogod hagyni állittásomat. Ha
„azért jönnének össze olly gyakran, hogy valami jót
„tanuljanak, szükségesképpen mostanáig valami jót már
„tanulniok kellett volna. De ők még egészen tudatla-
„nok ekkoráig. Esmered szokásainkat. Ha valami a' mi
„tartományunkon keresztül utazó fejer ember kunyhó-
„ink valamelyikébe bé lép, mindnyájan úgy bánunk
„vele, mint én veled; megszarítsuk őt, hogy ha lüts-
„kos, melengetjük, ha didereg, enni, innya adunk né-

„ki hogy éhjét és szomját letsilapítsa ; lágy bőroket
„teritünk alája, hogy azokon nyughasson, és alhasson,
„és azért semmi fizetést sem kívánunk. *) Mennjek
„én azonban Albániba, egy fejer ember' házához, 's
„kérjek enni, és innya, azt fogják kérdeni: „Hol a'
„pénzed? és ha nints, azt mondják”: lódulj ki, te vad
„kutya! Innen látod, hogy ők még a' legelső kezdetét
„sem értik annak mi a' jó, és a' mellyre nekünk nints
„szükségünk, hogy azt gyülekezetekben tanuljuk meg,
„mivel mi azt még, mint gyermekek a' mi anyáinktól
„megtanultuk. Ugyan azért egész lehetetlenség az, hogy
„össze jöveleteik, az elő hordott tzelt elérhesse, és
„sikere lehessen. Nem, ők tsak azt sugják, bugják
„egymás között, hogy tsalhassák meg a' hódőr ke-
„reskedésben az Indiaiakat.”

Franklin egyvelges írásaiból

DULHÁZY MIHÁLY.

*) Megjegyzésre méltó, hogy a' vendég fogadás minden szá-
zadokban és tartományokban, azon népek tulaj-
donképpen való virtusának tartata, mellyeket a' pal-
lérozott nemzetek barbároknak méltóztatnak nevez-
ni. Ezért voltak a' Scithák jó hirben a' Görögök-
nél. A' Szaratzénok nagy mértékben díszeskedtek
e' tökélyvel, és még most is uralkodik a' vad A-
rabsoknál. Szent Pál is azt mondja utazása, és
Molita szigete mellett történt hajó törése leírásában:
„De a' barbárok nem tsekély barátságot mutatának
„erántunk. Tüzet gyujtottak, és látván, hogy küsz-
„ködünk az essövel, és a' hideggel, mindnyájunkat
„felfogtak.”

A' DICSŐ NÉMET NŐ MAGYAR ORSZÁG-
BAN *).

Kassán, Februárius 25-kén 1822.

Midőn több itt' köztünk született Szépségek
Ös'ink' vitéz Nyelvét felejtve cserélik,
'S Németül azt dörögik: hogy én Magyar bégek,
'S e' szivetlen döllyfnek gyalázatját élük,
Te külső-nemzetü, fogadott földeden,
Büszke vagy volt férjed' szerentsés honnyára,
Hathatos nyelvünket híván gyengédeden
Biboros aj'kaid' édes nyilasára.
Szálva hozzád, simúl szózatink' hangzatja,
Nyelveden nő, szépül, a' hang' méltósága,
Midőn azzal lelked lelkünk' buzzogtatja,
Minden, a' mit bennünk ébreszt, Tiszta, Draga
Únom a' csicsergő Kanári madárnak
Sipocskáknál tanult kalitkás énekét
Mezős pacsirtáim, a' midőn rám várnak,
Hogy csirricsireljék körültem az ekét.
Szád fülünk' bájolja, — bölcsebben cseréltél,
Mint a' rögös hangnak rohanó csacskáink,
Boldogabb fülektől jobb tanácsot kértél,
Mint adhattak volna Magyar majmocskáink.
A' Francziák' ajkát, fület az Olasznak
Kérdezd: hogy kellőbb-é a' szomszéd' zörgése?
Mint szép mértékére a' dicső Hellasznak
Szálló, pompás nyelvünk' ható zendülése.

*) Nevét csupán szemérmességem miatt hallgatom el,
mert ő Plutár'kal tart, ki a' derék aszszonyok' ne-
vét nem akarta köz nyelvre bocsátatni. Himelleni
kell a' szégyellőséget, különben is ritka madár,
legalább ritkább a' hiúságnál.

Mint a' festő napfény' rezgő ragyogása ,
A' setét bokorból ki csal friss virágot ;
Úgy a' lelkes szemek' kedvező látása
A' szív' 's ész'-ködében szül világosságot.

Bár Ti mind' (úgy mint Te) szép Magyar szemfények
A' Magyar ész-pállyát szívvel tekintnétek ,
'S hogy emelkedjenek a' kis növények ,
Hajtó virány'inkra sugártok' öntnétek.

Mi volt Berlin' hangja , mikor LAJOS' nyelve
Meszszüanen Párizsból azt lenyomorgatta ? !
És minden Burkus szív érzé mély bú-telve
A' nagy szégyent : a' nagy Királynak alatta.

Boldogabbak vagyunk ; — a' Jövőre-verő
Szíves FERENCZ , tudja hogy Láng-nemzetünknek
Czimere *) a' hiveség , a' disz , és az erő ,
És azért barátja szívható nyelvünknek.

Lenne-é Sillerje , lenne-é Göthéje
Az elmék' mezején feltetsző Németnek ?
A' Külföld' fénnyiért , ha setétül't é'je
Soha nem nyilt' volna honni derületnek.

Ott' is csügged't fővel a' haza Múzsája
Könnyezve tünöde vad el hagyatásán ,
Miglen nem lebegett a' nők' rózsá-szája ,
A' nemzeti lélek fereségő forrásán.

E' Lélek szintolylan Gyéniosz , mint a' szép
Tegzes , nyilas , szárnyas hódító Istenség ,
Ki bár kicsiny , erős sziveket össze tép ,
Ki , viv , 's kit nem győz meg , a' nagyobb ellenség.

*) Így kellene talán a' honnin , a' három Heresztet magyarázni.

Ő, a' faklyás Ámor' komolyabb testvére,
Szingt úgy teremt, bájol, és tüzet szingt' úgy hány
Minden Jónak, szépnek, rejtett bölcsőjére,
Csak hogy gyűjt, 's nem emészt, a' tőle folytt gyűlvány.
Ennek is, annak is sűgári, tégedet
Világló keggyel úgy felém tūntetének,
Hogy a' sajnós bűnak fátyolával fedett
Lantomra, vissza tért, a' távozó ének.
Szög hajad' fűrtjeit lāng-kéb'led' havával
Az idő' szél repte majd elfuvogatja,
De azt nem — hogy honni érzés' példájával
Tűndök'lesz lyány'inknak, Te Czelták' fajzatja;
Piritva igazitsd, el hajlott érzését
A' törpűlve tompult hīg Magyar Hölgyeknek,
'S tanitsd érdemleni ápoló végzését,
Az őket takaró honni törvényeknek.
'S a' lelki penészbēn gögős fér'fjucskákat,
Honni disz-éretre kik nem emelkednek,
Mint moh lepte gombás *) redvesűlt' fátskákat,
(Ha tetőn al'nak is) mutasd ép szemednek.
Mivel pedig nemed és kimiveltséged
Az izlés' mértékét, éretidbe fűzte,
'S Csak a' Jő, Nagy, és szép illetvén meg téged',
A' verset neveted, ha mester nem tűzte.
Tűrd kis tollam' reptét, 's bár elmém, sűgárit
Tél-tűl össze vissza, úgy, mint Homályházi *)
Nem szőrja; mosolyogj; — a' felhők' határit
Hadd rázza Egen-tűl, a' roppant Egrázi.
GRÓF DESSEWFFY JÓSEF.

*) Előbb, így vőlt taplós, de változtatvān, meggondol-
vān: hogy gyakrabban akadnak szikrák a' taplóba.

*) Roczebue, Brillen In sel nevezetű kis vig-Játé-
kában, a' két nagy Nemet költőt, Misztifaxot

T R A T T N E R H E Z.

Édes szolgaságom' kemény kötelét
Páros aranyom ugyan oldhattya,
De mély hálámat el nem adhattya!
Vajha tükrözné köszönetem felét! —
Majd ha komor magányom zordon telet'
A' vidor derület széttoszlattya,
'S harmattyát az éj rám is hullattya
Hinyitom tiszteletem hiv kebelét.
Engedd édesben érzenem szent hevét
Feléd lobogó lángom tűzének,
Mert még ez életből ki hervadok
A' köz jó előmozdítója nevét
Szivemben zengi bájoló ének. —
Honni lelkedbe ajánlt maradok.

SÖTÉR FERENTZ.

SZERELMES GYÖTRÖDÉS.

Mint dülja, 's emészi a' bú kebelem
Miolta megszállta azt a' szerelem
Eltelve mirigy tüze' lángjaival
Hüzd, harczol örök dühe kinjaival.

t. i. és Karfunkelt verselteti. Az utánozás' felséges lelke oda vivé nálunk a' dolgot, hogy már mi se szükölködünk egészen ily' költői remek elmék nélkül. Miért ne tisztelhetnök meg hát mi is Miszifaxainkat a' Homályházy. — Carbunkulusainkat, pedig az Égrázi ditső nevezetel? — vos exemplaria tanta nocturna versate manu, versate diurna!

Mély gyászban enyész telet ért tavaszom,
Betölti a' völgyet, erdőt panaszom.
A' hajnal, az estve zokogva talál.
Gyötrelmes unt éltem egy lassu halál.

'S az, a' ki okozza keserveimet
Jól látja özönleni könnyeimet,
Jól tudja, hogy bánatom érte fogyaszt,
'S vad szive gunyolva kaczagja csak azt.

SZENT MIKLOSZ.

A' NAGY VAY JÓ'SEF HAMVAINÁL.

Ama külobenn, zöld olaj ág enyhéenn
Csendesenn nyugovó két Magyar Hazának,
Sok vesztéséből árad'tt keservéenn
Le folyt könnyei, még fel se száradának:
Midön mély bánatja nevedezésére
A' sors, tsapásait rajta szaporázza;
'S a' gyakori sebek terhesítésére,
Már, a' nagy alkotmány Oszlopaít rázza.
Úgy van! a' két Tized lefolyt karikája
A' figyelmetesnek eléggé mutatja;
Hogy a' Magyar Égnek Napi systemája,
Már első classisú Csillag'it hullatja.
Hüllnek Hazafiak! a' Haza Nagyjai!!
'S a' Ditső Magyar Eg kárpitja fekete;
Az Átlási vállal, azt emelő Vay
Sorsa is, fájdalom! imé el döntete.
El hűnyt a' Nagy Nemes; el vele sok erő;'
El az Országló szék egyik hív Jobbágya:
El, ama köz jóért soha nem heverő
Igyekezeteknek megérlelő ágya.
Úgy van! ezen Hivség' s Igazság' Hősének
Fáradhatatlanul végzett munkássági:

A' Haza' javaért teremtett Lelkének,
Megtáfolhatatlan tanú bizonyági.
Fedhetetlensége, 's szívének jósága,
Öröket, a' Vallás tornáztion állának.
A' Hamisnak nem vólt nálla igazsága.
Az igazak benne védre találának.
Egekre emelő Nagy Karakterének
Ereje, tsak nagyot, tsak magossat szüle.
'S a' kik őt esmérték, kételkedhetének
Birói székébenn, ha nem Thémis ül e?
De gyenge toll, hová visz a' törekedés?
Hiszen az etset is erejét el veszti:
Mikor egyy Hazai tökéletesedés?
Ideál rajzára magát kiereszti.
Vezessd el a' kérdöt, ama nagy szálába;
Hol a' Törvénytévő nagy Test szokott ülni,
Hadd lássa a' Haza Documentumába,
Mit lehete a' nagy Vay-ba betsülni.
Vezessd a' Vallásos Intézetek soránn:
Majd ott, buzgósága' tündöklő jeleinn:
Megtanulja ki ki, hogy még igen koránn
Hagya el itt, sorsunk' setét ösvényeinn.
Egyy szóba foglalva, kifáradhatatlan —
Lelke' munkáiból, tsak azt olvashatjuk:
„A' benne vallott kár felszámálhatatlan
„'S Hazánk Atticusát benne sirathatjuk”.
Méltánn hullattok hát, a' kik esmértetek,
Ama nagy Hazafi' hamvára könnyeket; —
Mert foházkodva is tsak azt kérhetnétek:
Adjon az Eg sok illy Vay Jósefehet!!
Adjon! 's az Ö nagyra született Lelkének
Kettős mértéke, hív gyermekire száljon.
Hogy belölök, Hazánk' hív szeretetének
Egyy egyy böldegítő Organuma váljon. —

ÖRHÉNYI FERENTZY LAJOS.

A Z E S T V E.

(N. Szeben 1818.)

Készül a' munkás Természet,
A' nyugalomra készül,
Az áldott Nap el enyészeti
Egünk tőle nem hevül.
Élet - adó, 's vidámitó
Mennyei sugárit nem
Látja, egy kevéssé az Ó
Világi Emberi nem.
El ment az új világba Ó
Hol a' vad nemzet örül
Az ember - vértől füstölő
Arany oltárok körül
Csak az hozzá közel álló —
Úszó viz - hegyekre öntt
Egy tűz tengerhez hasonló
El - bádgyadott fény özönt.
Helyette a' felhők között
Méltósággal fénylik a'
Menny boltozatjára fel jött
Est - hajnal szép csillaga,
'S jelenti, hogy a' kedvetlen
Éjj ideje elé áll
Mihelyt ő a' véghetetlen
Ürességben alább száll.
Hull az estvéli gyöngy esső
A' virág országokra,
Hogy míg a' nap ismét fel jő
Új szint adjon azokra.
Súhog a' félénk nyárlevél
Siketen zúg az erdő;
A' csendes napnyugoti szél,
Nap lementé felől jő.

'S kedves Isten asszonyától
Mellynél eddig mulatott,
(A' kertek Királynéjától)
Hozza a' jó illatot.
Hogy a' lágy - meleg levegőt
Azzal meg - balzsamozza
Melly a' melegségben el főtt
Munkást életre hozza.
Mindenféle Földmívelő
Énekét el kezdette;
'S mindenféle földmívelő
Eszközeit le tette;
'S siet, hogy az édes álom
Országába mehessen,
Hol egy csendes nyugalom
Után ujult lehessen.
Füstöl a' Juhász künyhója,
Vékony vacsorája fő;
Hangos, zab - szál sípját fújja,
Es tanyája felé jő.
Gyapjas nyáját a' kevély Kos
Mintegy vezér vezeti,
Hátul pedig négy, öt lömbos
Test - őrző ázt követi.
A' kényes Ablak - virágok,
Hadi Tisztek, és más sok,
Mindenféle Méltóságok
Tanácsosok, Tudósok,
El hagyták a' lármás várost,
Meg-unták a' benn ülést,
És az hives ég alatt most
Heresik az ennyhülést.
Éjjeli honnyában szállott
És a' zöld ágokon nem

Trilláz vidámitó dallot
A' víg levegői Nem.
Csak Pántéon el változott
Leánya ül szomoránn
Amott egy le-hajladozott
Odvás szomorú fűzfánn.
Ö ö egyedül ünszolja
Szüntelenül a' setét
Estvét, hogy az is gyászolja
Vele együt esetét.
Amott azon Temetőnél
Egy gőz csillag támada,
'S szemeim elől mint a' szél —
Sebesen el-szalada.
A' ki babonával tele
Van, ez azt megkergeti;
De a' ki bölts játszik vele
'S ötöt megkergetheti.
Hu, huhu! valljon mi vala?
Talám az halál madár.
Amott egy házann meg-állá,
Ott egy vén beteghez jár.
Te magánosság ördöge!
Szárnyas egér ne ijessz;
Hagyd-el az hajamat, im e'
Kúnyhonál vacsorád leszsz.
Ni, ni! mit látok Emberek!
Miféle teremtmény a' ?
Ne fély nyűlszivű, a' bérek
Szélénél egy reves fa.
Óh mi fényes valami van
E' tövis bokor alatt? „
Fényes bogár; hadd lám jobban!
Óh milyen szép kis állat!

Mi sikólt úgy? elvesztette
A' kontyós libücz társát,
Melly miatt meg kettőztette —
A' sásban sikoltását.
Tűz van! ég a' nád a' tónál!
Meg gyujtotta egy Halász!
Sajkájaival ő a' tónn áll
És tűz világnál halász.
Haj haj! valljon mi zúgatja
Úgy a' levegő eget?
Mi? egy malom magos gátja
Tova az hegyek megett.
Felséges jelenés! meg állj
Óh Ember 's bámulj, mint én!
'S szemléld, hogy vesz el az homály
Az ég, kék mennyegzetenn.
Az eget érő Szurúlnál *)
Jö az éjj szép lámpása,
Hogy az Ember világánál
Azt a' bölcs Valót lássa,
A' ki tenyészöre tette
A' semmit hatalmáyal
És az eget bé-hintette
Világok táborával.
Vakmerő Istent tagadó!
Most, most az égre tekints;
Most mutogasd meg nekem ő
Te gyáva hogy Isten nints.
Ha nappal a' virágokban
Ötet nem olvashatod;
A' csillagok táborában.
Most már fel találhatod.

ERTSEY JÓSEF.

*) Szurúl N. Szebenhez nem messze a' legnagyobb hegy.

A' TAVASZ REGGELE.

S o n e t t o.

A' Tavasznak lágy hűves Reggelén
Nézd a' Természet gyönyörű miveit,
Bennek a' teremtés nagy remekeit
Visgáld, mint álltak a' lét keletén.

Mint a' teremtő hang az ég öblén
Keresztül zúgván a' lények nemeit —
Úgy a' természet elhunyt csemeteit
Élni serkenti föld anya Keblén

Kelj oh halandó kelj 's gondjaidat
Add-ált a' gyengén lengő Zephyreknek:
Kezd érzeni igyermek bájaidat:
Böldog ha tudsz még örvendni ezeknek,
'S az új tavasszal gyermekeskedni; —
Ha nem — oh hát jobb volna nem lenni!

GUZMICS IZIDOR.

ISTEN. VILÁG. EMBER.

Isten! lehetetlen tagadnom létedet,
Teremtésidből megismerlek tégedet:
A' Nap, Hold, Tsillagok valamennyin vannak,
Böltéségedről és létedről szöllanak.
E' Világnak roppant alkotmánya szinte
Olly ditső és olly megfoghatatlan mint Te.
Te teremtetted ezt: óh! mert nem lehetnek
Illy következési a' vak történetnek.
Te igazgatod ezt: mert ebben mindenek
A' legjobban és a' legszebb rendel mennek.
Látom — lehetetlen nem látnom Isteni
Felséges voltodat mindenütt fényleni.
Úgy de látván e' ki terjedt erősséget,

Véges elmém nem ér tsak ebben is véget :
Lelkem tsügged , 's szinte el hal utóljára ,
Hogy melly véghetetlen e' világ határa.
Gondolataimmal minél feljebb hápok ,
Mindég jönnek elő több több Nap Országok :
'S végtére is a' megmérhetetlen Térnek
Végső határai fejembe nem férnek.
Óh ! hát Téged , minden léleknél föbb Lélek !
Elegendőképpen hogy képzelhetnélek ?
Nem, azt nem tehetem. Én tsak por szem vagyok ,
És így képzeletim sem lehetnek nagyok.
Mig nemesebb részem , meg válván egészen
Por boritékjától , vég butsut nem vészen :
Addig Felségedet , gyarló Természetem
Miatt, úgy a' mint kell , én nem képzelhetem.
Akkor belölem egy részt a' Sir el temet ,
De nem temeti el a' másik részemet ;
Mert midön bomlani kezdenek a' részek
Lelkem ki ront — és én halhatatlan lések.

SEBESTYÉN GABOR.

T U D Ó S Í T Á S .

A' Nemzeti Játékszin előmeneteléről.

Ha a' Magyar Játékszin elhagyattatott állapotjában a' Nemzet gyalázatját látta , 's erre figyelmetessé kívánta Hazáját tenni , a' jobb érzésű Hazafi , mindenkor készen találta még eddig , e'béli helyes itéletének felforgatására azon ellenvetést , hogy a' Magyar már általján fogva is alkalmatlan ugyan a' művészség ezen ágának gyakorlására , de főkép hogy Szinjátszóink olly miveletlenek , hogy előadásaikon nem hogy épülnünk lehetne , hanem inkább botránkoznunk kelletik. Melly igazságatlan már minden tekintetben ezen közönség ellen-

vetés, csak az nem látja a' ki szánt szándékkal merül az elő itéletek legsűrűbb homályába, de méltó egyszersmind e' részben a' megjegyzésre főkép az, hogy ezen gyáva ügyetlenséggel korántsem a' Külföld vádolja Nemzetünket — meg lévén ez arról győződve, hogy egy nagy Nemzetről csak a' tudatlan részrehajlás tagadhatja a' mivelődés akármelly neméhez megkívántató alkalmatos voltot — hanem éppen Hazánkiai vakoskodnak ennyire a' szemfénytvesztő világosságban.

Tekintsünk bár a' Német Játékszin első kifejtődésire, lássuk melly léptőn állott 30 esztendő korában (ennyi idős lehet a' miénk) annak műveltségi állapota, 's látba vetvén azt azután Nemzeti Játékszinünk eddig tett előmenetelivel, valyon lesz e' még valaki, a' ki azon kételkedhetne, hogy a' Magyaraké is van természeti hajlandósága, esze, és tehetsége? a' Külföld bámúlva nézi Nemzeti Játékszinünknek minden Előképét, sőt minden útmutatás nélkül is, illy rövid idő alatt tett szép előmenetelét, de a' Magyar — közönségesen megjegyzett természetinek megfelelőleg — e' részben is hideg sajátjának éppen nem megvetendő érdemei eránt, 's vak tüzzel apolja 's magasztalja a' sokkal gyengébbet, sőt tökéletlenebbet is, csak külföldi legyen az, vagy idegen nyelven ajánlja magát nagylelkű gyengeségébe.

Annál méltóbb lehetne tehát a' figyelemre, ezen felhozott ellenvetésnek második, 's egyenesen Színjátzóinkat érdeklő része. Mert ha a' mi semmi kétséget sem szenved — a' Magyarban is egyesülnek mind azon feltételek mellyek a' közönséges mivelődésre — 's ennél fogva a' Színjátzásra is — megkívántatnak; könnyű lenne Játzóink elmaradásának igaz okait felfedezni, sőt ezeknek gyökeres orvosoltásokra sem kívántatnék talán a' valódi akaratnál egyéb. De úgy látszik, hogy mesterkélt okoskodásokkal kerüljük el ezen

világosító puhatólásokat, mert alkalmasint gyanítatja velünk elszenderíthetetlen belső meggyőződésünk: hogy azon szokássá vált ellenvetés már magában is a' legérdekőbb vád szunnyadozó Nemzetiségünk ellen. Öröngő tapsal jutalmaztatnak tudniillik Hazánkban az Idegen Játékszin eszközölményei, míg a' magunkénak erőlködéseit tsipős észrevételek által tétetvén nevetségessé, a' némelly nemeslelkűek tetemes áldozatjaikkal megindított előrehaladást, veszteglő megállapodás váltja fel; amannak minden kigondolható eszközök szolgáltatnak kimivelődésre, holott emez nem elég, hogy minden serkentés nélkül mellőztetik el, sőt ezen felül még a' mivelődésre szolgálható alkalmatosságot is végképpen el fogjuk attól; vagy legalább menthetetlen engedelmességgel nézzük, hogy azt, az agyarkodó, és igazságtalanul el foglalt pálmáját feltő zsellér, el fogja tőle. Kivánhatjuk é tehát, hogy ezzel már most is úgy száljon szembe, hogy betsülettel hagyhassa el a' sorompókat.

Német Hazafi társaink közül még a' középszerű értékűek is szinte az erőlködésig tetézik áldozatjaikat, hogy Anya-városunkban a' hanyatló idegen Játékszin megszűnésit akadályoztathassák; Nemzetünk Nagyjai ellenben részvétel nélkül látták ugyan itt a' Magyar Játékszin végső lobbanásait, 's mintegy helyben hagyással nézték annak vivódását; talán éppen a' béli meggyőződésből, hogy lehetetlenek látván ennek előmenetelét különben is sikeretlen törekednének fenn tartásán? de vallyon volt é a' Magyar Játékszin még valaha olyan állapotban, hogy tehetségeit voltaképpen fejthette volna ki? 's még is nem adott é már tsak a' Székes Fehérvári Társaság is jeles példákat szép előmeneteliről? láthatta tehát tsak ezekből is a' Nemzet mit remélhetne é részben a' tzelerányos eszközök mellett, 's tökéletesen meggyőződhetett inkább arról, hogy

egyedül csak a' kedvező alkalmatosságnak héjánossága hátráltatta mindenkoráig a' Magyar Játékszín tehetségének teljes kifejtődzésit.

De erről legközelebről még bővebben is meggyőződhetett Fő Városunk, midőn Déryné Asszony a' Székes Fehérvári Nemzeti Szinjáztzó Társaságnak egyik tagja a' Pesti roppant Városi Játékszínben a' Helvetziai Háznép nevezetű Énekes-Játékban Emelina személyében fellépván művészi tsinosodásának tagadhatatlan bizonyosságait adta, úgy annyira hogy a' korántsem könnyen kielégíthető, 's számosan egybe sereglett Néző Hözség tökéletes meglegedésének szokatlan jeleit nyeré. Ha tehát olly kevésé kedvező körülménynek között is, a' millyenekben a' Nemzeti Játékszín eddig volt, illyen előmeneteleket tehettek annak tagjai (mert kén-telenek vagyunk feltenni, hogy többen haladhattak Déryné Asszonymal egyaránt) mit várhatnánk tőlök, ha tökéletesedésökre ollyan, 's annyi alkalmatosságot nyerhetnének, a' millyennel Hazánkban elég háladatlanul élnek vissza az idegen Játékszín tagjai! Déryné Asszony a' Játékszíni műveltségnek valóban azon a' léptsőjin látatta magát, mellyen a' művészi tökéletességhez a' tzel-eránys használás mellett csak kevés lehet már hátra; kellemetes hangjának, bájoló hajlósággal egyesített hatás telyessége a' természettől nyert legtsalhatatlanabb biztatásul szolgálhat neki minden akadályok meggyőzésére mellyek művészi tökéletesedése ellen csoportosodnak, 's hogy ezen szép el rendeltetésit vóltaképpen érezte is, bizonyítja azon művészi simúltság, mellyet mind énekében, mind pedig játékában fejtett ki a' váratlanul meglepettetett Nézők előtt, 's melly ötöt a' Játékszíni képzettség tekintetiből is, az itt lévő legnevezetesebb énekesekkel legalább egy rangba helyezteti.

Ha tehát igaz vólna is azon vád, melly Szinjáztzóinkat ügyetleneknek bélyegezi, ezt ennél fogva sem le-

hetne már a' Nemzeti Játékszin el hagyattatása okán a k
nevezni, minthogy az inkább csak következése
emennek, melly bizonyosan azonnal megorvosoltatha-
tik, mihelyt Thaliánk szarándokoskodásának vége szá-
kad, 's vissza szállítván számkivettetéséből, áldást ter-
jesztő verőfényen tenyészhet Hazájában Játékszi-
nünk. Δ.

A Z A S Z S Z O N Y O K.

Szegvárihoz *) 1821.

Az ő, az Aszszonyok ellen való minden büneinek
oka, az ő felettébb való érzékenysége, és az Aszszo-
nyok azt az érzékenységet, mellyet a' magok' kelleme-
tessége okoz, jó szívvel megbotsátják.

H e r e p e i.

A' szabad életnek, Szegvári! megúnva gyönyörjét,
Hallom, Hymennek szándékszol, lánczai közé,

*) A' tulajdonkép' való Poétai Szatirát, nálunk még
senki tudtomra nem próbálta. Hogy ezt egy csekély
tehetségű ember merészli megkísérteni; csak abban
lelhet mentséget magának, hogy ő csupán kezdeni
akar, 's minden nagynak apró a' kezdete, a' nagy
Révaiként. Egyébként maga is meg van győződve,
hogy e' kezdet inkább tsak formájára, mint belső
értékére, érdemeli a' Poétai Szatira nevét. A' mi
pedig a' tárgyat illeti: A' Szerző ismeri Schiller-
nek: Die Würde der Frauen című gyönyör-
rű darabját, 's hiszi véle együtt, hogy az erejében
bizakodó vad Férjfit egyedül ők bájolják a' szeli-
debb, a' szebb világba által; de minthogy ez nem
Pasquill, és egyik Aszszonyra sincs irva különösen,
hanem csak Poétai Szatira: senki ártatlanul reá kö-
vet nem emelhet. Más felől pedig reménylven is,
hogy ezt egyik se fogja magára érteni: bizvást
húzza e' következetet, hogy tehát egyiknek sem is
lesz jussa reá haragudni. Ha kik pedig még hasz-
not is találnak belőle vonni, Szomszédnéikra 's
Társnéikra szabván a' Szatirát: azoktól méltán még
köszönetet is várhat.

Önként omlani. Nem tudom, érett gondolat é ez
Benned, vagy csak szesz, millyennel szoktak az ifjak
Sokszor könnyelműn önnön vesztőkre rohanni,
'S későn látni, a' mit legelőbb kellett vala nézni
Nem minden mehet olly könnyen, mint Szokratesz által
E' nyügen, 's Xantippje akárkit Philosophussá
Nem tész, mint ötöt; példát innen ne szerezz hát.
Sok hebehurgya bukott meg már, e' köben el esvén;
Sok Bölcs megsiklott; véletlen hányan el hülltak!
Jól meggondold hát, 's vaktába veszélyre ne menjél.

Édes zengéssel bájolja fülét a' Hajósnak
A' szép Szireni hang, 's ingerlő kebleik a' vad
Tengeri Szüzeknek, sokakat szédítenek - el; de
A' gyönyörű ének, vég bútsú, hangja, 's az édes
Ingerlő ábráz a' prédának mosolyog csak.
Édesgetve nevet, valahányszor csalni akar, vagy
Könnyekkel harczol veled a' ravasz Aszszonyi Nemzet;
Ám de mihelyt czélját megnyerte, ki tsúfol azonnal.
Sok színű csuda fortélyját hijába igyekszel,
Bátor minden erőddel rajta vagy is, kitanúlni.
A' mikor azt véled, kitanúltad már gyökerestől
Tettetés útait, akkor csal meg leggonoszabbul.
Bennék hát bizodalmat hijában vetel, és hü
Szívet hijában keresel nálok; rege ez csak,
Örvendett gyönyörű Hölgyének Szпарта' Királya,
'S annak alakjában egy mennyet birni reményelt,
'S im' alig a' szeretett Hölgyet hogy hagyta magára;
'S a' szép Páriszal fut ez a' nagy Trójai várba,
Ménelaoszt a' buja karok közt messze felejtven. —
Hü Antóniusz édesden ült lábai mellett
Szép Kleopatrának, 's fényes diadaljai a' kit
Szinte Urává tettek a' fő Birodalomnak,
Abba' kevély, hogy az ékes Hölgynek rabja lehet most.
'S mig más el szedi sok bajjal szerzett koszorújit:
Lábainál eped hívságos nyugalomban az álnok

Szirenek, 's mikor a' mérges tusa végzeni készül,
Hogy kitsodáé leszen az élet, birodalom 's hir;
Ég, föld, a' Sors-húzást várják; ő de futamló
Hivtelenét látván országot, hirt-nevet elvet,
'S aztat kergeti, a' ki ezektől fosztja meg ötet.
'S ime midőn oda ér, hol minden kárainak szép
Bérét várta; nem ismeri többé a' szeretett Hölgy,
'S megvettette idéztetik-el, mint tárgya halálnak.
'S a' szeretett hölgy, a' szerelemnek bájaival fel
Fegyverkezve sohajtja magához az új Diadalmast
Mert a' hiú Aszszony nem elégszik meg soha eggyel;
Most egyet, majd más kíván hálóba keritni:
Édesen mosolyog, 's epedő szemeit veti majd szét,
Majd sóhajt, de mihelyt prédáját bírja, kegyetlen
Tréfát üz vele, ('s) mérges horgát másfele hajtja.
Tetszeskedve akarván hódoltatni világot,
'S kedvét Szklávoknak felesebb számába keresvén.
Nincsen rettentőbb dolog a' nőtényi szeszélynel.
Rész mindent fenekestől felforgatni, hogy ennek
Jó vagy rossz úton eleget tegyen. Ő neki mindegy,
Csak hogy meglégyen; nem ügyel rá, jó-é, igazság —
'S tisztessége-é? — A' mit akar, csak az áll — meg.
Nem csuda, mert a' Prometheusz' mivét nemesítő
Mennyei tűz lángból könnyebbkébb rész juta nekik.
Innen apróságokba gyönyörködnek, 's ezek a' leg —
Fontosbb, és főben járó nagy dolgok előtttek.
Elméjek nem egyéb: gögösség 's pusztá hiúság;
Hogyha ez oldalról fogod őket, megnyered egyig.
Szépségét ha ditséred egészszen örömbe merül-el,
És vaktába hiszen, valamit mondasz neki. Nincs olly
Báj, mellyet ne fogadna magára, ha mennyei báj is.
*Ékesbb mint a' legszebb Grátia, kellemesebb a'
Szép Flóránál, édesbb a' lélegzete méznél.*
Mind ezt, 's más illy színü nagy ditséreteket mind

A' legghiúbb örvendéssel, jobbagyi adóként
Béveszi. Hogyha ditsőbbnek monddod az emberi fajnál,
'S Angyalnak: hiszi. Istennéd leszs, hogy ha imádod.
És ezt mind örömet. Vallyon hát hogy ne betsülnéd?
Úgy de ha Nővé lesz, akkor másként megyen ez mind? —
Ekként csalta meg a' bangó, 's több kincsre sovárgó
Durva Paraszt önnön maga várását, mikoron az
Tyúkját, melly folyton folyvást aranyat toja néki,
Meg metszé, vélvén, hogy bélibe' többre akadna.
Bár melly lénynek sem könnyü dolog újra születni,
'S hinned-é, hogy az Aszszonyi nem teljesbb egyebeknél?
Rokkát pergetvén, főzvéen sütvén, bizakodva,
Azt hiszik, hogy mindent megtettek az emberi Nemzet'
Fő boldogságára, 's ez a' föld általok áll fenn.
És ezen átesvén, hol korhelynek kiabálják
Férjüket, hol roszsznak; magokat jóknak okosoknak.
Nem számlálom elő, mint töltik tükör előtt el
Közzülek sokan éltöket, és nagy várakozásban
A' Szeretökre, kiket Férjöknel többre betsülnék.
'S mint lármáznak, mint veszékednek, hogy magokat ki —
Mentvén, önnön hibáikért is a' Férjfi lakoljon. —
Nem szöllok fecsegésökröl, mellynek folyamatja
Értelem ('s) ész nélkül szájokból szüntelen ömlik.
Újság kívánatjokról, mellynek szeri, végi
Nincs; mint kívánnak mindent kitanulni, nagyítani,
'S éretlen glosszákkal majdan közre bocsátni;
Söt ha matéria nincs: új hirt gondolni magoktól.
Boldog hajlék az, mellyben nincs Aszszonyi állat!
A' mellyben ez van, láthadd Scénáját ezer 's több
Szinte' naponként ö csuda sok fortélyainak. Mert
Próteusz öly sokféle alakba nem öltözik ám, mint
Mennyit az Aszszony vesz mindegyik perczbe' magára.
Mind ezt, bár nem igaz, méltó figyelemre betsülni

Egy okos embernek nem káros; Vedd ki belőlek
A' mit rossznak lelsz; de javát használni nem ártand.
HIDEGVÖLGYI.

N I N Á H O Z.

Melly kár Nina! hogy ajkaid
Bár enyegő mosolygással harmatoznak
Még is édeni bájaid
A' mulandóságnak adóval tartoznak! —
R. F.

BÁRÓ PRÓNAY SIMONHOZ.

Buzgó kedvellője vagy a' Magyar Szónak; —
Nem tsuda: Fija vagy PRÓNAY LÁSZLÓNAK.
THAISZ.

F e j t ő s M e s e .

Van egy drága kö,
Inkább kedvező
Szájnak mint szemeknek;
Enged a' Leveknek;
Tűz is viz is olvaszthatja;
A' tűzön van jó illatja.

MAKÁRY.

ESTI ÉNEK A' BIRKÁRÓL.

P ó l y a d a l .

Babám, alugyál!

Atyád kinnt a' birkákkal hál;
Édes anyád most ráz egy fát
Neked ráz egy szép álmocskát:
Babám alugyál.

Babám alugyál!

Az égen sok birka ugrál;
Bárány a' sok csillagocska.
A' Hold meg' a' juhászocska:
Babám alugyál.

Schles, kind
nonerint

Babám alugyál!
Birka van a' Kis Jézusnál;
Maga az Isten béránya
Miérttünk éltét sem szánja:
Babám alugyál.

Babám alugyál!
Birkát adnék, ha alunnál;
Arany csöngő lógna nyakán,
Veled is hálna éjtszakán:
Babám, alugyál.

Babám alugyál!
Ne bégj többet a' birkánál;
Ládd a' Juhász kis Hutyáját,
Megharapja roszz babáját:
Babám alugyál.

Babám alugyál!
Maradj tsak kinnt a' birkáknál,
Fekete Kis Kuvasz; lodülj!
Fiacskámra rá ne mozdülj:
Babám alugyál.

EDVI ILLYÉS PÁL.

S Í R - V E R S . *)

Ifjú, élted vig reggelén
A' ki úgy viritasz mint
Májusban a' Veszta ölen
Hi fejtődző hyacint
Nézz e' sir' gyász oszlopára
A' melly, mint a' mord halál'
Es az elet' köz határa
Fagyos fejem felett áll,
Nézd hogy tűnnek el igézö
Kellemi a' virágnak

*) Találtatik a' Debreczeni temetőben.

A' messze időkre néző
Maga hitt ifiúságnak
Tsak huszon négy tavaszt ére
Ő 's már hantján e' sirnak
Baráti 's két hiv testvére
Hült pora felett sirnak ,
Édes Anya , ki azt kérte
Hogy e' fogja be szemét
A' sirba maga kísérte
Magzatja hült tetemét ,
Rémülj ifiú életednek
Nézzvén e' határára
Ejts egy könnyet testvérednek
Itt nyugovó hamvára.

S Í R - V E R S *).

Erős éreztem tetemimben ,
Vig lelkem örömré buzditott ,
Teremtő kép/elődésimben
Rám örök tavasz viritott ,
Reményem hajnali szárnyain
Hordozott a' messze esztendők
Boldog vidékü határain ,
Jót ígérték a' jövendők.
'S imé huszonötödik őszén
Életemnek , a' halál szele
Rám fuvallván , el hervadék én
Mint ősszel a' fa levele.
Zokog felettem egy hiv
Anyá 's egy testvéri szív vérez
Óh a' bennem őszve fagyott szív
Többé erántok nem érez.

*) A' Debreczeni temetőben álló gyász Oszlopról.

ÉGINHÁRD 's EMMA TÖRTÉNETE

Eginhárd, Nagy Károly Császár Titoknokja dicséretesen szolgált, 's az Udvarnál nagyon becsültetett; de még forróbban szeretteték a' Császár Emma Leányától a' Görög Király Jegyesétől. — A' tilalom által mindkettőjük gyengéded szerelmek naponként nevekede. Sokáig nem bátorkodtak érzéseket egymásnak megvallani, 's kerülték egymást, ne hogy a' Császárt megsértenék. De végre a' tiltott szerelem minden nehézséget meggyőz. — A' nemes szívű férfi nem akarta magát más közben járására bízni, bátorságot vett magának, 's egy éjjel csendesen a' Leányka alvó szobájához menvén lassan kopogtatott, 's azon szin alatt, hogy a' Császártól hozna izenetet, beeresztetett. Most már magokba valának, 's lassú susogás, csókok, 's a' meglegedett szerelem örömei közt műla az idő. — Eginhárd a' csendes éjjel homályában akart vissza térni. Már virradni kezdett, 's el rettenve vette észre, hogy ott mulatása alatt nagy hó esett, és hogy férfi nyomai könnyen el árúlhatnák. Még egy kis korig várakozának szorongattatások közt, mig végre Emma, szerelmétől lelkesítve ajánlá magát Eginhártnak szállásához való hátán vitelére. — Szerencsétlenségre a' Császár nem aludt, 's az ablakból el bámulva, 's fájdalmasan megilletve nézte, hogy Leánya terhe alatt meggörnyedve a' Vár udvarán végig ment, és gondosan vigyázva ugyan azon nyomokon vissza tért. De el titkolta érzését, 's halgatott. Eginhardot pedig bántotta lelki ismérte, 's e' gondolat, hogy ha a' történet valaha felfedeződne! a' Császár lábaihoz borúlt tehát, 's el boesátatását kérte, azt adván okúl — mivel szolgálatja csak rosszúl jutalmaztatnék meg. A' Császár megígérte, hogy határozott napon kérésére válaszolni fog — 's azon napra Országa Naggyait bégyűjté, 's Fel-

sége megsértetését előjökben adá, 's a' gonosztévő ellen ítéletet kívánt. A' hallatlan tetten mindnyájan elrettentek, sokan példa nélkül való büntetést ítélték, mások számkivettetést, néhányan az okosabbak, 's szelidebbek kérték a' Császárt, hogy a' dolgot önnön bölcs belátása szerint intézné. Legyen hát mondá a' Császár gyakran a' gondviselés a' rosszat is jóra igazgatja, azért most sem esem kétségbe. Szolgám hibáját nem akarom olly büntetés által boszúlni meg, melly csak Leányom gyalázatját nevelné. Keljenek öszve törvényes házasság által, 's így a' vétkes tett el fog töröltetni. Az egész Társaság erre örömet jelente az irgalmas Császárnak. Eginhárd ki nem is álmodott tette nyilván létéről, előhivattatott, 's a' Császár nyugodt orczával e'képpen szólla hozzá: „Te azon panaszolkodol, hogy szolgálodat méltán nem jutalmaztatom meg, ennek magad vagy az oka, régen kellett volna engemet erre emlékeztetned, mert én mindenre reá nem érhetek. Szolgálj nékem továbbá is olly hívséggel, mint eddig — 's jutalmul Leányomat adom feleségül”. — Ki rajzolhatná Eginhárd csudálkozását! — a' Te hátan vívödet, tudniillik, — folytatá mosolyogva a' Császár — ki a'minap felgyürközve erántad olly alázatos völt”. Ekkor behivatták Emma, 's az atyai kéz az elpirült rózsaszín Leánykát Eginbárdjának kezébe adá.

T. K.

U R A N I A Ö R Ö M E.

I d y l l.

Uránia. Ah, kedves Milon! sok kellemes érzéseit osztottam meg már szívemnek veled; de most olly valamit sietek néked jelenteni, a' melly báránykáim körül és te körülötted kóstolt örömemet egész életemre elapadhatatlanul árasztja ki.

Milon. Nagyon örülnék rajta, édes Urániám! De eleve azt tanácsolnám, hogy a' csillámló tüneményre tartós örömekeket olly hirtelen ne építs; mert különben érzékeny szived azoknak reménytelen el enyészésén nagyon megilletődhetne, 's el tikkadhatatlannak vélt boldogságodat, a' keserüségnek félbeszakadatlan könny-záporai válthatnák fel.

Uránia. Ne hirtelenkedj szeretett Pásztor! Halld csak és végy részt azon örömben, mellyet tudnodra akarok adni. — Az én szegény ősz atyámnak idegen tartományból ide érkezett testvérje négy hónapoktól fogva nálunk tartózkodván, engemet tanitgatott Könyvből olvasni; 's már aunyira mentem, hogy a' könyveket folyvást olvasom. Oh Milon! melly sok szépeket olvastam én már is. Csak gondold el, vagyon nálunk egy olly Hönyv is, mellyben pásztori Játékok vagynak. Abban némelly helyen ollyan is vagyon irva, a' minőt én te veled együtt létemben gyakran érzettem, — talám csak mi rólunk irták? — Nem mondhatom ki eléggé, melly felséges dolog olvasni tudni. Ezt csak nem mondod muló, és csalfa örömnék, úgy-é?

Milon. Megengedj jó Leányka, kora böleselkedésemért. Tökélletes és tiszta ebbéli örömed. Meglátod hogy ezután még kellemetesebb lesz nyájad mellett a' hűs hárs' ernyében mulatoznod, midön holmi hasznos és gyönyörködtető Könyveket olvashatsz; mellyekben gyakori érzéseidet, mint a' tükörben szemlélni fogod. Furuglyám' hangja nem ér fel a' szép könyvekkel való mulatsággal. Nevendék koromban én is tudtam írni, 's olvasni; de e' púztára szakadván, az ólta soha Hönyv és toll kezembe nem volt.

Uránia. Akkor jutok a' boldogság legfőbb lépcsőjére, ha én majd viszont téged taníthatlak meg az olvasásra. Ugy-é örömet szomszótól tanulni, Milon?

Milon. Te tanítanál engemet jó szívű Uránia? Köszönöm ebbéli szíves igyekezetedet. De csak attól tartok, hogy nem csak engem tanítani, hanem velem annyi nyájas órákat sem fogsz tölteni ennekutánna.

Uránia. Hibásan vélekedel kedves Pásztor! szeretetem azért meg nem hül erántad; sőt azután még foróbban foglak szeretni, 's veled a' mit olvasok pontonként közölni. Semmi vissza éléstől, és el idegenüléstől se tarts, hanem inkább örülj velem. Én annak, a' ki olly szépeket ír, örömet oda adnám csekély jutalomúl ama' selyem báránkámat, mellynek nyakán az a' zöld pántlika vagyon; jöllehet az a' legkedvesebb jószágom. Örömet kötnék az olly Iró' számára érdem Koszorút e' kies rét különbféle virágiból és azt nyakamon lévő drága gyöngy szemekkel ékesíteném fel. Úgy é Milon, te is áldoznál fel az olly Férjfiú számára valamit?

Milon. Bizonyal áldoznék. Örömet oda adnám néki ezt a' szép gyűrűt mellyet egy esméretlen Vándor ajándékozott, már néhány esztendőök előtt. Öszve találkozván t. i. annál a' roppant kösziklánál velem, előbb sorsom, azután pedig barátságos út felől tudakozódott. Mikor pedig el vált volna tőlem, kezemet megszorítván bele nyomta ezt a' gyűrűt, 's azt mondotta rebegő hangon: „Emlékezzél meg barátom egy szerencsétlenről”!

Uránia. Tudom már. Emlegetted azt a' Vándort.

Milon. De Uránia! mi az Iróknak e' magányos és emberi zajtól el vált életünkben jutalmúl semmit sem adhatunk; hanem szívünk legforróbb érzéséből mondjuk; Éljenek!

Uránia. Éljenek!!!

Igy osztá meg Uránia Milonnal örömeit. És együtt a' gyönyörűségben töltvén édes napjaikat, mint bődög Halandók, megelégedett sorsal ballagtak az örökkévalóság felé!

N. A. KISS SAMUEL.

R E J T E T T S Z Ó K.

I. Ismeri a' Kovács az első tagomat.

Noha csak a' vízben vehetni hasznomat ;
A' más kettő egér hússal is élhetne ,
Ha érezből nem vólnék , 's futnia lehetne.

II. Egyforma betűjü fejem a' farkammal ,

'S madár vagyok , hogy ha gyengén bánsz hasammal ;
De ha azt megnyújtod nyövevényé valok ,
És szőlő-vessződnek kötésül szolgálok.

III. Hár a' fejem — , 's lábam a' gyertya hátulja ,

Vélem a' szerencsét sok ezer próbálja ;
De kevés hóldogúl : okos mulatságra ,
Használj' engem , akkor nem leszek káromdra.

IV. Házunkat szegénnyé tudod e' mi tevé ?

Tudom , mond a' bús férj : az átkozott K. V.

V. Az én első részem atya a' báránynak

Másik útát készít varga fonalának.
Egészen öltö vagy végy karra vagy válladra ,
Rakhatsz belém mindent ön akaratodra.

VI. Az első részemtől jó kedvek támadnak ,

És a' másiktól az ételek izt kapnak.
Öszve véve ifjú koromban házammal
Együtt égy meg , 's télen érijél be magammal.

Sz. F.

MÉLTÓSÁGOS SZÖGYÉNYI SZÖGYÉNY
'SIGMOND PERSONALISHOZ.

Május 2-kán 1822.

Lelked igaz, — eszed ép, — szép Nemzeted, — érdemed
illő; —

Annyira hogy mentél nem tsuda: — többre mehetsz. —

THAISZ.

V I T K O V I T S N A K

e'

Versére:

Téged' mái világ boszszont, boszszontod is ötet,
'S a' mint mér néked, mérsz neki vissza te is.
Igy egymást fenitek, használ ez néked; azon kés,
Melly köszörű próbán nem vala, tompa marad.

És

V I R Á G N A K

e'

Versére.

Boszszontod, mond Vitkoviesunk, e' mái világot,
Mert ő is boszszont tégedet, és neki mérsz,
A' mint ő teneked mér. „Ám-de"! Thaisz, te vigyázó
Légy, mikoron tormát törsz neki orra alá;
Mert a' nagy szájü bekap: ő tenger, 's gonoszabb is
Sokkal, mint Jónás Czethala volt valaha.

F E L E L E T Ű L

Engem a' mái világ boszszont, — boszszontom is ötet;
Roszszat mér nekem ő, — én vele jót akarok. —
Engemet ő köszörül, — keveset de javithatok én rajt'; —
Én kopok el: — de elég, — hogy vele jót akarék.

THAISZ.

É N M A G A M,

A' mi vagyok, vagyok én, — 's a' mi látszom, látszom
egészen;

Erdemem az, — 's nem egyéb: — hogy vagyok, a'
mi vagyok. —

THAISZ.

B A R T S A I H O Z.

az akkori

H A D A K O Z Á S O H R Ó L.

Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus

Unquam, nifi in dispar, feris.

Furorne coecus, an rapit vis acrior?

An culpa?

Horat.

Szomorú a' lelkem. Még alig derüle

Víg napom, már újra homályba merüle,

Iszonyú jövődö! rémitő képzések!

Ah mit hoznak reánk a' bús végezések?

Mit szülhetnek e' fok kínos küszködések,

Tüzes villongások dühös vérengzések?

Illy bizonytalanfág' kétes örvényében

Hányattatik elmém méltó félelmében

Kebelembe folynak bánatom árjai,

'S önként zengni kezdnek lantomnak húrjai.

Ditföült Orczymnak lelki jó barátja!

Kiben még gyámolát Muzfám élni látja, —

(Ötet! ki, mint Hazánk' egyik Fő reménye,

'S egész Költö - Karunk' vigasztaló fénye,

Úgy néked még imént barátság angyala,

'S nékem atyám helyett édes atyám vala)!

Oh Te, kit eléggé semmi nyelv fem ditfér,

Kiben legkifőbb dísz a' fejedelmi vér, —

Bartfai! nemzetem szives Ébresztője,
Igazság, Emberfég' hatalmas Védője!
Engedd, hogy ezeknek egy hiv Énekefe
Bánatos érzéfit veled közölheffe;
Halljad, mint zengedez magános hárfája, —
Tekints bátorító szemekkel reája,
'S a' mint gyakran valál ferkentő vezére,
Vidd fel ma Helikon' sziklás tetejére!
Jer, keseregj velünk az Ember vakfágát —
Ki megvetvén az ész' mennyei világát,
Társa vesztésében keresi nagyfágát,
'S büne' fertelmében leli boldogfágát!

Új szélvészek jönnek éjszak tengelyéről,
Hogy napunk' el üzzék borongó egeről.
Felkelnek a' népek békeffég' öléről,
Hogy egymást el verjék hazájok földéről.

Mint az éhes medvék hideg barlangjokból,
Úgy mennek egymásra el hagyott honnyokból,
'S ezer halált szórván kegyetlen markokból,
Koporfót tfinálnak egész országokból!

Természetnek Attya! ki e' föld szinére
Helyhetéd az Embert élet' öfvényyére,
'S tsak az egy szeretet' édes érzéjére
Gyulaasztván, botfáltád szabad tetfzésére:

Mi komor végzések zavarták ügyünket,
Várasokba gyűjtvén nyomorúltt nemünket?
Azért hoztak-e' hát így öszve bennünket,
Hogy itten bővebben onthassuk vérünket?

Míg ki nem költözött erdők' homállýából,
Vétkezett az Ember szokott vadfágából:
De, ha mi gonoszt tett tudatlanfágából,
Legalább nem tette rosszra vágyáfából.

Most fő ditsőffégét abban helyheztetí,
Ha gyilkos fegyverét vérben feresztheti;

Mert, ember társait ha bőven vesztheti,
A' megbódult Világ Vitéznek hirdeti!

Büszke, gyarló Ember! hová vizz vakfágod?
Miként bitangolod lelki méltófágod!
Abban lehet-e' hát legfőbb boldogfágod,
Hogyha vérféget holt halomra vágod?

'Tudjad, oh balgatag! hogy az érz' mivében
Van érdem, 's a' szívnek munkás erkölcsében;
Vitézfég, a' Haza' ferény védelmében, —
Nem a' győző karban, nem a' vad elmében!

EGY NEVENDÉK BÜRFÁHOZ.

„Tenerisque meos incidere amores
Arboribus: crescent illae; crescetis, amores.

Virgil.

Élj, nődögélj, nyúlj fel az Ég felé,
'S terjeszted ernyös ágaidat, te szép,

Te társaid díszére termett,

Kellemetes fiatal Fa! mellyet

E' zöld berek főbb szálai közt maga!

Választa Fánnim, hogy lekötött h. tünk'

Tanúja lennél: sziveinknek

Titka reád vagyon ime bizva!

Tartsd fenn fokáig párafodott nevünk'

Elfő betűit, mellyeket a' kegyes

Hivége' hővebb zálogául

Metfze hajadra fáját kezével.

Hallottad édes hangozatú szavát,

Megbájoszó szép új fogadásait, ;

'S szent esküvését; láttad a' hiv

'S álhatatos Szeretők' jutalmát.

Élj nõdögélj, oh drága szelid Fa! Légy
Bóldog szerelmünk' néma tanúja; 's hagyj
Új életem' vig kezdetének
E' jeleit nevedekni véled!

A' KESZTHELYI NAGY HAJÓRA.

(1798)

A' mindent el rontó Idő' hatalmának
Már egyszer e' Hajó is engedett:
De köz jóra termett jeles nagy Urának
Szavára még egyszer feléledett;
'S bár néha e' gyakran háborgó tengernek
Hullámi majd eget, majd poklokat vernek, —
Megvetvén a' szelek' mérges ostromait,
Bátorfággal járja kifzabott útjait.
Áldják Somogy' 's Szala' megörült vidéki,
'S állandóbb szerentsét óhajtának néki.

Áldom, 's ditsõitem én is! örömemet
Zengvén, homlokára függesztem verfemet:
Nézz e' kis példára, Magyar Föld nagy Népe!
Ez lehet még a' Te újuláford' képe.
Két Leopold után a' mi még el haladt;
Végbe megy nem foká' Ferentz 's József alatt.
Bizván Kormányzójid' bölts intézetében,
Reméllj! 's erőlködjél e' szelvész dühében,
Hogy el nem tfüggedvén bajod' tengerében,
A' köz bóldogságnak kiköthets révében"!

N A P O L E O N R A.

Korszika szült engem', felemelt a' Franczia nagyra,
'Többszöri Harczba kezem, mit teve tudva vagyon.
Majd mikor azt vélném: hogy senki előmbe nem állhat,
Mert a' győzödelem lészen örökre velem. —

Hezdet Muszkák közt hátat fordítani szerentsém,
'S el hagyta végképpen Lipszia! Téreiden.
A' többször megajánlt Békét hogy vissza vetettem,
El vesztém Koronám', 's Elba szigetbe juték,
Eszendő se telék, némellyek vissza csalának
'S azt hiteték velem el: hogy napom újra derül.
Onnan el indulván szaporán Párizsba jelentem,
Ennyi szerentséből már nagyot álmodozám.
Két, három Hónap csak alig folyt — Fellegek ismét
Tornyoztak, 's mutaták ményköves öbleiket.
Mit végzett el az Eg rólam, ki mutatta Waterloo
Ott láttam mint ment füstbe további Remény.
A' Northumberland berepített Szent Ilonába,
'S itt töltém holtig mint Fogoly életemet.
Igy kinek elsőbb is sziget ad vala Lélet ugyan csak
Holtom is im szigeten nem sok időre esék.

R ö v i d e b b e n.

Horszika szült engem', felemelt a' Frantzia nagyra
A' forgandó sors Elba szigetbe vetett
Újra kicsalt onnan rosszszül mosolyogva szerentsém
'S Hólttom is im' Szigeten Szent Ilonában esett,

L e g r ö v i d e b b e n.

Korszika Bölcsömet, Koronámat Frantzia adta:
Elba után Temetöm' Szent Ilonába lelém,
KOVÁTS SÁMUEL.

D A N T Z I G.

Ezen Városnak inkább erősek mint szemre valók
épületei. A' kiálló tornácok a' mellett hogy az útzákat
szűkítik, a' házakat is csúfitják. 21 Templom van benne,
mellyek közül hetet a' Catholicusok, tizenkettőt a' Luthera-
ránusok, és kettőt a' Calvinisták birnak. Legszáma-

sabbak ugyan a' Lutheránusok; de a' Cálvinista kereskedők leggazdagabbak. A' kereskedés legfőbb foglalatossága a' Dantzigi lakosnak.

Ezen emberek kiket az előtt a' bal vélekedés úgy rajzolt, mintha minden kedveket a' gyomor töltésben helyheztették volna, mai nap a' szép mesterségekben, a' literaturában, és tudományokban gyönyörködnek. Majd csak nem egy Atya sem találkozik, a' ki gyermekeinek birtokához mért nevelést nem adna. Az ifjak midön iskoláikat el végzik, és egyebekben is, mellyeket a' mostani izlés megkíván jártasok, utazások által szereznek magoknak bővebb ismereteket. A' leány gyermekek mindenek felett a' nyelvek, muzsika, táncz és rajzolás tanulásával foglalatostkodnak.

Itten a' jámbor polgárok közé nem könnyen keverednek a' feslettek; azonkívül is könnyü köztök különbözést tenni. A' közönséges haszon keresés pártúl fogja a' köz boszonkodást azon tagok iránt, kik a' betsület és jámborság hijjával vannak. A' csapodár fejer nép a' város falai közt nem sziveltetik. Meglakol az, a' ki házas társához hirtelen.

Igaz ugyan hogy nagy költséggel élnek a' Dantzigiak. Vendégségeik sokba telők; kedvesek előttök a' lakozások. Módivá vált, hogy minden tisztességes polgárnak mezei háza, és mellette szép kertje legyen. Ruházatok minden Europai legválogatottabb mivekből és bőrből készül. Házi mobiliáik jobbára fölségesek. Gyönyörű Könyvtárokkal, pompás lovakkal bírnak, és a' nek házi szolgálkat csinosan járatják. Hanem ez a' luxus az erszényhez van szabva, és a' valódi és hasznos tárgyakra ereszkedik ki egyedül, a' miből a' köz jóra mindég boldogulás háromlik.

A' Dantzigiak szeretik hazájokat, és méltán mivel nem csak bőven táplálja őket, hanem kincs gyűjtésre is van alkalmatosságok benne. Becsülik és szeretik asszo-

nyaikat, a' nélkül, hogy hatalmok alatt volnának, vagy szabadságot engednének nékik mint sokan nálunk a' familia jószágait el pazérlani. És ez a' szép nemmel való barátságos és nyájas társalkodás okozza azt, hogy a' Dantzig vendégeskedésekben hire sines a' mértékletlen bor-italnak, hanem kedves és lármátlan vígság uralkodik közöttök, midőn a' két nembeli fiatalság kisebb csoportokra oszolván, külömbféle muzsikai szerszámokon zengedez. Ezen mulatságok sokkal édesebbek a' játékszínéknél, mellyek nélkül azonban a' város éppen nem szükölködik.

SZEDER.

A Z É N V A L L Á S O M.

Némelly a' napban keres Istent, más az Olimpon.

En minden plántán áldom az Égi erőt.

PONORI THEWREWK JÓZSEF.

B Ú T S Ú Z Á S.

Hülső Országokba mentemkor a' Magyar Országí Határ széleken 1816.

Még egyszer nézzen vissza
Szemem Honnyom! feléd,

E' szél melly könnyem issza
Vigye sorsom beléd.

Van itt még egy két Fának
Nyers ágain levél

Mellyet hív Magyarjának
Meghagyott a' veszély.

Barátim! Határunknak
Végső fája töve

Legyen áldozatunknak
Oltárja 's szent Kőve.

Szörböljük Hazánk levét
E' fának alatta.

Dicsérjük Liber nevét
Ki ezt annak adta,
Ki tudja mit végezett
Felölünk el az Ég?
Honnyunkat melly fedezett,
Megláthatjuk é még?
Ah! messze Országokon
Van célünk Határa;
Ált érünk e' azokon
A' Szála *) partjára,
Hármat kesereg Lyrám:
Szülöm öreg korát
Tégedet hív Elvirám!
Hazám édes borát.
Óh Házom Istenei
Őrizzétek ezek'
Legyetek hív védjei
Mig ölelhet kezek.
Most ti is mindenitek
Szivem mondja 's hiszi
Bücsüzástok külditek
Sebes szél el viszi.
Ah küldjétek — szivetek
Néktek is fáj nagyon
Hogy a' mit szerettetek
Messze lészen 's vagyón.
Mennjünk csend lengedezzen
Az édes alkonyon,
A' sima Nezideren
'S a' kék Balatonyon, ;
Mennjünk Béke fedezze
Hazánkat 's Hunniát
Langy Zefir lengedezze
Ennek nemes fiját.

*) Szála folyó viz Jén a mellett.

Haggyuk el Határunkat
Ideje mennie,
Hagyuk itt Oltárunkat
Szent tüzzel égnie! —

FÁRNEK DAVID.

A' múlt 1821-dik esztendei Szép Literaturai Ajándék'
144-dik lapján álló Rejtett szónak Felfedezése.

Lengyel, ez vezeték név; Erdélyben, 's nálunk
Pesten is másutt is illy nevűt találunk.

Aszszonyaink által lenből készítettik

Szép jószág, 's majd ruha, hogy ha megszövetik.

Ha len helyt kent tészel: így lesz a' Lengyel,
Nyereghez tartozó, lábat tartó kengyel.

Igy a' versbe: Lengyel, len, kengyel rejtezett,
Mellyet könnyen ki lát, ki jól figyelmeztet.

A' Pesti szépnek tett komplement dolgában

Ő szóljon: de e' név: Lengyel, csak magában

Igazábban Nemzet, nem olly Ország neve

Mellyben más állat közt sok a' fejez medve*).

X.

A' 62-ik Lapon álló Fejtős Mesének felfedezése.

T z u k o r.

A' Volga folyó vize olly sok vizet közöl a' Caspi-
um tengerrel, hogy az egy esztendőben az egész földet
el borítaná, ha nem találtatnék ezen tengernek fenekén
valamelly Canalis forma csatorna, a' melly a' Caucasus
hegye alatt folyván el, a' fekete tengerbe megy által,
úgy, hogy Georgia és Mingrelia mintegy hid formán ál-
lanak azon nagy üreg felett.

A' Quadiana is harmintzkét mértföldnyire folyik el
a' föld alatt.

*) El vagy on találva: L e n g y e l.

A' Red.

Americában a' hegyek' hosszú lántzában, mellyek Cordilleráknak (Kordilliere des Andes) neveztetnek, számláltatnak mintegy tizenöt tűz-okádó hegyek. — Ezek között olyan is vagyon, melly számtalan patakokat is vet ki. Egy pedig olyan, melly olly világos lángot okád ki, hogy annak világosságánál éjtszaka három mértföldnyiről még a' levelet is el lehet olvasni.

Ángliában egy őszve számlálás után 100,000 holttak között találtattak :

7-en a' kik 100

5-en a' kik 101

5-en a' kik 102

4-en a' kik 105

2-en a' kik 104

4-en a' kik 105

2 en a' kik 106

és 1 a' ki 107 esztendőig élt.

Ismét 1,000,000 holttak között voltak Angliában

7-en a' kik 108

5-an — 109

4-en — 110

5-an — 111

5-an — 112

3-an — 116

es 1 a' ki 118 esztendőig élt.

A' Brandenburgi tartományokban is tettek a' megholttakról, hat esztendő el folytáról való őszveszám-
lást. — Azoknak a' száma 551,998-ra ment. A' kik kö-
zött volt:

1 a' ki 114

1 — 115

1 — 120

1 — 125 esztendős volt. —

NAPATHI KIS SÁMUEL.

HARIDÉM (Remete) OTILLA (Kisértet).

Haridém kit a' Világnak
Szerelme már nem enyhit,
Kit a' szent magánosságnak,
Kivánása félre hit,
Egy mohos bércz oldalában
Barlangja mély csendjében
Az estve hős homályaiban
Buzgókoda lelkében.

Szukása ként térdepelve:
'S csak az égbe vágyódva,
Keresztét buzgón öelve
Szívében el fogódva
Elmélkede — 's hogy leszalla
A' menynek képzetéből,
Sóhajtást és panaszt halla,
Barlangja szegletéből. —

H a r i d é m.

Ki vagy jámbor? mi sors vetett
Ide, az éj szárnyain?
Mi ok hordoz, melly baj vagy tett
E' vadon magányain?
Három nyarak el reptében
Első vagy ki látogatsz
Egy remetét, 's nem véltében
Rémületre borzogatsz.

O t i l l a.

Lator csoport elől futott
Szegény vándor Aszszony én
Menedéket keresek ott,
Hova kiki félve mén:
Adj kis helyet hajlékodbán
Kegyes! szánd meg sorsomat!

Reménylem hogy jó voltodban
Fel lelem itt nyugtomat.

K a r i d é m.

Könyörülni, megnyugtadni,
Keresztény kötelesség.
Jó szívet 's kedvet mutatni
Ösztönöz az emberség —
Maradj tehát kis lakomban
Fáradt vándor, pihennj itt,
Igérem é nagy vadonban
Béke keblén nyughatsz itt.

O t i l l a.

Mint a' szomjú félénk Öznek
A' fris folyam' csergése,
Mint a' búsult gerliczének,
Meg jött himje' nyögése:
Olly jó nékem védetlennek
Olly jó kegyes beszéded,
Olly jó szorult kebelemnek
Könyörülő segéded.

K a r i d é m.

Mint egy hiú Szirén ének
Olyan szavad csengése;
Mint egy buja Istennének
Olyan tagod' rengése:
Lakó helyem vad alkatja
'S ez a' csekély öltözet,
Hogy nem szükség azt mutatja
Szavadnak sok himezet.

O t i l l a.

Nyájas beszéd nem sérelem
Tulajdona nememnek;

Azért kegyes! úgy reméllem
Megengedsz személyemnek?
Irgalmadért hív kebelem
Hálát piheg, 's ömledez,
De ha keményen szólsz velem,
Dobog melyem, 's ijedez.

K a r i d é m.

Gyanús, lépes himzetektől
Millyeket nem tanultam,
Kecsegtető beszédektől
Egészen el vadultam:
Csak a' szívnek igaz szava;
'S természetes ömlése
Becsés nekem, — nem kell sava,
'S tekervényes szövése.

O t i l l a.

De e' vadak' bús honnyába
Mi ok hozott tégedet?
E' bércz setét szugollyába
Miért rekeszted éltedet?
Férfi erőd, ép termeted
Mellyre még sok öröm vár
Magad korán el temeted,
Nem tudod be nagy e' kár?

K a r i d é m.

Nem bús nekem e' helyhezet,
Nem unalmas nem pogány;
Nem érzek én itt nehezet,
Nem vad nekem e' magány:
Mint a' gyönyör' Édenében,
Úgy folyik itt életem;
Én itt a' jök mindenében
A' világot nevetem.

O t i l l a.

Hát az Isten miért teremtett
Érző szívet keblünkbe ?
Vonszó erőt miért rejtett
Egymás eránt lelkünkbe ?
Eszünk, erünk, érzésünk
Csak egymásért adatott —
Illy vadonba költözésünk
Nem is parancsoltatott.

H a r i d é m.

A' világ roppant körében
Szinte rajzik a' sok nép
'S csak nem minden szegletében
Az ember emberre lép:
Bóldogitson 's bóldogúljon
Riki, 's tegyen mit tehet
Rám a' világ ne szoruljon,
Ő egy nélkül el lehet.

O t i l l a.

Az emberi társaságból.
Egy barlangba költözni,
Az örömből 's bóldogságból
Önként így kivetközni —
A' természet ingerével
Harcolni, mint ellenség
Igy banni ön személyével
Egek! milly kegyetlenség!

H a r i d é m.

A' világ nagy zavarából
A' csend édes ölébe —
Tört, lest hányó udvarából
A' bátorság keblébe

Félre menni — szentül élni,
Tudni mi a' jámborság,
'S csak az Istent magát félni —
Egek! millyen bölcsőség!

O t i l l a.

Egy hív hölgynek birtokában,
'S ön magadnak mássában,
Később egy pár unokában
'S azok bölcső sorsában
Szívedre mint áradna ki,
Az öröm sok ezere!
Illy sorsban is lehet kiki
Isten kedves embere.

K a r i d é m.

Mennyei szent ihletésben
Buzgó elmélkedésben;
Ajtatos idő töltésben
'S szent felemelkedésben,
Noha nem úgy látszik neki
Noha ő itt nem anya,
Még is lehet itten kiki
Isten kedves Asszonya.

O t i l l a.

Ha úgy — én is itt maradok
Hív lak-társad mind végig,
Veled együtt buzgólkodok
Itt éjfél-től éjfélig;
Mert hozzád óh jó remete!
Indulataim nagyok —
A' mint tetszik tégy velem te
Akár mire kész vagyok.

K a r i d é m.

Most esmérlek szándékodban
Pokol csalárd szülöttje!
Vesztél volna tájékedban
Sátán' czudar küldöttje!
Nincsen helyed e' rejtekben,
Ezt tovább ne fertőztesd;
Fülj magad a' rút vétekben —
Most lépésed' kettőztesd. —
Mint a' sebes szél fergeteg,
Mint a' villám, mint a' nyíl,
Úgy futott el a' szörnyeteg
Hisértő ravasz Otil. —
A' kit erős erkölcsében
Fattyú Ámor nem hervaszt,
Se lelkében, se testében
Otila ne vívjad azt!

GÁSPÁRY FERENTZ.

A' V I L Á G.

Nézzétek égalatti lelkek a' Világ:
Ez a' mi roppant mindenünk,
Nem gyötrellemnek völgye csak; nevet itt gyönyör;
Itt paradicsomot is láthatunk.
A' sors ha csókját adta rám, itt vettem azt;
Itt érzem a' szépet ma is.
A' fátyoles kinzó viszontagság után
Feltámad itt a' holt öröm;
Pedig mi kedves ő az el tűnt szenvedés'
Hamván te láthatod Világ.
Őt néha a' hír trombitája költi fel,
Vagy ollykor egy nem várt lépés,
És képes ő orozva csókot ejteni,
'S orouvaő liz bánatot.

Jól látja a' Világ malasztos útjait
A' szép örömeinek, mellyeket
Kéblében ő készséggel enged ; épen így
Győzelmet a' késérteten ;
Melly egy Király, kit hajnok erkölcs ken fel a'
Lélek' dicsének thrónuszán,
Megtermi a' jót hidd el e' völgy önthet is
Elönkbe sok gyümölcsöt. A'
Tündér szerelem országa meg fér e' helyen,
Meg a' barátság angyala.
A' házi boldogság mosolygó édene
Szelid ülésén itt pihen,
'S a' dics világozása felszentelt egét
E' tájon el teritheti.
A' honszerelm' fensége itten lakhatik ;
Itt szedhet a' hir szárnyakat.
Mellyekbe sugárt szöhet a' földnek fija,
És gyakran át-repíti ezt
Egy század a' más századoknak, mint nemes
Rangú örökséget. De a'
Virághozó reményt itt is találhatod
Égszin kecsében játszani.
Mi kedves ámitó ez a' világban ! az
El csüggedés megszégyenül,
Ha kék szemével vág reá ez a' kegyes.
Több szép hatalmak forganak
Ezen golyóbison és ezek közt gerjed egy
Forrás, 's ragyog két ága közt :
Az egyik a' Sabaoth felé emelkedik,
A' másik a' földön maradt
'S az emberekkel nyájasan ölelkezni tud ;
A' szeretet édes kútfeje
Buzog így ; alázat követi nyomdokát ha megy ;
'S te látod ezt gazdag Világ !!

MAHÁRY.

R A Z I N T Z Y R A.

Óh he sokan bántnak! De ez úgy volt, 's lesz is örökké
A' jeles Újjító' bére, jutalma, Kereszt.
Senki se tett Jobbat JÉsusnál, 's Nála nagyobb
Senki sem is türt volt — így fizet a' Babona,
Ő jó Czeljától holttáig hátra nem állott
Ezt teszi a' Virtus' Bajnoka minden időn.
Menj! ne ügyelj rájok! Szép a' Czel mellyre törekszel
Bár kiki kapkodjon! rá se tekintve kaczagd!
Büszke az a' Nemzet, mellynek kebelébe hasonló
Van Hozzád tsak tiz — Nemzetem! érzeni kell!
Érdemid' a' jobb Rész már most is tudja becsülni
Öntözi könnyeivel sirodát a' M a r a d é k.

KOVÁCS SÁMUEL.

V I R Á G B E N E D E K R E.

P a n n ó n i a F l ó r á h o z.

Flóra! jön a' deres Ősz el hervad gyenge virágod,
Most kedvelt Kerted majd lealázza magát.
Bár mi nagyon szereted, ápoltad 's néki örültél
Meg nem mentheted a' hó fuvatok dühitől:
Semmi nem árthat az én szívem kedvelte V i r á g n a k
Melly kertembe sok Ősz ólta gyönyörbe virit.
A' mord fergeteg is hozzon bár nagy hideget, nem
Fonnyaszthatja meg Őt: Istene Phoebusz öre.

BAIZA JÓZSEF.

DURAI TAKÁTS JUDITHOZ *).

Lantod az, te Phoebus felkenett Papnéja,
Melly Parnaszra gyengült lelkem' felbájolja,
És lángot ad hevemnek. —

*) 1816-ban Nov. 18-ikán azon Munkájára, mellyet Újváry Bettinek, Horváth József Elek Hitesének halálára készített.

Tehát énekelek. — Félre alacsony nép!

Nemesebb izlésük' inyökre való kép,

Mellyt hangjaim festenek.

Hol a' rövid élet' határán túl esvén,

Befüvedzett hantnak alatta érezvén

Mézét a' néma csendnek —

Hosszú álomba bemerül a' halandó,

'S fölötte csak néhány panasz hangot adó

Bús Zephyrek kerengnek.

Hol a' Nictimene egy maga száldogál,

Midőn a' Hecate' halvány képe szolgál; —

'S fel fel ül egy Keresztre:

A' Cypressus berket rémitő viszhangra

Készteni, 's az élet hozza borzadásra,

'S gyászos emlékezetre.

Hol a' Létum szeme hizik prédáiból,

'S ember csonton épült tirán trónusából

Handikálgat álmosan,

'S tapsol a' vas Fátum' megmásolhatatlan

Szavának, 's az idő meglábolhatatlan

Örvényének hangosan.

Hol minden homok-szem sirástól ázott már,

'S valamennyi kis por még is könnyeket vár

Különösen magára.

Hol a' komor kedvnek lábaihoz esnek

Áldozatok, és a' derültebb egeknek

Nincs érdemök oltárra.

Ott Te Hunn Bardusné földig gyász fátyolban

El betegült szívvél, kínzó fájdalomidban —

Lantot tartsz bal kezvedben,

'S a' jobbikot Bettid elejbe terjesztvén;

De ő már árnyéokra feloszolva lévén,

El tűnik a' kebledben. —

Heliconi lelked erre el jaidúlván ,
'S ezüst húrjaidat panaszra indítván ,
Zenged keserveidet.
Segítik nyögésid az erdők lantosi ,
Megindúlva hallnak a' vidék lakosi ,
'S tisztelik könnyeidet ;
De magasztalnak is , mérsékelvén búdat ,
Midőn vigasztalod özvegy barátodat
Illyes néhány igével ;
Majd ha mi is éltünk' határán túl esünk
Örökké való lesz öszveköttetésünk
A' most el tűnt dicsővel.

SZEDER FÁBIÁN.

A' M A G Y A R O K .

Halld , honnom ! Duna' partjain
Klio húraimon zeng magyar éneket.
Áll régen kivivott hazád
Árpád , ősi apánk ! Istened örzi még
Isztert , a' Balatont , 'Tiszát ,
Nyolcz ősz századokat múltt Buda' tornyait.
A' döntök is ezért fogák
Éles fegyveröket 's véröket ontani
Mentek hogy diadalmasok
A' thrónt vissza vegyék Attila' vérinek.
Bolgár , Morva dühödve jött
Bérczeknek tetején , a' vizek' árjain ;
Száját marni nyitotta meg ;
Gondolván az erős fél ugatásitól ,
'S el lázítja vidékiről
Mint félénk madarak' gyáva csoportjait.
Nem lármát ; az erős erőt ,
Kardhoz kardot akar , hőstre vitéz legényt,
Felpattanva lovára , hirt ,

És tapsot, koszorút harcz' közepén keres.
Fúján tárogatót Lehel:
Párduczal fedezett hét fejeink magok,
Fénylették az aczelt elöl,
Hagatták az agyat, szórtak ezer halált,
Hörgött a' letiportt; vele
Hörgött sok ki nyerett; össze zavarva hultt
Pannon kard, Magyarok' vasa,
Pajzs, állkapeza hevert vérbe bukott mezőn.
'S nem fojthatta veszély nagyért
Égő lelkeiket; mint rohanó szelek
A' tölgyet tekerik, viszik:
Szórták útjaikon gátjaik' ércz hegyét.
Mig felvonta kemény kezök
A' kardot, buzogányt; 's föld, meg az ég között
Repdestek nyilaik: szavát
A' megtörtt lakos el nyomta; vivé Maros,
Bodrog, Vág az adót nekik,
És a' Dráva magyar hangra szokott 's felelt.

Nem félek. Buda' köfalán
Árpád' Istene még élni vezérlni fog.
Nem gázol le, hazám! veszély,
Sem had, sem nagy idő, bár dühe tépjen is.
Izmos vállal emel faját
Jól esmertt fijad és birja kezét, vasát.

HOLÉCZY MIHÁLY.

I M P R O M P T U *).

Édes öröm el futotta
Bennem az érzékeket.

*) A' Budai várbeli Ugró-kútak forrásánál, az úgy nevezett Sváb hegyen.

A' mint szemem pillantotta
Ezen áldott remeket
Ez fris vizével itatja
A' mi öszült Budánkat
'S egészségünket fel tartja
Enyhitvén szomjús szánkat.
Nina bájoló képedet
Tiszta szived 's kellemedet
E' forrásban képzelem
Midön múlatol velem.

J—b.

TEK. KOLOSVÁRY PÁL ÚRHOZ T. N. SZÉ-
KES FEHÉR VÁRMEGYE NAGY ÉRDE-
MŰ FŐ SZOLGABÍRÁJÁHOZ, MINT A'
NEMZETI JÁTÉRSZÍN NEMES LELKŰ
PÁRTFOGÓJÁHOZ *).

Ki ezerek közt im' nyelvünk ügyit érzed egészen
Vállaidon panaszt szünteti Geniuszunk!

Ah! nem érti korunk szent tzeljét áldozatidnak,
Lentt hagyod ezt; — áldja tettidet a' maradék.

SOMA.

*) A' mostan és jövőendőben élők számára akarjuk ezt feljegyezni, hogy mi azok' ditső Neveit, a' kik magokat a' Haza, a' Hírály és az emberiség eránt való munkás hajlandóságok által megkülömböztették, ámbár a' halhatatlanság nagyobb lépesőjére is volnának érdemesek, legalább a' mi hosszabb, vagy rövidebb ideig fennmaradandó Szép Literaturai Ajándékunk által akarjuk megörökösíteni. Ugyan azoktól 's Nemzetünk józanabb részétől függ ezen Hazafiúi igyekezetünknek fenmaradása; mi legalább igyekeztünk, igyekszünk, 's igyekezni is fogunk, hogy a' Hazát 's Hírályunkat, minden részrehajlás, minden haszon keresés nélkül, az igaz emberek 's Hazafiak érdemeire figyelmetessé tegyük. A' Red.

K E G Y E S E M K É P E .

Bámulva néztem és el-
Ragadva felkiálték
„Ah Múza? vagy Kegy itt ez?
Válaszd meg ezt irigység”!
És fog csikorgva nyögte:
„Itt eggyesülve látod”.

HOVACSÓCZY.

CHARACTER RAJZOLAT.

Cato és Caesar Charactere Salluszt után.

Az én emlékezetemre két rendkívül való elméjü, de különböző erkölcsü férjfiak éltek, M. Cato, és C. Caesar. Mind ketten származásokra, Életkorokra, 's élekszólásokra igen egyenlők, az elme nagysága mind kétónél ugyan az, nem különben a' dicsőség is, tsak hogy egyiknél másként, mint a' másiknál. Caesar nagy-
nak tartatott jótéteményeiért, 's nemes adakozásáért; Cato pedig élete' fedhetetlenségéért; az nyájasságával, 's könyörületességével lett híressé, ennek szoros igazság szeretete szerze dicsőséget. Caesar ajándékozás, segítség, engedés által nyert dicséretet, Cato az által, hogy semmit sem ajándékoza. Amannál az üldözöttek menedéket találtak; ennél a' rossz emberek vég veszedelmet. Annak engedősége, ennek hajthatatlansága dicsértetett. Végre Caesar el határozta, hogy munkálódjon, vigyázzon, 's Baráti kétes dolgaira vigyázva inkább a' magáéit mulassza el, és semmit sem tagadjon meg, a' mi az el ajándékozást megérdemli. Magának pedig nagy birodalmat sereget, 's új hadat kívánt, hol nagy elméje tündökölhessen. — Cato inkább a' szerénységre, illendőségre, 's Erkölcsi fedhetetlenségre tö-

rekedett. Nem akarta ő a' Gazdagot Gazdagsággal, a' néplájitót zenebonával felül múlni, hanem a' buzgó hazafit virtusával, a' szemérmest szeméremmel, az ártatlant szive tisztaságával. Inkább akart jó lenni, mint annak látszatni, onnan mennél kevésbé törekede a' dicösségre, annál inkább követé az ötöt.

T. K.

NAGYRA TERMETTSÉG.

Midőn XII. Károlyyal a' Nevelője Kurtiust fordította volna anya-nyelvére, kérdezte emez az elsőt, hogy mit itélne Nagy Sándor felől? — „En úgymond a' megkérdezett”, hasonló akarok hozzá lenni. „A' mellyre a' Nevelője: „De Nagy Sándor csak 35 Esztendőket ért ám. „Elég annyi ideig dicsőségesen élni”, felele a' 15 esztendős Herczeg, „mert Nagy Sándor olly keves időn is temérdek Tartományokat hódított a' maga birodalma alá”.

N. A. HISS S.

1. Leonhard nagyon szerette a' lépes mézet, 's alig várta hogy a' méz szüret ideje jelen legyen. El jött ez az idő is, a' gyermek kedvére nyelhetette és nyelte az édes falatokat.

Jaj édes atyám — atyám! jajgat váratlanul Leonhard — a' nyelvem — a' nyelvem. — Többet is akar szóllani, de a' fájdalom nem engedé.

Bizonyosan a' méh csipte meg nyelvedet édes gyermekem felel az attya. Az édesben is van keserű; nehéz megválni fáradsággal szerzett keresményünktől és szabad söt kötelességünk azt halálunkig megvédelmezni; Ezekre a' három dolgokra tanit a' többeken kívül ez az eset édes fiam.

2. Több jeles emberek Társaságában némelly kis hivatalban lévő kevély fél tudós, egy nagyobb hivatalban

szolgáló minden jöktől szeretett szép lelkü embert, de akkori szörgalmatlansággal 's hibákkal vádolván mostani hivataljára érdemetlennek lenni állította.

Pedig ez akkor is jó bizonyosságát adta Talentumának — így szólnak sokan — most is látszik iparkodásának gyümölcse — felelnek mások — mi az oka tehát a' mi ötöt az Úr beszédje szerint hivataljára érdemetlenné teszi ?

Az Uraim — felel az alakos — hogy ő azokat a' sok Irásokat, (Studiumokat) mellyeket a' főbb Iskolákon tanulni kell, legtöbbnyire én velem iratta le. Az Úr nem győzött — így szól fel egyik; mert vallyon lehet é azokat a' kereskedőket és gazdag mester-embereket egyedül azért becsmérlni 's kenyerekre érdemetleníteni, mivel partékájokat, hogy többet nyerhessenek lovakon, tevéken, öszvéreken és szamarakon hordatják a' vásárról és a' vásárra. —

5. Egy Helység lelki-pásztora úgy a' mint illik a' többek között a' Gyülekezet Tagjaiért is szokott naponként imádkozni. Egy éltes, de szegény 's nagyon együgyü Hallgatója a' Tagok alatt egyedül az előljárókat értve, 'Tisztelendő Uram! úgymond — már ne csak mindég a' Tagokért, hanem egyszer a' szegényekért is imádkozzék.

FÁRNER DÁVID.

A' H O N N.

Mit nyögöd a' bús sziklák üregébe
El némult kebled terhes panasszait?
Holott feelve bánatod szavait
Új vágást tesz a' vérző szív sebébe.
Nem talál szived ez életben enyhét;
's magába zárva fájdalmat el tompúl

Rokonra vágyva rokont nem lelven, fül
'S langyos érzelve nem lel itt lakhelyet,
Nem e' föld a' szelid keblek Honnja
Hol az érzés esengő égi hangzatit
A' Természet Harmonia ösztönit
A' föld zszibongó por lelke katzagja,
Itt a' Világ üres zajjai között
Nem lel honnt a' szelid érzésü üldözött
Feljebb! feljebb hol a' Seraphok Honnja
Édes vágyással a' szelidet vonja
Feljebb! feljebb túl az ég azúr bóltjain
Örökké viruló Éden halmain
Ott lel Honnra — ott képzelt vidéke —
Szívében Istennel rokon lelke.

VÁSÁRHELYI JÁNOS.

Á L O M, H A L Á L.

Halva meg alva, magyar két szónk nem sokba különböz;
Hirdeti melly köz van halva meg alva között.
Söt vedd Róma szerént a' H-át lehelésnek, az alva
'S halva közül minden közt kilehelni fogol.

HOLÉCZY MIHÁLY.

K Í V Á N A T.

Loráról egy édeset szült
E' múlt éjjelem :
Oh bár csak egy illy álommá
Válna lételem.

SCHEDEL.

ÉGY FALUSI TEMETŐ - KERTBEN ÍRTT
ALAGYA.

Gray Tamás után. Anglusból 1819.

Haldoklót cseng az est - harang az el tűnő
Napnak, bögve keres a' csorda hajlékot,
Lábvonva tér meg a' fáradt szántóvető,
Nékem 's a' homálynak hagyván a' világot.

Halvány szín ömlik el a' táj' szép virányin,
'S innepi csend főd bé már minden tárgyakat,
Csak egy zsongó bogár csúsz még rest szárnyain,
'S álmos kolomp-csengés ringatj' a' tanyákat;
'S egy rövid látású bagoly, ama komor
Rephény borította toronynak lyukában,
Panaszkodik a' bús hóldnak hogy egy vándor
Háborgatja régi magány birtokában.

Ott hol vagynak a' pást' el mállt domboeskái,
Ama ripacsos tölgy' 's tiszafák' árnyában,
Alszanak örökre falueskánk' Atyái,
Mindenikek sötét 's szoros czellájában.

Az illat-lehellő friss reggel ró'sája,
'S feeske' rezgő dalja a' szalma kunyhókról,
A' visszahangzó kürt 's kakas' trombitája,
Nem költik őket fel többé mély álmokból.

Nem fog értek többé a' tüzhely lobogni,
Nem fogja nyugtalan várni hiv feleség,
Nem fog értek szives gondal forgolódni,
Mikor est homályba borúl el a' kék ég:

Nem futnak vígan a' gyermekek ezentúl,
Meg sügni Attyoknak haza érkezését,
Nem fognak térdire mászni, hogy egymástól
Irigyelt csókjait nyerjék, 's ölelését.

Az értt vetés sokszor hült sarlójok alatt,
Szántó-vassok gyakran törte meg a' röget;
Mezőre mi vigan hajták barmaikat!
Harjok alatt földre mi sok fa le esett!
Ne vesse a' nagyra vágyó meg haszonnal
Tellyes munkáikat, 's sorsok' csekélységét;
Ne hallja a' Nagy megvető mosólygással,
A' szegénynek kurta, 's egyszerű életét.
A' fényes születés 's hatalom pompája,
'S mind az, a' mit szépség 's gazdagság szerezhet,
Egy nem kerülhető órának prédája;
A' dicsőség útja csak a' sirhoz vezet.
'S te büszke, ne terheld ezeket hibával,
Hogy emlék-trophaeum nem áll sirjok felett,
Hol vájt börtök' 's hosszú közök' visszhangjával,
Harsogó karének ömleszt dicséretet.
Az urna, 's képszobor vissza adhatja e'
A' repülő lelket egykori lakjának?
Inditj' a' néma port bécsület érzése
'S fagy fülét csapodár beszéd a' halálnak?
Talám e' fel sem vett göröngyök' halmába,
Egykor mennyei tűz lakta szívet tettek,
'S kezeket, mellyek tám királyi páltzára,
Vagy égbe bájló lant' húrjára termettek.
De nem nyitotta fel nekik az esméret,
Idők' 'sákmányával megrakott nagy könyvét;
Szép tűzőket vissza nyomta a' szük élet,
'S megfagylalta lelkek' fejtődző szellemét.
Sok tisztán sűgarzó gyöngy, hever el rejtve,
Az Óczeán sötét mély barlangjaiban;
Sok virág piroslik senkitől sem sejtve,
'S pazárlja illatos édjét a' vadonban.

Itt egy bátorszívű nyugszik tám, ki Hampden
Gyanánt, hazája kis Tyránját nyomta el ;
Ott egy néma Milton, hir 's név nélkül pihen,
Amott egy hazafi vértől tiszta Cromwell.

A' halgató tanács tapsán uralkodni,
Megvetni minden bajt, 's el veszés félelmét,
Egy mosolygó földre bővséget árasztani,
'S magára vonni majd egy Nemzet' figyelmét,

Sorsok nem engedé; de beszoritotta
Vétkeiket is, nem csak virtusaikat,
Trónra vér-ontás közt jutni megtiltotta,
'S kizárni házából szegényt nyomorultat;

Az igazság küzdő érzését titkolni,
Szemérmes pirulást el nyomni erővel,
Vagy a' bűja 's kevély fennlátást nevelni,
Csapodár mu'saktól vásárolt tömjénnel. —

Az esztelen csoport útját el kerülvén,
Csapongás idegen volt józan sziveknek;
Élteknék világtól el vont hideg völgyén,
Fel tartották csendes folytat ösvényeknek.

De épp' ez óltalom gyanánt kegyes szívvél,
Emelt gyenge emlék, ezen csontok felett,
Formátlan metszéssel, 's néhány durva versel,
Kér az el siető vándortól egy könnyet.

Együgyü mu'sától irtt nevek, 's idejek,
Alagya 's dicsérő vers helyett szolgáltnak,
Höröskörül néhány feljegyzett Szent helyek,
Halni tanítják kik olvasni megálnak.

Mert ki tett könnyen ez édes keserü lét —
Bírásról le, holott felejtés prédája:
Ki hagyta itt e' szép nap' kellemes képét,
Nem vetvén egy lankadt pillantást még rája?

Erző szívet óhajt az el tűnő lélek,
'S egy két könnycseppet a' roskadó szemfedél;
A' sirból is kiált vissza a' természet,
'S a' megszokott tűz még hamvainkban is él.

Te ki e' senkitől meg nem tisztelt számos
Hóltaknak, egyszerű életét leirtad;
Majd ha tám, egy rokon lélek itt, magános
Gondokba merülve, tudni kíván rólad;

Egy őszhajú pásztor ezt fogja mondani:
„Sokszor láttuk ötet hajnal pirúlatkor,
„A' harmatos füven sietv' el suhanni,
„Hogy a' halmon legyen a' nap' felköltekor.

„Ott ama lecsüngő vén bikkfa' tövében,
„Melly úgy öszve fonja csudás gyökereit,
„Feküdt ő fáradtan el nyújtódzva délben,
„'S meredten nézte a' csermely' ömléseit.

„Majd meg az erdőbe gúnyos mosolygással,
„Majd ábrándozásit mormolva kerengett;
„Most lecsüngő halvány fővel, mint egy búval
„Marczongolt, vagy mint ki remény nélkül szeret.

„Egy reggel nem láttam öt megszokott halmán,
„Sem kedves fájánál, sem ott a' fenyéren,
„Más reggel jön, 's még sincs sem a' patak' partján,
„Sem ligetbe, sem az erdő' sűrűjében.

„Más nap láttuk ötet, bús énekek hangja
„Közt a' temetőnek vitetni ösvényén,
„Jöjj 's olvasd, (mert te tudsz olvasni) ott ama
„Vén tövis bokornál, az írást sirkövéen”!

S Í R - V e r s .

Itt nyugszik egy ifjú a' Földnek gyomrában,
Hit a' hir 's szerencse nem esmert fianák;
A' mu'sák nem hagyták el szegény sorsában,
'S a' melancholia jegyzé ki magának.

Jóság 's egyenesség vezérlék tetteit,
'S mennyből érte reá bő jutalom szállott:
Szegényeknek adt' a' mije volt, — könnyeit;
'S megadta az Ég a' mit kért, — egy barátot.

Többi érdemei ne kérdezd hol vagynak,
Hagyd meg volt hibáit sötét lakhelyekben,
Azok biztos remény közt együtt nyugszanak,
Az ő Istenének 's Attyának keblében. —

BALOGH PÁL.

L O L L I ' R É P E '.

Mint Kúthére' bajjövével
Lolli úgy igéz kecsével.
Rózsa-bimbó bibor szája,
Hajnalként pirul arczája,
A' remény' arany egének
Látszik lángköre szemének,
Karesü, sugár a' növése,
Könnyü szellő lebegése
Habzó keble hóhalmai,
A' kény, és gyönyör thrónjai,
Ah, de nagyon egy hibája;
A' melly nagy homályt vet rája
Hogy mint a' hab fordul kénye,
'S nincs állandó érzeménye,
Szive változó hevében
Lepke Ámor tempéjében:
Minden perezben más tárgyért ég,
'S csak repdezni kíván mindég.

SZENT MIKLÓSSY.

A' HÁZASSÁGI SZERETET.

Lessing után.

Klorinda, a' nő meghala,
'S hat hét után a' férje is kimúl vala,
'S a' lelke nyil egyenességgel szállt
Az égnek, e' föld' zájján ált.
„Héj Péter Úr”! — így esdekel
Az ajtó mellett — „nyissuk csak fel”!
„„, Ri vagy ””? — „Keresztény” — így szól,
„„, Keresztény vagy? De mond minő ””?
„, Ri némelly éjszakát,
„, Miolta szédültség reá jött,
„, Imák, 's remegések között
„, Beteg ágyán virraszta - át,
„, Ne késs”! — 's a' szent Kapus ajtót nyit.
„„, Ha, ha, Klorinda' férje ez ””?
Szöll ő — „„, jó hogy láthatlak itt.
„„, Barátom örvendezz!
„„, Nöd mellett még számodra van
„„, Egy üres hely ””. — „, Hogyan?
„, Hát öt is befogadtatok
„, A' mennybe? úgy Isten hozzátok!
„, Maradjatok egyetekkel,
„, Köszönöm jóságtok'
„, Én máshol inkább tengek el”.

SZERÉNYI.

B A J V Í V Á S Á M O R R A L.

Szabadon Anákreon után.

Hah, már fogok szeretni,
Kaczagtam eddig Ámort,
Ki, méz szavával egyre
Édesgetett magához,

A' szép Khloét vezette
Elömbé, 's kért szeressem
Viszont tüzét ajánlva.
De böles valék magamra
Vigyázni, el kerültem
A' tört, 's kaczagtam újra.
Fellobban a' kis Isten
Dühödve kap nyilához,
'S kettős csatára hív - ki.
Lancsát, paist ragadván,
Panczéllal, és sisakkal
Fedezve, nagy merészen
Egy új Achill elébe
Megyek. Sokáig egyikünk sem
Győzhet. De ah, az álnok
A' mint ürülni látja
Tegzét, az ivre fekszik
És ön magát egészen
Nyilként belém repíti.
Nincs haszna a' paisnak,
El tűnt hiú reményem.
Érzem, hogy ő örökké
Gyöz, a' midön belőlről
Üz harczot a' kegyetlen!

SZENT MIKLÓS.

A' T A V A S Z.

Dámon és Phyllis.

Phyllis.

Nézz'd, a' fecske tavaszt hirdet; nézz'd, fecske tavaszt hoz.
Látod e', jó Dámon? kettő most szárnyal amonnan
A' széles vízről ligetünkön végig előnkbe.

Dámon.

Látom ugyan, 's az idén legelőször látom ez úttal.
Nézd d, már tömve repül a' víz' partjának, az erdőt
Ellepi, retünkön széllyel kanyarogva setétlik.

Phyllis.

Fogd furulyád' Dámon, kezdjél ma dalolni tavaszról.
Néma mezőnkön most furulyád' szép hangjai szebbek
Lesznek az erdei Pán' hét hangú sipja' szavánál.

Dámon.

Ér'tted Phyllis, igen, furulyám' megfújom. Egészen
Rája vetem minden gondom', hogy fülmüle hajnalt
Kellemesebb zengő ne legyen, mint én vagyok ér'tted.
Azt még is kikötöm, hogy versentt zengjük az újult
Életet, és gyönyörű hangod hangomra feleljem.

Phyllis.

Ám legyen úgy, te hamis! csak hogy kezdj egybe, hogy első
Énekes e' nyáron rétünkön senki se lenne
Mint pásztor Dámon, 's pásztor-lány Phyllis, ez egy pár.

Dámon.

Idvez légy, új nap! fiatal díszedben imádunk!
Általad a' meghaltt természet vigan idül-fel.
A' havak el mennek, 's a' jég szélt olvad, az erdő'
Zöld levelét bimbók megeresztek az enyhe sugáron;
Tiszták a' folyamok, képét nézdelheti bennök
A' szép lányka, magát a' hold áztatja vizében;
Csajkákat visznek, hogy hozzánk jöjenek onnan,
'S hozzájok menjünk nyájas vacsorákra, dalokra;
Vagy ha talán némelly bárányt el kaptak ivás köz'tt
A' habok, a' nyomorultt párát gazdája kimentse,
'S hozza kövér mezeinkre megint, hol ezernyi virágok
Kezdenek a' patakok' folytában nyilni szemünknek.
Ottan, mint juhaink mikor el terjednek, egészen
A' koszorúra való sárgák töltik-be mezőnket.

Majd nefelejts kékell búsan levelébe szorúlva,
Majd az aranyka fesel magasan lengetve virágát.
'S a' mi nagyobb, kék ég fedelünk, — levegője mi könnyű!
A' füstös kunyhó nem tart zárjának alatta.
Kinn szölgat furulyánk halmok' lejtőjin, az ecchó
Vissza felel, 's majd a' rózsás lánykákat előnkbe
Csalja ki nyögdeλλő dalaink' hallgatni mosolygva.
És akkor, mikor e' Dámont egy körbe szorítják,
Phyllisem ott lesz tán, ó Phyllis! az édes! az édes!
És Dámon Phyllist, Phyllist fog zengeni Dámon.

Phyllis.

Ó Dámon, Dámon! dalod, ó, melly bájos ez estén!
Jó furulyádat Pán' hét hangú sipja se győzi.
Nyájamat én mindég ide melléd hajtom azért is,
Hogy szép ének'idet halhassam reggel az estig.
Majd mikor a' tölgyek szálást adhatnak, alattok,
Össze megyünk, 's egymás mellé telepedve leülünk.
És akkor te nekem fújod furulyádat, utánna
Én mondok mindég újabb új éneket arról:
Melly holdogságot hoztak számunkra magokkal
A' feeskék tavaszon mikor által jöttek az erdőn.
Majd megláss'd Dámon, tavaszunk hogy szebb lesz ezentül.
Nyájadat én őrzöm, te pedig kis nyájamat őrzöd;
Homlokod' én törölöm délben ha megizzada hőtől:
Homlokomat tartom teneked ha megizzadok én is.
A' Violák, Sárgák, Nefelegtsek és az Aranykák
Jól tudom én, akkor még inkább nőnek azért is,
Hogy koszorút kössek bérül Dámonnak, az édes
Hangú pásztornak, mert Phyllist zengi dalában.

Dámon.

Phyllist zeng Dámon, 's hogy Phyllist zengjen örökre,
Még az idén, Phyllis, magaméva teszlek örökre.

Phyllis.

Sok boldogságot hoztak számunkra magokkal
A' fecskék, ha szülönk kívánságunkat akarja.

HOLÉCZY MIHÁLY.

ERŐSZ ÉS A' LÁNYKA.

Adj szálást. Nem adók. 'S miért nem? mert tar-
tok anyámtól.

Félénk lányka, nyilam tud nekem adni helyet.

HOLÉCZY MIHÁLY.

A' MOPSI ÉS A' VIGYÁZ.

V. Hedves drága kenyeres pajtásom, jer ide, hadd
öleljek! ugyan hol jártál?

M. Az Urammal utaztam, 's Európának nagyobb ré-
szét megjártam.

V. Böldog kutya, he sok tapasztalásod lehet. Ugyan
völtál-é Angliában?

M. Igen is, és pedig éppen akkor, mikor az Anglus
Bírák a' mi atyánkfiát a' pénzlopásért halálra ítélték. A
mint ezt a' szomorú történetet hallottam, az egész tes-
temen reszkettem; 's nagyon megörültem, mikor az
Urammal hajóra szálltam 's Franciaország felé evez-
tem. — Az ám derék Ország, kivált Párisban, a' hol
a' Dámák a' mi atyánkfiát holmi tükros ételekkel tart-
ják, selyem ágyakon magokkal fektetik, mikor pedig
sétálni mennek tsinosan megmossák és megfésülik annak
rendje szerint, 's honnyokban hordozzák. Hány Kava-
lér nézte a' boldogságot, — irigylő szemmel nézte.

V. Azt szeretem hallani. Hanem mit látok, bará-
tom! millyen kartsú vagy mopszi létedre! ha nem es-
mérnélek, gondolnám, hogy Agár' törpéje vagy: — Hogy
van pedig a' farkod felsodorva?

M. Ó te bohó: hát nem tudod, hogy az agár-alkotás most módiban van. 'S hogy pedig azt megkaphassam mindennap egy meszely rezes etztet beveszek fölöstököm gyanánt; éjjel pedig beszoritom a' testemet annyira, hogy még a' legkisebb oldal-tsontom is párját éri. — Ti közönséges kutyák a' testetekkel nem sokat ügyeltek, sőt örültök mikor kövéredtek. De mink a' természet felett emelve lévén tónushoz alkalmaztatjuk magunkat. 'S a' pedig a' valódi Tónus a' természetet a' mi akaratunk szerint erőltetni 's őtet imitt amott megleltékézni.

V. Úgy de, Barátom, hiszen a' Természet legjobb tanító mesterünk.

M. Be sajnállak, alacsony teremtés, hogy magad az együgyű 's vak természet felett fel nem emelheted! A' Természeten mesterkedni az okos teremtésnek legnagyobb disze. Az ő Énsége véghetetlen; 's ez meghatározza a' körül, belől és fellyül való dolgokat, a' melyek mind az ő mindenható Énjébe fekszenek.

V. Barátom engedj meg, nem értlek.

M. Szegény teremtés! Nyilván való dolog, hogy az újmódi philosophiával meg nem esmérkedtél. — Hallottad volna tsak a' Külföldi philosophusokat — miként ők az egész roppant világot egy kis zérusba szoritják — — hol vagy Barátom? ejnye gyáva teremtés, amott azon a' tsonton mulatja magát. O nagy Jupiter, Osiris, és Isis, hát tsak ugyan lehetetlen a' mindennapi teremtvényeket képzni 's jobb érzéshez hozni. Az igaz, hogy az úton sok ebek, a' kik a' farkomat jobbra sodorva látták azt az ólta a' Párisi jobb részre hajló módi szerint hordozzák hanem ezek, a' mint gondolom zsenik voltak. El megyek a' fő Városba, a' hol a' sokaság közt még is találok olyanokra, a' kik a' beszédemre figyelmetesen fülelni fognak 's az oktatásomat hálálva el fogadják. Ingrata patria neque ossa mea habebis.

A Z É J.

Szelene! Szelene! halvány fáklyáddal
Hová sietsz a' nyirkos égen
Tekints le hozzám nyájas ortzáddal
Szánakozzál a' hívségen.
Nézd mint párolog vérző szívem sebe
Enyhülve issza sűgáridat
Csepegtesd le könnyörülve bele
Harmatozó bal'samidat!!!
Megrázzván földünk felett az ejtszaka
Csillagokkal himezett szárnyait
Léhinté a' nyomorúltaknak a'
Lágy álom édes mákjait
Rinyújtja a' halgatás ön páltzáját
Ime minden el csendesede
A' síró bú feltörlé ortzáját
'S tikkadtan el szenderede
A' szegény beteg nem érzi kinjait
Megenyhülvén fájdalmaiban
A' sínlő rab felejtí láncaít
Nyűgoszík vas békóiban
Ah! csak én nem lelem enyhülésemet
Csak számnak jajjai hallanak
Csak én zengem lassú keservemet
Ah! csak könnyeim hullanak
Nina! oh Nina! most is szép nevedet
Nyögdecselik sóhajtozásim
Egyedül tsak tégedet tégedet
Kíáltoznak panasszaim
Örökre el szakasztattál szívemből —
Igy játszik a' kemény sors velem
Hadd folyjon a' könny patak szememből
Hadd vérzzen érted kebelem — — —

Hanyatlík a' szelid Holál, szebb testvére'
Súgári lenyomják égünkről,
Az éj enyészni kezdő fejére
Felvonja leplét földünkről
A' játszi Morfe hozzá integeti
Ezerféle árnyék képeit
Lassanként ő is felszededegeti
Az álom szemfedeleit
Szét lehellvén nem halható nességével
A' tarka álmodozásokat
Feloldozgatja púha kezével
A' már megnyugodó tagokat.
Repül — Ah Morfe ne hagyj el engemet
Az enyhítő tsendes álommal
Fogd be lágy újaiddal szememet
És békéltess meg sorsommal.

GYÖRY SÁNDOR
Földmérő.

H Á L Á L Ó J A M B I C O N .

Mivel a' Magyar Virágot Újságod *) nagyon
Fel és alá dicsérte, oh Kultsár! neked,
Jeles érdemidre nézve, légyen mind ezen,
Mind más világon (oh szerencsének fia!)
Száldobosi 's Pontyi hirdetőd, magasztalód.

Drága Tanítónknak kiseded szüleménye! Világnak
Hirdesd Szerződöt, 's védj igaz érdemeit,
A' kit mord dühvel példás éltében irigység,
'S a' buta buzgóság örleni vágyakodott **).

*) Nro 51.

***) Dicsőült Tumpacherünk Studiumának homlokára ir-
tam, mond Huzl Károly.

M Á T R A N I M F Á J A.

Hol az ezüst tsermelye magasról szökdel
A' völgybe, a' vidám nefelejtsek között
Hol a' természet örök tavaszba öltözött,
'S a' bús gerlitze hiv párjáért nyögdel
Ott lakik kiért bánatom emésztenek
Ott mosolygott rám éltem első hajnala
E' kis vidék nékem Árkádia vala
Oh de vig napjaim végképp el tűntenek.

R. F.

EGY ANYÁTÓL, GYERMEKÉNEK SÍR KÖ-
VÉRE.

A' mit váz sorsom nékem megtenned irigylett;
Azt gyászos szívvél téteti néked Anyád.

Annyira kérkednek Görög Országgal mi előttünk
Hogy termékeny volt sok jeles Ember'ivel.
Még is ezen roppant Országban sem vala több, csak
Hét Bölts, képzelhetd mennyi bolond
lehetett.

M e s e.

Egy tündökletes Juh-sereg
Jár egy kies nagy legelőt.
Mint ma látják az emberek,
Úgy látták századok előtt,
Nem vénülnek ők soha ott;
Éltet isznak egy mély kútnál;
'S közöttök, szépen meghajtott
Ezüst szarvval, egy Pásztor áll.

Arany kapun kihajt estve,
Megolvassa éjtszakánként;
'S egy bárányt is el nem vészte,
Noha sokszor hált velök kintt.
Neki egy hiv kutya segít;
Elöl egy vidám kos mégyen. —
Hi mondja meg, a' sereg itt
'S az a' Pásztor merre légyen?

EDVI ILLYÉS PÁL.

R I T K A K U T Y A.

Hir hordót, hazugot, béketlent, duzma kevélyet
Megesúfól; a' jót meg sem ugatja kutyám.
Szomszéd! Házomban ne mutasd még pézsma pofádat,
Meg mar. Több: Rongyá tépheti táczlidat is.

SZERENCSET JÖVENDELŐ.

Égi jelekre tekint mikor egy, hogy másra szerencsét
Mondjon, nem nézvén földre, verembe esék.
O mi sokan, mikoron csak mind másokra ügyelnek,
Nem látják úndok szennyöket önn magokon!

A' S Z O M O R Ú F É R J.

Istenemet szánom, szóll egy, felesége halálán
Bús férj; mert úgymond, majd vele sok baja lesz'.

A' JÓT TANÁCSOLÓ; DE AZT NEM CSE- LEKVVŐ.

Jó, 's hiv útmutató kéz vagy, más semmi, Barátom!
Ez sem járja soha, a' mire egyre mutat.

SZÉPNEK FESTETT RÚT RÉZ.

Rút kezet is szépnek mért festesz? tudni akarnám,
Másoknak más szép; én nekem a' mi fűzet.

A' PRÓKÁTOR TESTAMENTOMA.

Holtom után, akarom, vagyonom Gyávákra maradjon;
Ő tőlök nyertem. Viszsa adom nekik azt.

MINDENBEN ELLENKEZŐ.

Tiszta igasságot mondjak bár, ellene szállasz'
Jó vagy. Mondj ellent. Ezt igazán tagadod.

Ú J C Z Í M E R.

Héreded: Mit kérj új nemesi czimredre magadnak?
Fésüt. Tetvesnek czimere nincsen egyéb.

ENDRÖDY.

R E J T E T T S Z Ó.

Öt betűvel egy szó jelent édességet;
Vedd fejét: rutsága okoz ijedséget;
Háromban találod részét az időnek;
Hét végső kárt is tesz, tagja is a' főnek.

S Z Ó J Á T É K.

A' Németnek szél a' lelke, fél a' bőre, Tót a' gyilkosa,
háj a' szénája, vizen a' mezeje, még is rossz a'
lova.

Seel: lélek. feel: bőr. Tod: halál. Heu: széna, vizen:
mező, rossz: ló.

HORVÁTH ENDRE.

JUVENALISNAK NYOLTZADIK SZATIRÁJA. *)

Mit használnak az Ősi nevek? mit, Ponticus, az, hogy
 Hajdani vérből vagy 's olly sok festett nagy atyákat,
 Gyöződelem' szekeren tündöklő Emilianust
 Félig megtsonkúlt Curiust, és fosztva fülétől
 Corvinust 's Gálbát orrától válva mutathatsz;
 Mit nyersz: hogy hosszú nemzetségbeli laistrom
 Corvinust fitogat 's széllel terjedve sok ággal
 Diktátorra vezet 's füstös hadi Főre, ha rútul
 Élsz Lepidus' mellett? 1) minek olly sok bajnoki kép, ha
 Númantinus előtt végig kotzkázod az éjjelt,
 'S hajnal eredtével fekszel-le, midőn viadalra
 Hívták a' zászlót 's tábort a' régi vezérek.
 Mint kérkedhetik egy Fabius, 2) noha Hercules öttse
 Nagy vezeték névvel, 's örökölt oltári jusával,
 A' ki kevély, fősvény 's lágyabb mint Eugani bárány,
 'S a' ki puhán tajték kövel kisimulva 3) gyalázza
 Férfias eldödit, mérget főz 's gyászba borítja 4)
 Házát olly képpel, mellyet hóhér keze zúz meg.
 Bár az egész pitvart végig szépítse viasz kép,
 Nem tud egyéb hanem a' jó erkölts tenni nemessé.
 Nagy lelkeddel légy Paulus, Cossus 's deli Drusus;
 Azt a' képek előtt függeszd fel, az adjon előre
 Consulságodban Lictorként jelt ki mi vagy te.
 A' Lélek' javait kívánom tőled előszer.
 Tetteid és szavaid ha mutatnak bűn gyűlölőnek
 'S szent jusok' örjének: Fő rangu nemes vagy előttem.
 Idvez légy, Silan, idvez, Getulicus avagy
 Bár mi nemed van más: az egész haza boldog örömmel
 Ritka jeles polgárt fog benned látni 's ölelni.
 A' mit üvölt egy nép vígadva 5), mikor lel Osirist,
 Azt van kedvem üvölneni. Mert kinevezze nemesnek

*) Próba gyanánt nyújtatott be a' Fő T. Szerző által.
 A' Red.

Azt, ki gyalázza nemét, kérkedvén tzifra nevekkal?
 Úgy minden törpét Átlásnak kellene hivnunk,
 Hattyúnak a' szeretsent, szép Európénak az apró
 Termetű görbe leányt; 's a' lusta kosz ette kutya'knak
 Félnyire dermedten mellyek nyalják az üres méts'
 Szája kerületeit, pardutz, tigris vagy oroszlán
 Lenne nevek, vagy más, ha vadabb 's mérgesbb van ezeknél
 Félj hát, hogy te ne légy így Creticus így Camerinus 6).

Itt ki lehet tzéлом? 'Te, Rubellius 7) ötlől eszembe.
 'Téged felpuffaszt felséges Drususi vérség,
 Mintha saját érdem 's ragyogás tett volna nemessé,
 'S méltóvá hogy eredj Julius nemű fényes anyától,
 Nem pór asszonytól, ki falun sző 's fon napi bérben.
 Ezt mondod: ti szegény nyomorúttak elallyasodott nép,
 Rik közül egyik sem mondhatja meg atya hazáját.
 Én én Cecropides 8). Boldog vagy! örülj sok idő'kig
 Nagy származtodnak. De ne mellőzd el hōgy az alsó
 Köznépből ékes-szóllással durva nemesnek
 Egy vagy más az ügyét sokszor védelmezi 's oldoz
 Törvényben, 's jusban fontos szövevényű tsomókat,
 És sok erős Ifjak, bajnok fegyverre teremvén,
 Eufrátig 9) mennek 's oda ha győző sasok őrzik
 A' rémitő kardu Batávosokat, te pedig nem
 Más tsak Cecropides, nem egyéb tsupa Hermesi tőke,
 Tsak hogy emez márvány te pedig vagy holt eleven test.

Mond meg Teuceri mag 10) ki merészli ditsérni ne-
 mesnek

A' barmot ha silány? Tsak az olly gyors lóra ruházzuk
 E' nevet, a' mellynek bérül sok palma jut és a'
 Circusi győzödelem tapsol vigadva; nemesnek
 Tartatik ez, bár melly legelőről jött, ha futással
 A' többit gyakran meggyőzte; de más felől ámbár
 Coritha' vagy Hirpin' 11) maradéka, ha hōgy szekerére
 Ritkán száll — Diadal, nintsen fajtjára tekéntet
 Holmi tsekély árron más Úrnak adatva, kidörgölt
 Nyakkal húz talyigát vagy malmát-hajtja Neposnak.
 Hōgy hát tégedet is, ne tsak a' tiedet legyen illő

lámulnunk, adj mit néznünk emlékedon, attól
 fálván a' mit azok, kikkel tsak kérkedel, adtak.
 Ez legyen annak elég, kit mint hallom veszedelmes
 ög betegit 's felfútt egyben függése Neróval,
 mert esze ritkán ép efféle szerentse fiának.
 Sajnálám, ha tsak így más érdeme szülne ragyogványt
 'onticus' és te magad nem tennél semmi jövendő
 ényre vivőt. Nyomorúlt gyám a' más adta ditsőség ;
 ülnek az oszlopok itt gyakran 's tüstént lerogy a' ház.
 ' lehajolt venyikék özvegy szilfára sietnek 12).
 egy nagy lelkű Vitéz, hív tátor, igazra tekéző
 zent szándékú biró 's ha peres 's kétséges esetben
 zóllni tanúkép' kell, Phalaris bár lenni tsalárddá
 éntelenít 's ökrével ijesztve hamis hitet unszol,
 agfőbb bűnnek tartás rúv életet a' betsületnél
 ellyebb tenni, 's okát létednek el adni, hogy élhess.
 eghalván meg hal minden ki nem érdemes élni,
 aursi száz tsiga bár legyen is vatsorája naponként
 Cosmos edényei bár torkig balzsamba feresszék 14).
 A' rég' óhajtott provincia végre ha benned
 sztel Urat, zabolát vess a' haragos boszulásnak
 a' fősvénységnek; könyörülj jó frigyeseinken
 zzzd a' régi velő kivagyon már szíva Királyok'
 ontjaiból. Visgáld a' bölts törvény mire serkent.
 fejedelmi tanáts mit kíván melly jutalom vár
 kra; mi rettenetes villámmal tsapta le Tarsus'
 blóit Capítót 's Tutort a' súlyos ítélet 15).
 ak hogy mit használ bár millyen ítélet is ott, hol
 nsa rabolja fel azt, a' mit még meghagya Natta
 erippus 16) te dobost szóllits ringy-rongyodat add el
 gmozszanni se merj. Örültség volna, kifosztva
 ndenből, a' bért még adni hajóra hijában 17).
 frigyeseinknek míg hajdan még sorsa virágzott
 m vérzett sebek úgy nem fájt nekik úgy diadalmunk.
 házban bőség látszott 's pénz gyűjtve halomra;

Volt sok Spártai gyolts , Così bársony , Parrhasiusna
Szép festése , Myrontól képzett értz , Phidiástól
Lelkesedett Elefánt tetem és Polycletusi munka
'S Mentortól 18) remekelt asztal széltében igézett.
Ekkor lett Dolabella nádály 's Antonius és a'
Templomokat rabló Verres , kik rakva hajókat
'S tolvajlásokkal kérkedve triumphusi fényben
Vitték a' zsákmányt haza , bár a' béke virágzott.
Már ma tsak a' fogyatéknak ragadoztatik ; itt is amott
Egy ménes , néhány ökör és a' tsorda tenyésztő
Egy kis jószágotska , 's utóbb a' ház maga , hogyh
Egy figyelemre való szép miv , vagy holmi magános
Helyre szorúlt Isten leletik meg. Nintsen ezeknél
Már ma betses'bb árrú portéka , mi préda lehetne.

A' Rhodus' és a' nyalka Corinthus' gyáva lakóit
Megveted 19), azt mondod , 's méltán ; mert mit tehet eg
Gyantás ifjúság 20) 's olly szőre-hagyott puha nép ;
Féld a' durva Spanyol , a' Gallusok' ősi haragját ,
'S Illyricum földét. Azok is kik mint aratóink
Rómát , melly szinnél 's Circusnál nem tud egyébbhe
Böven táplálják kéméllést nyerjenek 21) úgy is
Mit nyersz , bár próbálsz nálók vért szopni , holott a
Nem régen Marius' kényyére kiszívtá velőstől.
Semmi sem ártalmas'bb , mintsem ha vitéz 's nyomato
Bántatik éktelenül ; vedd el bár minden ezüstjét
És aranyát , marad akkor is egy pai's egy sisak egy kar
Ámbár mindentől megfoszd , lesz fegyvere még is
A' mit imitt mondok , nem az ész' játéka , koránt sen
Sőt de Sybillának leveléből vett nagy igazság.

Hogyha tsak érdemesek késérőid , ha nem adja
Pénzen ítéletidet selymes hajfürtü szeretted ;
Minden bünt ha kerül feleséged 's hogyha gyűlésbe
Városról várostra nem ortzátlanokodik , a' pénzt

El ragadozni mikép' a' kampós körmü Celaeno 22)
Akkor akár Picust 23) válaszd ösödnek akár (ha
Nagy neveket kedvelsz) az egész Titáni vitéz faj
Söt Prometheus is rokonid számába tevődjék,
Tör'sököt adjon akár melly könyv kényedre nemednek.
Hogy ha pedig bujaság ragad el 's vad lelkü kevelység,
A' vesszöt ha szövetséges vérben töröd öszve,
'S a' fáradt Lictor 's a' tompúlt fejsze mulattat:
Ellened akkor már eleid magok égbe kiáltnak,
'S lelked' fertelmét fények mint fáklya mutatja.
Annál szembetünőbb minden bün szülte gyalázat,
Mennél föbb 's magasabb helyen áll a' vétkes előttünk.
Mersz kérkedni, holott azon oltár, mellyet emeltek
Öseid és az ezek felséges szobrai látnak,
Mint ütsz szentségtörve hazugságokra petsétet?
Mersz kérkedni, holott éjjenként ronda parázna
Santoni lárvában lappangsz ringyókat ölelni.

Atyai hamvainál gyors hintón nyargal amott el 24)
A' vastag Damasipp 's Consul' létére lihegve
Ő maga küt kereket; bár éj van ugyan; de tanúja
A' hóld 's jóllátják a' tsillagok; érje tsak egyszer
Végét a' tisztség, fényes nappal veszi kézbe
A' korbátsot, idős' társakra találni sem átal,
Söt ostor - nyéllel távolról intve köszöntget,
Szénát, 's abrakot is láttokra vet a' paripáknak.
Es ha midön báránt 's tulkot módjára Numának
Jupiter oltárán áldoz 25) Hippona' nevére
És jászlán festett több Istenekére tesz esket.
Hogyha pedig kortsmán éjjel tobzódni viszont jó
Hedve, legott a' már rég' esmeretes Syrophoenix, 26)
Talpig balsam gőz lévén, fut elébe köszönti
Nyájasan a' nagyságos Urat, Gyánéja jelen van,
'S drága palatzkával jól feltürközve kínálja.
,,Ám de mi sem voltunk ifjontan jobbak, imígy szólt
A' vétket mentő". Jól van, de ma jobb vagy, azon tört

El tépted, mellyben tartott megfogva bolondság.
 A' mi rút, az ne soká tartson; sok vétket az első
 Borbély-kéz levegyen rólunk a' gyenge szakállal;
 Holmit az ifjakkak meg kell engedni: de tudd meg
 Hogy Damasipp olyan meglett embernyi korában
 Jár bordély-házhoz 's tzífrált boltokba, midőn már
 Alkalmas hadakozni, 's az ország' messze vidékit
 Armeniát, Syriát 's a' Rhénust védni Dunával.
 Szép 's jeles érett kor bátorságára Nerónak! 27)
 Kell e' vezér, Caesar? kell, küldj hamar; Ostia várja,
 Hüldj, de Legatusodat menny a' kortsmába keresni.
 Ott leled azt a' gyilkosok', orrgazdák', szökevények'
 Átsok', hóhérok', révészek', néma doboknál
 Alvó Gallusok' el kábult gyüledéke között, hol
 Egyenlő minden, 's minden közös, ágy, kulats, asztal.
 Mit tennél ilyen szolgálával, Ponticus? a'vagy
 Nem küldnéd e' vason Lúcanus 's Tuscus ekéhez?
 Trójai nem, te pedig magadon megszíveled ezt mind,
 'S a' mi rút egy vargán, Brutus' 's Volscus fíjakon 28) szép
 Mit mondjunk, ha rutabb példáknál újra rutabbak
 Jönek előnkbe? Midőn el tékozlottad egészen
 Mindenedet Damasipp, a' játék színre kibérled
 Torkodat; ott lármás késértete lenni Catullnak 29).
 Velox Lentulus is jól el játszotta személyét
 Laureolusnak 's mint én vélem igaz felakasztást
 Érdemlett; a' nép szintén úgy vétkes azért, hogy
 Szemtelen ortzával néz trágár fő nemesekre,
 Hinnyog, Mamercust ha pofozzák, vagy Fabiust lát
 Jární meztlábbon. 'S ki törődik már ma ha pénzért
 Adják bőröket is. 'S úgy van, bár semmi Nerói
 Törvény most nem idéz, árulják azt is elégszer,
 A' mikor a' fényes Praetor játékait adja.
 És bizony a' fegyver 's szín közt választni ha képes.
 Mellyik jobb? ki ne halna meg inkább 30) mint neve
 lenne,

Vagy Thymelét féltő, vagy tzinkosa kába Korinthnak?
Úgy de midőn musikás a' nép' fejedelme, tsudálni
Nem lehet a' nemesek ha bolondoskodnak! Ezentúl
Mit várjunk egyebet, mint tzifra komédia játszást.
'S Róma' gyalázatját e' részben látni ha tetszik
Nezz ott egy Gracchust, nem mint Mirmillo paizssal
'S görbe kaszával vív (ilyen viselet neki nem kell)
Abrázatját sem fedi bé sisak; a' szigony ékes
Fegyvere, 's a' halót - kivételben jobbja hibáztván 31)
Meztelen ortzával fordul a' néphez ijedten
'S futva fut a' homokon jól esmértetve keresztül.
Mert, ki nem esmérné? Paszománt van köntöse' szelén,
'S bokros arany tzafrang repdes le tsutsos süvegéről.
El szaladása tehát jobban fájt bár mi döfésnél
A' vele kéntelenül vívó 's diadalmas üzönek.
A' népnek ha szabad tetszés hagyatik, ki leend olly
Szörnyeg, hogy Senecát fellyebb ne betsülje Nerónál,
Kit megöletni nem egy zsák, 52) egy majom, egy fene
Sárkany

Kellett volna. Ha bár azon egy bünt tett is Orestes, 53)
A' bűn okát nézzük, 's ötlik szemünkbe külömbség.
Ő vendégségben meggyilkolt attya' halálát
Isteni végzésből bosszúlta; de sem felesége
Sem testvére nyakán nem fertőztette kezét meg:
Sem rokonit bőrök - lével nem itatta: nem állott
A' játékszínen, nem játszott tüzzel Orestes. 34)
Héreded-é m'ért lettek Virginius és vele Calba
'S Vindex kéntelenek fegyverhez nyúlni; mi volt hát
Leg kitünőbb és legdühösebb vádsága Nerónak?
Az, hogy az Ősökkel fénylő fejedelmi személy rútt
Mesterséget üzött, 's külföldön örült mikor otsmány
Tántzaival motskolta magát 's Görögök' koszorúját
Nyerte dalával. Eredj 55) bámultassd szép szavad' árrát
Mint nagy diszt Eleid' képéről; rakd le Thyestek
'S Antigonék szomorú játékkori hosszú palástját 56)

Vagy Menalippéknek lárváit Caesar atyáid

Lábainál 's tégy hárfát föld bámulta Kolosszra 57)

Hol nyert származatot fényesbbet akárki közöttünk,
Mint Catilina, te nagy 's deli fajzat 's mint te, Cethegus;

Még is templomokat 's hajlékokat éjji homályban,

Mint a' Braecatus latrok 's Senonok' maradéki

Gyújtani 's a' népet megemészteni kardal akarván

Rút szurkos köntöst érdemlő bűnre fakadtok.

Ellenetek de ki kelt, egy Consul 's megzabolázott

Ez bár még újontz 38) 's Arpinumi közszerű házból

Római fő rendé most lett, a' tsüggendezőknek

Fegyveres oltalmat nyújt, 's hat mindenre figyelme.

'S ennek ezért szebb hirt szerzett a' béke' ruhája,

Mint a' millyent nyert Pharsalia' 's Actium' esmért

Bajnoka sok vértől részeg fegyverrel, imáda

Megszabadítóját 's attyának Róma nevezte

Egy másik 59) szintén Arpinumi származat, elsőbb

Mások ekéjénél kenyerét fáradva kereste,

A' káplár azután görtsös páltzával elégszer

Verte fejét, ha mikor rest volt a' sántzokat ásni:

Még is utóbb ő lett, ki temérdek Cimbrusok árját

Gátolván, végső romlástól ótta hazáját.

A' rémült várost egyedül ő védte. Midőn hát

A' Cimbrus holtak' halmán osztozni repülnek

A' hollók 's annyit kapnak, mint nem soha másszor,

Ő nyer elébb 's azután fő-nem tiszt társa 40) borostyánt.

Höznemű volt a' két Decius 41) de vitéz Legióink,

Annyi segéd seregink 's Latium' sok népe helyett lám

Mint megelégedtek tsak kettőjökkel az Orcus'

Isteni 's édes anyánk a' föld, mert többet is értek

Keften, mint sem azok, kiknek használa halálok.

A' ki Királyink közt az utolsó jó vala 42) lélelt

Szolgálótól vett, 's bársony köntöst, koronát és

Lietort érdemlett. Mikor a' nép-unta Tyrannus

El kergettetnék, titkon számára kinyitni

A' kapukat magok a' Consul'-fiak 45) adtanak ösztönt
 Ők, kiktől a' drága szabadságért valamelly olly
 Nagy tettet várnánk, mellyet nem győzne tsudálni
 Mucius és Cocles, 's velek a' Tiberist meguszó lyány 44)
 A' titkos vétket, noha mély gyászúl sok anyának
 Szolga fedezte fel: 45) és a' rút szándéknak az ostor
 Lett és a' törvény' első fejszéje 46) jutalma.

Inkább Thersites 47) fia légy 's mindenre hasonló
 Bátor Achilleshez, 's illjék Vulcanusi fegyver,
 Mintsem hogy benned Thersitest nemzen Achilles.
 Végre ha bár nemedet legmesszebről hozod is le
 Kútfeje nem más lessz, hanem egy motskos menedék
 hely 48)

'S így legrégebbi ősöd akar ki, de még sem egyéb volt
 'Tsak vagy ökor pásztor, vagy az a' mit mondani szégyen.

J e g y z é s e k.

1. Olly sok híres és érdemes ősök mellett vagy előtt,
 kik lefestve falaidon függenek.
2. A' Fábiosok familiája örökségül birta a' Hercules'
 oltára körül való szolgálatot.
3. Mint a' pathicusok tselekedni szoktak. Lásd fel-
 lyebb a' 2-dik Szatirát. Az Euganeusok hajdan
 Olasz Országnak egy népe voltak 's igen finom
 gyapjas juhokat neveltek.
4. Ha méreg keverés vagy pártütés 's a' t. bizonyodik
 reá 's annyira jut, hogy halálra büntettetik, 's
 a' felháborodott köznép mind az ő képét, mind
 az őseiét mérgében öszve zúzza.
5. Az Aegyptombéliek Osirist, a' ki őket a' földmive-
 lésre először tanította ökörnek képében isten gya-
 nánt imádták. Midőn ezen ökor megvénhedett,
 akkor azt a' papok a' vízbe vetvén megfojtották,
 's a' köznéppel azt hitették el, hogy az ő Istenek
 egynéhány napra el rejtezett. Azután gyászba öl-

tözve más ökröt kerestek 's midön alkalmatost találtak ezt kiáltozták mind magok mind velek együtt a' nép: Örvendezzünk, megtaláltuk (*εὐρηκαίμεν, συγχαίρωμεν*).

6. Hogy így, az, az, tsufságból, és kinevettette ne neveztesék valamely híres familiának nevével.
7. Lásd Tacit. Annál. XVI.
8. Én Ceeropstól származom, 's attól veszem eredetemet.
9. Syria, Batavia olyan tartományok voltak, melyek a' Római katonáknak igen sok dolgot adtak, 's azoknak vitézségét nagy próbára tették.
10. Teuceri mag, az az, ki eredetét Julustól és a' Trójaiaktól számlálod.
11. Coritha híres kantzának, Hirpin híres ménlónak neve.
12. Az ösöktől nyert ditsőség, ha saját érdem által nem gyámolítatik, öszve romlik, mint az épület oszlopok nélkül, 's el hervad és megrothad mint a' szőlő-vessző támasz nélkül. Valamint a' házfedelének, hogy le ne omoljon, oszlopokra, 's a' szőlő-vesszőnek, hogy a' földről felemelkedhessék, 's a' rothadástól megmenekedhessék, szilfára, vagy valamely karóra, úgy az ösöktől nyert nemességnek és ditsőségnek, hogy fényét el ne veszéjtse, saját érdemre van szüksége. — Olaszországban a' szőlő-vesszőket szilfákhoz, vagy más élőfákhoz szokás kötözni; 's a' szilfiról különösen azt hitték a' régiek, hogy e' között és a' szőlő-vessző között egy bizonyos Sympathia vagyion.
13. Ha szintén Siciliának Phalaris nevű kegyetlen Királya fenyeget is megtüzesített ökrével.
14. Ha minden gyönyörűségekkel, ha gazdagsággal bővelkedik is. — Gaurus egy hegy Campaniában. A' Campania szomszédságában fogott Ostri-

gák legjobbknak tartattak. — *Cosmus* drága kenetekkel kereskedőnek neve.

15. Lásd *Tacit. Annal. XI. 6. XIII. 33.*
16. *Cherippus* alatt, kit itt a' *Költő* megszólít, egy el szegényedett *Ciliciái* lakost kell érteni; *Pansán* és *Nattán* pedig *Rómából* küldött tartományi igazgatókat.
17. A' végre, t. i. hogy *Rómába* utaz, és ott haszon-talanul panaszt tégy.
18. *Parrhasius* a' képirásban, *Myron* és *Phydias* a' képfaragásban, *Polyeetus*, a' képirásban, *Mentor* a' vésésben híres és esméretes művészek voltak.
19. Itt ironice szállítatik meg valamelly tartományt kirabló vezér vagy igazgató.
20. Gyántás ifjuságnak nevezi a' *Pathicusokat*, kik gyántából készült irral a' szőrt egész testekről leetették.
21. Az *Africabéliek*.
22. *Celaeno* egy volt a' három rút *Harpyák* közül.
23. *Picus Faunus*nak atya és *Saturnus*nak fia volt.
24. Magát a' kotsizásban gyakorolja, hogy a' pályán versent nyargalhasson, 's *Neró* tetszését megnyerhesse.
25. A' *Consuli* hivatal letételekor. — *Hippona* a' szá-már hajtók *Istennéje*.
26. *Syrophoenix* kortsmáros vagy drága kenetekkel kereskedő, minthogy a' legjobb drága kenetek és az azokkal kereskedők *Syriából* mentek *Rómába*, *Cyane* vagy a' kortsmárosné, vagy szolgálója.
27. Ezt gúnyolva mondja a' *Költő*.
28. A' legrégibb és legnagyobb familiákból származottakon.
29. *Catullus Urbicarijus* egy késértet nevű *theátromi* darabot írt. — *Laureolus* egy másik *theátromi* darabban felfeszítettett. A' *Lentulusok*, *Mamercu-*

sok, Fabiusok a' legfőbb familiákhoz tartoztak, következésképen magokat igen lealacsonyították, midőn nem csak a' játékszinben úgy bolondoskodtak, mint a' Költő rajzolja, hanem még a' Gladiatorok mesterségét is gyakorlották, mellyben élteket kotzkára tették. Lásd Tacit. Annal. XV. 52—59. XVI. 4—5.

30. Ki ne lenne inkább Gladiator mint komédiás.
31. Lásd a' második Satirának 44, 45-dik versét, és az azokra tett jegyzést. A' Költő leginkább azt veti szemére Gracchusnak, hogy mint Retiarius jelent meg, 's következésképen fedezetlen ábrázattal 's mindenek' láttára.
32. Annál a' Nerónál, a' kit ha érdeme szerént kelle-ne büntetni, kevés volna néki az itt leírt büntetés, mellyre a' törvények az olyanokat ítélték, a' kik attyokat vagy annyokat, vagy testvérjeket ölték meg.
33. Agamemnon fia, a' ki a' maga anyját Clytemnestrát valamint Neró is a' magáét Agrippinát megölte; de Orestes nem szántszándékkal tselekedte, hanem isteni végzésből, bosszút akarván állani az attyáért, kit Aegisthus, Clytemnestra szeretője, egy vendégségben meggyilkolt.
34. Mint Neró a' ki mind ezen vétkeket el követte, még pedig szántszándékkal. Lásd Tacitust a' fellyebb citált helyen.
35. Szokás volt a' régi Ősök állóképeikre függeszteni, vagy lábaikhoz letenni azon tiszteltetés' jeleit, mellyeket valaki megnyert. — A' szép szózat' ára, az az repkény koszorú mellyet a' magokat különböztető Theátrumi énekesek nyertek.
36. Azon theátrumi öltözetet, mellyben Te Neró a' Thyestes nevű szomorú játékot el játszottad.

57. Colossus óriási nagyságú áruló kép. Illyek több-félék voltak: különösen Neró is készítettett egyet Zenodotus képfaragó által.
58. Cicero Arpinum városából származván, nem régi nemes familiából volt, azért novus homonak neveztetett.
59. Gajus Marius, a' ki eleinten paraszti munkákat gyakorlott; azután közkatona volt, végre nagy fővezér, 's a' Cimbrusokat és Teutókat meg verte.
40. Marius nem volt nemes, Quintus Luctatius pedig, a' ki a' Consulságban tisztí társa volt, fő nemből származott, 's még is a' triumphí pompa alkalmosságával annakutánna állott.
41. Két Deciusok egy ütközetben önként feláldozták életüket, 's az istenek, a' kik valamikor háborút rendelnek, mindenkor ember vérrrel kívánnak megengeszteltetni, ezen két ember' életét bevették, az egész hadi seregé helyett. Az ő érdemek az ő halálokat tökéletes engesztelő áldozattá tették.
42. Servius Tullius.
43. Tehát fő neműek.
44. Cloelia.
45. Az öszve esküvést egy szolga fedezte fel, a' ki nem kevesebbé megérdemlette, hogy halála után a' Római asszonyoktól megsirattassék, mint Brutus, a' kit mint a' megsértett szemérem' kemény megboszúllóját esztendeig gyászoltak.
46. Első fejszéje, mert az új erőre kapott törvények legelőszer fordították azt most a' szabad köztársaságban a' vétek' büntetésére.
47. Egy iszonyú rút ember a' Trója ellen hadakozó Görögök között.
48. Rómának első lakosai pásztorok voltak 's minthogy ezen város eleinten a' lakosoktól szükségét látott, asyllummá, vagy olyan menedékhelyé tétetett, a'

ková hogy bátorságban lehessenek, gyilkosok, tolvajok, 's mindenféle gazemberek futottak össze.

MÉLTÓSÁGOS ÉS FŐ TISZTELENDŐ KOPÁCSY JÓSEF ÚRNAK FEJÉRVÁRI PÜSPÖKSÉGÉBE VALÓ BÉIKTATTATÁSÁRA.

Julius' 14-dikén 1822.

A' Krisztus' Nyájját, 's egyszer'smind Pásztorit azzal
Égre vezérleni szép, 's mennyei drága dolog
A' kik emeltetnek Jelesekből Püspöki rangra
Hivatalok tisztos, 's van becse minden előtt
E' fényes Tisztség az Apostolok olta időnkig
Meg volt a' Krisztus' hív követői között
Drága Hazánkban is ezt Szent István kezdte először
Fundálgatni — tovább majd az utánna valók,
Nemzetem' Anyja alatt Elsőt tisztelni Fejérvári
Hezde Nagy Ignácban, 's mostani már negyedik.
Tartson ez a' fényes Püspökség szüntelen addig
Miglen Földünknek mindene lángba borúl

* * *

Várad Püspöklé Vurumot hogy tette Hirályunk
'S Róma is azt azután hogy maga helybe hagyá
E' Püspökség sem maradt vala hosszasán árván
Sőt újjat tettek nyomba helyébe Neki
Gondja Ferenczünknek választá erre Kopácsyt
Veszprémnek ki elébb kelleme, Disze vala
Nagy Fejedelmünknek ki az a' ki csudálni figyelmét
Gyözné? tud mindent, látja az Érdemeket
Napnál tündöklőbb ez igazság Róla bizonyval
Mellyért a' kegyes Ég Néki Jutalmat adand.
Gyakran hozza elő, 's helybezteti Polczra fel őket
Érdemök a' kiknek Széke elébe halad,

Íme' Fejérvárnak mély gyászba borúla Megyéje
Kedvelt Fő Papját tőle hogy el ragadá
Nagy Várad közelebb; — de Királyunk' ritka kegyelme
Megsebesültt szívét orvosi kézre vevé
'S Bé kötözé szaporán gyógyító Balzsam olajjal
Melly becses orvosság ime' Kópácsy leve.

* * *

Oh TE! ki Nagy Vurumunk' tündöklő székibe ültél
'S a' Méltóságban már követője levél
Óhajtjuk szívből ezerenként, légy követője
Minden Virtusiban! sőt ha lehet megelőzd!
Volt kegyes Isten eránt. TE is a' légy! Példa ne
szűnj meg

Lenni sok ezreknek, — szüntelen arra ügyelj!
Volt ember' szerető — TE is a' légy! ő megalázta
Nagyságába magát*). — Légy TE is ebbe Jeles!
Tiszteiben hív volt — mint azt vallotta felőle
Bücsuját kivevé Tőle sokak' neviben:

Illyen hív Püspök légy! azt kívánja TE Tőled
Minden — 's Hivséged' Hire be fussa Hazánk'!

Fő Pásztorod valakikre kiterjed — Erősen
Oh TE szeresd azokat! 's minden időben öleld!

Ám de kegyes Szíved ki ne zárjon másokat onnan
Hiknek más Aklok van, 's vele Pásztorok is.

A' kegyes Istennek példáját ebbe kövessed
'S Jézussal Vurumét! így Neved Égre repül
Illyennek mutatá Vurum a' maga' drága Személyét
A' ki hogy illyen volt, tudta felőle kiki.

Ekként fogsz minden szívet lánczolni magadhoz
Nagy Neved' így áldják mindenek, 's emlegetik.

Sőt ha mikor, későn, gyászos Sirodba letesznek
Szívökön e' nagy név mélyre bevésve marad

*) Midőn Canonica visitatiója' alkalmatosságával a' Csákvári Kastélyban volt Szállásán tisztelő udvarlására lettem volna, e' jött ki száján: Nem vagyok én nagy, mellyel annál nagyobb lett előttem.

Csúf emlékezetét a' Gyülölségnek enyésztesd

Melly az előbbi időt annyira bélyegezé.

Ekkorig is mérges nyomait már mélyre lenyomták

A' Jók — nyomd lejjebb drága K o p á c s y ' T E is!

E' fene H y d r a csudás fejeit többé ne mutassa

Fusson L e r n á n a k vissza Tavába megint!

A' kölesön-szeretet minden szivekbe helyette

Hogy verjen szállást arra nagyon törekedj!

Jól tudod, egy az az Ú r mindent ki világra teremtett

Egy a' M e g v á l t ó , ' s drága halála közös

Egy a' Boldogság, mindnyájan mellyre törekszünk

Hát mindnyajunkat drága karokkal ölelj!

Mindent így ha szeretsz, azok is mind vissza szeretnek

És kedvedre fogod tölni napjaidat.

Semmi se szebb, mint az: ha közönséges szeretettel

Büszkélkedhetik Az, Sors kinek ilyen esik

Hah! mint simúlnak Hozzá! 's oh mennyire áldjuk

Járttában, fogják, mint Fijak, egyre körül.

Értte könyörgéssel zámoly székére borúlnak

A' M i n d e n t t e h e t ő t mellyel is arra veszik:

Hogy Boldogsággal, 's feles áldással koronázza

'S Élte' határát még meszsziire tégye neki!

Boldog az illy ember, mindenhol lelki Barátra

Lél ő, 's két szemiből csillog az édes öröm

E' legyen a' sorsod nagy Püspök Néked időnként

'S Hogy megirigyeljék, másokat arra fakaszsz!

A' több Püspök közt fényeskedj drága Rubintként

M ó m u s o d el futván, gáncsai hulljanak el!

E' fényes Napodat ne csak a' Tár tartsa magában

Sőt hirdesse Megyéd még Onokáinak is!

Szórjad ez Innepeden mennél bővebben az áldást

Szint' annyit hintsen vissza az É g T E R e á d

Hosszsan nyújtsa becses s kegyes Éltedet! és ha lefolynak

Óráid köztünk, JÉZUS' ölébe repülj!!!

ROVÁTS SÁMUEL.

A' KATHOLIKA MAGYAR EGYHÁZ.

Az 1822. Pozsony Sz. Hir. Városában, Nemzeti Zsinatra öszvegyült Fő tisztelendő Papsághoz.

Magas Vatikántól belyebb Éjszak felé
Emelkedik feje egy Lelki Sionnak,
Nyolez századoknál több Idő tel már belé,
Mióta sok szélvész' ostromit viselé:
De nem hajolt feje soha az ostromnak.

Hies fekvése van ez Úr - Szent - Hegyének;
Völgyein, — mint hajdan Éden' Virányain
Altal két Hírályi patakok esergének, —
Árja hömpölyg Iszter és Tisza vizének,
'S langyos Ég melenget kövér lapányain.

Napkeleti Plánta, mellyet rajt ápolnak;
Menyből alá oltva szép Palesztinába;
'S a' Hárpát' falai neki árnyékolnak
Hogy ne bántsa mérge a' fagyos jégpólnak,
'S viruljon békével áldott határába';

Hogy ama' parányi mustármag éledjen,
Mellyről Üdvöztönk példázatban szólla;
És olly terebély zöld fává nevelkedjen,
Mint czédrusok, 's pálmák a' Libánus hegyen,
Manna 's Gileádi balzsam folyjon róla.

Krisztusnak Egyháza dicsően is áll itt,
Ragyogva több olly más fölött malasztokkal,
Mellynek megtépdesték szent Klenódiáját
A' vakmerő kezek; siratja csorbájit.
'S jussát, — a' szenteltet régi szokásokkal!

Befonódva a' Hon Kormánygépelyébe
Egy egész Ország áll mellette kezesül;
Mint Izraél Kánán földén, Isten Népe
Általa a' Magyar, 's réginek újj képe:
De még sokkal böcsösb javakban részesül.

Felkent Királyaink — mind ö nevelése —
Hegyelmeikkel ezt nem mulaszták halmozni,
Volt is ben Ősünknek békével élése,
Mig a' meghasonlás rosz Angyala kése, —
(Ah! hogy könnynek nincs több vizünk siránkozni!)

Mig szektáji a' zab Filozófiának
Efemerácskaként csak halni születnek;
Mig törpe lyánkáji a' deli Anyának
Idétlenségökben csünve sorvadának, —
Példáji a' Vallást böcsmérlő Nemzetnek

Addig ez, ájtatosb Hívek Seregének
Tanúja, mint vérmes Óriás, élten él;
'S Czímeri közt most is ott láthadd Áthénnek,
Babilon', Romának, és Jeruzsálemnek
Ereklyéjit, hagyva oltárookra ennél. —

Téged festenélek, Hazám Szentegyháza,
Hol még menedékét lel a' buzgóbb Lélek;
Hit nem fogott meg az újjabb Idők máza,
Kivel a' Hitlenség hijába esatáza:
Tudnám csak méltóképp', — Téged festenélek.

'S most Ti, kik e' Sion' tetején fényletek,
Hüségös Őrállók szent szolgálatjában,
Minden Hazafitól üdvözök legyetek!
Mert lelki jóváért való gond Tietek,
Mellyért együtt ültök ritka koronában.

Szent Rendetek, külön válva polgáritól,
Annál tisztelendőbb világ szeme előtt:
Mint a' Csillagok, hogy földünk határin túl
Állnak, el vonúlva nézők csoportitól,
Éppen ezért nyernek számtalan kedvelőt.

Fényeskedj is folyvást, oh Szent 's Méltóságos
Rend, Hazám fő Dísze! fényeskedj vallással,
'S érezd földig folyó Talárisod 's ágos

Tiáráid alatt, hogy dieső 's nagyságos
Hivatal, mellyet víz Isteni buzgással.
Harezolj fajult 's hitlen világ Hidrájával,
'S éleszd vallás örök tüzét oltáridon
A' műszteriumók titkos fátyolával;
Edessgess sziveket szeretett bájával;
Hogy telepedjenek sokan halmaidon.
Hazafi Lelkedet maradék hirlélje,
Mostantól fogya a' végső embernyomig;
Virágzó Élted' az Úr maga kegyelje,
Szent Templomaidat fedezze, védelje
Úti - Kápolnától Esztergomi Dómig!

Edvi Illyés Pál.

DÉZNAI VÁR' OMLADÉKINÁL ARAD VÁRMEGYÉBEN.

Közel'bb az Egek Urához!
Szerettim édes körében
Közel'bb a' rény hazájához!
Honnomnak békes ölében.
Ott hol a' múlt évek folytát,
Le méri busan a' történet,
'S vissza — Hős Öseink korát
Bájolja az Emlékezet,
Hol a' századok nyomdoki
Lobogva elő intenek
'S Rokonink avúlt árnyéki
Áldást fejünkre hintenek,
Hol a' Csatak piarczain
Tébolyog a' kor' fátyola,
És Honnosink sírhalmain
Leng a' vitézség Angyala

Szerettim édes körében
Hol hajdan Tabor ütközött
Dézna romjai ölében,
Barátság, szeretet között
Három érzés von untalan,
Érdemes pályán evezni,
'S hozzátok emel szótalan
Ősim! hamvatok tisztelni.
A' Ti baráti köretek
'S Melittám' édes szerelme,
'S Hazám' (mellyért forrón élek)
Nemzeti szabad szelleme.

Vásárhelyi János.

VIRÁG BENEDEKHEZ.

Mig te, Kelenföldnek koszorús zengője, dalodd
A' bús fellegetket hasogatva megosztod egünkön,
És tüzesen keltvén a' nyugvó nemzeti lelket
Ifjat, üdöst egyiránt munkás életre siettetsz:
Ím éled gondnyomta fejét válladra nyugasztva
Káros esendbe merült nyelvünk' szép angyala; éled,
'S félve nyiló szeme a' fölbuzdult ifjakon áll meg,
A' kik az érdemek' útján élni sietnek utánnad.

Hunnia' kerte virúl; fakadoznak gyenge virági,
'S már szabadabb lombbal kelnek zöld fái az égbe,
Kellemes árnyékot nyujtandók a' maradéknak,
Csak zivatar ne boesássa dühét his fürteik ellen,
Miglen erősödnek, haj! csak féreg ne emészsze
Gyökeiket! . . de hová visztek kétségbe merengő
Gondolatok? most tiszta remény biztassa ügyünket
A' ki jeles példán buzdító szóra nem indul,
Rest az, vagy félénk, testének rabja, 's szívének.
Engem serdülő korban megbájola nyelve
Győztös apáinknak, 's noha lassan, szüntelen érzém

A' titkos lángot, melly ösztönt nyújta erőmnek
 Így haladék akadozva soká. Megláttalak aztán
 His számú jelesink közt Téged, 's a' mire eddig
 Hedvem volt, megerősödvén példáitok által
 Folyvást, és hevesen követém, 's mértékbe szorítám
 Hisded vágyaimat, rendetlen képzetim' árját.
 Most, miüdön ez már húszon túl második évem,
 Néha az andalodó ifjúság' gondjait írom;
 Legtöbbször még is történeteinkbe tekintvén
 Szívemelő példát jegyzek ki az ősi üdöböl.
 Már a' veszni menő Salamont játékba vezetvén
 El zengém, fene visszavonást mint gyújta közöttte,
 'S a' fejedelmek közt Vidnek ravasz, ördögi lelke,
 'S milly foganatlan volt panaszos feddése, keserve
 A' böles Ernyeinek . . . Salamonban nem vala rossz szív;
 De könnyen hajló. Hitt, 's el vesze a' gonosz által.
 Így kísérem el őt a' bús Mogyoródi hegyekhez,
 Hol végső romlásra jutott szép hira, hatalma. . .
 Majd fölemelkedvén daliás próbára, csatákról
 Énekelek. Vérrel jutnak diadalra vitézim:
 „Fölriad a' szomorú Harpát, és büszke tetővel
 Verdesi fellegeit, hogy oszoljanak a' magyar égről”.
 Így készülgetvén, ha szerencsét enged erőmnek
 A' jó természet, 's hozzám nem mostoha, majdan
 Honnunk' oltárán, mint hű fia, áldozom én is,

Ezt neked, a' ki utat törtél, vagy szebbre simítál,
 És ki írásra hevült elméknek nyájasan örvendsz,
 Nyújtom tiszteletül . . . Élj, 's folyjon csendes özönnel
 A' Duna lábad alatt, ha mikor hidjára menendesz,
 'S olly termő fákat hozzon, millyet te kívántál,
 És veled a' Honnban minden jámbor magyar óhajt.
 Majdha Helenföldünk új díszet vesz régi nevével,
 Tégedet említünk legelőször is, a' ki az ősi
 Tisztos üdöböl e' szép szót ajakinkra emelted.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY.

F E L Í R Á S Ú L.

Örvendés' oltára,
Nyílt és tiszta hit,
'S 'tisztelet' sugára
Innepeljen itt.
Idvez-légy A l m á s y!
Hormányod' folyási
Mint felhőtlenek
Áldást nyerjenek!!

Áradozzatok
Vidám szózatok!
Nagy megyénk' Nympháji,
Elborúlt árváji,
Vigadozzatok!

MAKÁRY.

A: KEGYETLEN ANYA ÉS SZERENCSETLEN
KIS LEÁNYA 18** JANUAR. 9-dikén

Quid puer admisit tam paucis editus horis? Ov. Hero.

Lyánykák! a' dísz fedezgető
Mosolygó biborokon,
Rút szeplőt ejt sok hitető,
Szinlett érzésű Rokon.

Ím egy rémitő kárpitot,
Szerencsétlen társatok,
Reszkető kézzel felnyitott
Esetén tanuljatok!

Szép volt ő - 's ritka kelleme
A' szív mélyéig hatott,
A' Természet az ő neme
Hőzt, szebbet nem adhatott

De a' rég szenybe sorvadott
 Ágya — bár néma vala,
Sikoltólag hangot adott —
 'S férj nélkül megszóllala.

Ritka szépséget ígére,
 His vendégecske Lyánya;
Még is forr ellene vére, —
 El veszteni nem szánnya. —

Felkap egy kést a' kezibe,
 Lyányom! úgymond: fegyverem —
Meg kell halnod egyszeribe,
 His szívecskédbe verem;

Reszket — a' Pokol mélyének
 Hínnya, mind megtámadja,
Neki neki dőf mejjének —
 'S vissza vissza ragadja;

Testemből eredt vérembe —
 Oh kárhozatos eset!
Gyilkomat miként fessek be?
 Igy szólt, — 's kése leesett:

Te! szerencsétlen kis-tetem!
 Artatlan gyenge alak",
Szívecskéd át nem verhetem
 De úgymond: megfojtalak;

Vagy tám Derczétisként, a' sok
 Búm határa a' lészen, —
Kitészlek — majd az útasok
 Jámbor keze felvészen;

Igy a' felfedett szemérem
 Hire, hamvába reked,
Lyány korom ismét el érem
 'S Hóhér nem kell teneked. —

Meg áll e' feltett végzése
'S kebelében el rejti —

Viszi keservesen és e'
Siralmas hangot ejti :

Hej Liza! Liza! lelkedbe,
Ez ártatlan kisdednek
Hépzési egész éltedbe,
Marczongolva repkednek! —

Isten veled" óh kis árva!
A' sors üldöző heve,
Minden bosszúkkal kitárva,
Nékem is kínzóm leve.

Téged a' ki fel nevel e'
Gyász póla keservéből
Az egek osszák meg vele
Eltem' hosszát feléből. —

Letévén egy domb tetőre
Lélektelen el íget —
Fut rettegve hol előre —
Hátra - hátra tekinget.

Már jó darabot halada,
Midőn egy halmot ére
'S im rémitő veszéljt ada
A' végzés gyermekére :

Csoportal a' dögök varja,
Látja hogy reá csapott,
Már - már kifejtván, kaparja
'S belé - belé harapott.

Ébren volt el szenderedve
Még lelki esmérete —
'S felserkent — el keseredve
Mardosni el kezdette ;

'S mint Bellerofon hajdan a'
Fellegek határáról,
Liza a'képpen rohana
Le — a' halom ormáról, —

Durva ordítását, buta
Hangon, a' táj visszázá,
Míg nem kicsinyéhez juta —
Gyilkosit el lármáza.

Meglíggatva felvette, — két
Lankadt kezével hozzá
Szoritván, 's végig könyekét,
A' vér leharmatozá;

'S mond: áh Liza! méhedbe te
Ötet, önként fogadád, —
Illy hamar hát mit véthete
Hogy a' vadaknak adád ?!!

Gyilkos Ámor! a' láng ivet,
Addig lövöd a' Szüzre,
Míg nem a' tárgyúl vett szívet,
Lobbantod titkos tüzre. —

Hej Szüzek! tettetve jönnek
Elő a' kisértetek
Hellemiért az időnek
Sok varázs tör értetek". —

VARGHA ISTVAN.

DÁVID SIRALMA SAUL ÉS JÓNATHÁN FE- LETT. II. Sám. 1. 10. 's a' t.

Ah! Ah! el pusztúl Izráél disze, keserves
Látás! Gilboát önnön vérekbe keverve
El temetetlen Hősink esonkázott teste teríti.
Fedd bé éjj — fedd bé szívünk gyásszát! ti fuvalmak

Halkán! hogy zajotok panasziukat Gáthba ne zúgja.
Némulj rá jajszó merevült nyelvünkre ne hogy ne
Tomba üvöltésink hallván felverje kaczajra
Askelon útzeit. Már romlásunknak örülvén
Filistea Leányai hangos tapsot emelnek.

Átok' légy Gilbóa! sem a' fris hajnal ezentúl
Nyirkos gyöngyeivel sinlő mezeinkre ne száljon
Harmat tseppenként — sem zsiros eső ne peregie
Szomjú földeidet végig. Gilbóa! rakásra
Ott hányattak el halmaidon szanaszét az erősek
Fegyvereik. Saul és Jónathán fegyvere, paizsa.
Hahj! a' felkenetett hijjába! Királyi fejével
Porba bukik 's köztök hajait vér fagyba aludva
Esméretlen hever leölött jobbágjai mellett.

Nem tért meg soha Saul sujtó dárdája üresen
Rá tapadott nyers vér 's a' bajnokok húsa kövére
Nélkül a' harcrol — soha Jónathán nyila megvont
Ivéröl el nem pattant kétséges aránnyal
Saul és Jónathán Izraél védjei — könnyük
Mint a' saskeselyű szárnyán — viadatba erősek
Mint az Oroszlány pár. Egymás kedveltjei együtt
Egymásért haltak.

Gyászt öltözzetek oh Szüzek Jüdaea virágzó
Szüzei, kiknek imént testekre Hirályi kezéből
Vert arany és Tyrus pompázó dísze borúla,
Sirjatok oh ékes Szüzek Saulon kitörendő
Könnyeteket mért késlelitek hamvára omolni.
Mint hullottak el a' Hősek! — — téged se került ki
A' sors Jónathán oh, Jónathán! kire tisztább
Lánggal vert égő szívem mint szüz jegyeséhez
Sóhajtó kebelét mátkája szerelme hevíti.
Jónathán! oh Jónathán szívem fele! kedves
Jónathán! hijjába kiáltja neved rebegő szám
Terjesztett karom hasztalanul keres által ölelni.

GYÖRY SÁNDOR.

E P I G R A M M Á K.

1.

Egy fiatal pazarlóhoz.

Oldaladon kulcsot látok lefütyögni, Neander;
Úgy de hová a' kulcs, hogy ha szőkrényed üres?

2.

A' drágaság ellen panaszló fősvény.

Ah be gonosz napokat kell élni szegényke fejemnek! —
Mondá Pénzes Uram, 's reszkete jobbja fején. —
És miben érzi baját? — Jaj hát még kérdezed? Ime
Mindennek mint hág ára fel: élni öröm! —
Hm! szállítsd le becsét aranyadnak, szállni fog ára
Mindennek, 's meglásd, leszen az élet öröm.

5.

Ugyan az a' hideg ellen.

Fázik Pénzes Uram! ki csudálja, ha tél' közepette
Hályha helyett ládát, 's fa helyett tart érczet emebben?

4.

A' Hoszmopolita:

Kis lelkek! kiket egy haza gyújt, 's egy nemzet' igája
Részt munkára, 's hiszik magokat szentelt hazafiknak.
Én az egész földnek vagyok hü polgárja, 's törekszem
A' föld' minden nemzetinek használni erőmmel.
Így szól Koszmopolita Uram, 's nagy göggel alá néz
A' körülötte csuszó kissebb lelkekre; falak közt
Könyveket ír, mellyek csak század múlva lehetnek
Hasznosok, úgymond ő, a' mostani kába nem érti.
Holdon szánt bizony ő; 's magvát tengerbe pazarla:
Úgy de tehát oda menjen csak gyűjteni, emészteni,

M E S É K.

Furcsa! ha nines szereted, ha vagyon keresed (pedig
akkor

Meg van már) 's attól a' ki szerezte neked

Hönnyeznek szemeim; de ha nem, sok enyészetek Emlék
Halmai vagytok Ti, csak keseregni valók.

Mond elejét röviden, helység lesz Mátra megett egy;
Hajdani omlott vár, ősz hegye szirte alatt.

Hal vagyok; egy felemet tűz perzseli, másika töltött,
Fegyver sárkányát, huzva 's eresztve tüzel

Hető szám jegyezés; négyét kiki örli kenyérnek
Öt maga legbüszkébb flóra virági között

L Y D I H E Z.

Szelíd Ly di m panaszlod

Hogy nem piroslik arczod? —

Mond kérlek ezt „szeretlek”

És rózsaserg mosolyg majd,

Hol lilium kevélykedt.

HOVACSÓCZY.

AZ ERDEI EMBEREKRŐL.

Az erdei emberek, kiket a' Hollandok Bosjesmannoknak, a' Francziák Boschmannoknak, és a' Németek Buschmannoknak neveznek, a' nélkül, hogy erdőkben tartózkodnának, kicsiny, hanem tömött termetűek, és hervadt falevél színűek. A' piszok miatt, mellyel testek csuklói és vágányai rakvák, feketéknek látszatnak lenni. Lombokba vagy apróbb csembökbbe tapadt hajok és ábrázatjok zsirossága veres agyag színű. Parányi és alig látható szemeik szüntelen forognak: vigyázattal vannak mindenütt. Va-

gyonnyokat könnyen el bírják; egy ívből áll az, egy nyilakkal tele tegezből, egy bőr övből, és némellykor egy fél palástból; két három silány gyikényből, mellyek a' földben vájott verem fölébe húzatván és leezővelkeltetvén, lakást formálnak, végtére egy kabakból, vagy tőknek, a' vagy strutz madár' tojásának héjjából, mellyben a' vizet hordják. Némellykor kis kutyák is követik őket, mellyeknek nyakokon alúl serény forma szőr vagyon.

Az erdei emberek vadak, kegyetlenek, helytelen testállásúak, és olly nyomorúttak, hogy nyomorúttabbak nem lehetnek. Nem állanak ők nemzeti testbe öszve, minden eselédes ház magányosan tengődik. Soha se csoportoznak öszve kissebb seregekre, egyéb mikor magokat a' megtámadók ellen szegeznek, és midőn Hollandi parasztokhoz, és Cáferekhez, vagy egyéb népségekhez rabolni mennek. A' Hollandok hogy megállapítsák valahol őket, és zsvány hajlandóságokat el fojtsák, több felekezetnek számos juhot ajándékoztak; hanem ezen vad emberek, a' helyett, hogy azokat legeltetni, és el szaporítani igyekeztek volna, véreket vették, és mohon felfalták.

Hözönséges eledelek a' sáskák, mellyekkel tájaik bővelkednek; hanem szorúltságban azoknak ganajjokat sem vetik meg. Azonban a' szükség hozzá szoktatta őket a' sok ideig való koplaláshoz; de ha szerencséjük van a' vadászatban, vagy ha ökröt, a'vagy néhány juhot lophatnak, temérdek sokaságú húst fálnak fel egyszerre.

Nincs gunyhójuk, se házi eszközök. Fegyvereik kis ívek, vékony mérges nyilak, mellyeket nagy távulságról bámulandó czélzással lövik ki. Szemeik olly jók, hogy sokkal meszszebbre látnak el, és tisztán, mint az Európai ember hihetné. Többféle erejü mér-

get készítenek, és a' leghalálosabbat azon nyilakra használják, mellyeket az emberekre szánnak.

A' pipázás legnagyobb gyönyörűségek. Ezen végre a' kendérnek ama' neme szolgál nekik, mellyet a' szállítványokon d a g h u n a k neveznek, és a' mellyből erős és tántorító bűz gőzölg ki. Pipájokat Antilopák' vagy egyéb állatok' csontyaiból készítik.

Beszédjek csupa gagyogás, és annyi a' torokból eresztett hang nyelvekben, hogy szavaikat legálább európai betűkkel kiírni lehetetlen volna.

SZEDER FÁBIÁN.

Ó H A J T Á S.

Melly vagy itt felöttem
Te Égnek fija
Lebegj körülöttem
Szép Fántázia!
Vigy el messze földre
Vigy el engemet
Tedd le ott a' zöldre
Egyszer testemet.
Oh a' zöld helyekre
Mellyek' bársonyja
Az érző szivekre
Kötelit fonnya.
Oda hol sokszor szent
Érzések között
Lelkem a' Gondtól mene
Csendbe költözött.
A' hol a' szerelem'
Ró'sás karjain
Múlatozott velem
A' hegy aljain.

A' hol remén'ségem
Való képében
Szüntette kétségem
Nap felkölteben.
Hol gondolkodásom
Liber kertjében
Súgta el mulásom
Nap lementében.
Merj bájt aratni
Mig időd vagyón,
Siet hanyatlani
A' nap le nagyón.
Élj az Ifjuságnak
Örömeivel
A' legszebb virágnak
Hellemeivel. —
Feléd kívánkozom
Még most is feléd.
Forrón sóhajtozom
Óránként beléd.
Mintha benned lenném
Boldogságomat.
Csak benned viselném
Hönnyea sorsomat.
Tölcsd bé kérésemet
Már egyszer nekem.
Fogadj el engemet
Hies vidékem.
A' mit el ragadtál
Tőlem Lárissza!
Még most is rajtad áll
Add — add azt vissza.

FÁRNÉK DÁVID.

A Z Ö R Ö M.

Egykor, midőn már a' hűves Ég' övén
Csirkázni kezdő Nap kifeszülte volt;

Két ék' Pacsirták dalliczáztak

A' magas Ethereken vigadva.

Áldozva zengvén a' komor éjtszaka'

Rubindra keltét, 's a' viruló Tavaszt,

Örvendtek a' kedvelt Szabadság'

Bájainak 's kies Édenének.

Egy gyilkos Ölyv ott lesve, reácsapott

A' hímre; — el hült vére az ájuló

Nőnek, midőn szemlélte, mint nyög'

Hedvese, körmei köz'tt az Ölyvnek.

Mellettem ülvén Lóri, szivére nyúlt, —

„Ah!” így kiált fel, „melly nagyon el szorit

Erzésem e' bus Scéna' láttán!

Nékem is így lehet, úgy-e, Sorsom?”

„Így jár az édes Tempe' virányain

Sok Jambor is”, mondék, — „ki ma csókjait

Halmazza ránk, azt holnap immár

Egy bal eset kiesikarni képes”.

„Mert kétes a' kény. Észrevetetlenül

Enyész el él'tünk' bibori Csillaga;

Most bár mosolyg, majd r'ánk boszúja

Szivet ölö Jajokat bilinesez”.

N. A. RISS SÁMUEL.

A' 69-dik lapon lévő Rejtett szólnak megfejtéseik.
I. Vas-matska. II. Sas, Sás. III. Kártya. IV. Hává.
V. Kos, Ár, Kosár. VI. Bor, Só, Borsó.

A' 112-dik lapon lévőnek megfejtése : Tzukor,
Hor, Orr.

BABONÁS ELBESZÉLÉSEK

a' második századbéli Görög világból.

J o n.

Gyermek voltam mintegy tizennégy esztendőös, mikor az atyámnak erős dolgos vinczellerjéről, Midásról, azt a' hirt mondják, hogy valamelly kigyó marás miatt nyomorult állapotban fekszik kinn, sőt a' seb már fenébe megy - által. Ez alatt csak hozzák a' szolgák szegény Midást egy lóczára fektetve; teste dagadt volt, szederjés, a' lélekzetet nehezen szedte. Elbúsult atyámat vigasztalni kezdi körülötte álló barátai közül egy: „légy békével, úgy mond, elmegyek és tüstént hozok az úgy nevezett Chaldaeusok közül egy Babyloni embert, ő szolgádat mingyárt meggyógyítja.“ — Az ember eljött, ráolvas; ez által és egy darabka kő által, mellyet valamelly leányzónak sirkövére törött - le 's a' sebes lábra kötött, minden mérget kiszivott a' testből. Midás felkelt, a' lóczát vállára vetette 's vigan, épen ment a' jószágra vissza.

Ugyan csak ez a' Babyloni bűvös egy reggel a' jószágunkra jött. Kezébe fáklyát fogván a' szántóföldet háromszor megkerülte, kénkövel megfüstölte, azután valamelly vén könyvből fenszóval hét esméretlen szent neveket olvasott - fel. Ekkor mintha zsineggel húzták volna őket, úgy csúsztak másztak elő a' kigyóknak és békáknak minden nemei, 's mind körülötte állottak - meg. Csak egy aggott sárkány maradt - el, mert bizonyosan a' vénség miatt nem mozdúlhatott - ki lyukából. „Nem vagytok itt mindnyájan“ azt mondja a' bűvös. Értte küld hát egy fiatal kigyót, melly azután késedelem nélkül elő is jött. Minek utánna már mind együtt voltak, rájok lehelt a' Babyloni, 's e' miatt egy szempillantásban hamuvá égtek - össze.

K l e o d e m u s .

Esmértem egy Hyperboreust. Ez világos nappal repdesett a' levegőben, a' vizen bagaria csizmában járt, és sétált a' tűzben. Elhallgatom mind azon kicsinységeket mellyeket mutogatott, p. o. hogyan tette az embereket szerelmesekké bájolás által, lelkeket hogyan cirtált, az elrohadt halottakat hogyan támasztotta - fel, hogyan állította előnkbe magát a' megtestesült Hekatét, hogyan vonta - le Lúnát az égről, 's több e' félet. Mind ezek helyett csak azt beszélem - el a' mit láttam hogy tett Glauciásnál, Alexis' fijánál. Ez a' Glauciás atyja' halála után a' birtoknak urává lett, 's ekkor szeretett Demanetnek szép leányába Chrysisbe. A' nagy reménységű ifjúnak én éppen tanítója voltam a' speculativa philosophiában; 's ezért, minekutánna szerelmét tovább nem zabolázhatta, felfedezte nekem szívének állapotját. Én tehát az említett Hyperboreusnak előre négy minát fizetek, a' mi t. i. a' szükséges áldozatra megkivántatik; külömben tizenhat minát ígértem neki, ha Glauciást vágyására segítheti Chrysisnél, és így tanítványomhoz vittem. Mihelyt tehát megtelt a' hold (mivel az ilyen hüvölések többnyire ilyenkor mennek végbe) a' Hyperboreus gödröt ásott házunk' egyik pitvarában, 's legelőször is Glauciásnak az előtt hét hónappal meghalálózott atyját hívja - elő éjféلكor. Ez először boszorkodni láttatott fija' indulata végett, de utóbb engesztelődött 's meg is egyezett. Ez után Hekatét hívta - elő három fejű kutyájával; továbbá Lúnát vonta - le az égről, melly először asszonymak, az után igen szép tehénnek, utólszor kutyácskának képeben mutatta magát. Végre egy kis Cupidót alkotott enyvből, 's azt mondja neki: „menj és hívd ide Chrysis.“ Az enyv elrepül, 's ihol! Chrysis nem sokára zörget az ajtón. A' mint beeresztetik,

szerelmétől dühödve kitárt karokkal fut Glaucias' nyakára, 's nála marad szinte kakas szőig.

HOLÉCZY.

A' B O L D O G Í T Ó.

Voltak szerentsés napjaim, a' mikor
Első szerelmem gerjedező korán
Hiv melyem égő érzeményit
Hépzéletim tüze éltethette.

Voltak szerentsés napjaim! Édeni
Boldog folyammal telt tavasz hulatá
Meljes marokkal vig fejemre
Rám mosolyogva kinyílt virágit.

Nékem ragyogván lötte le a' kelő
Napfény az égről tűz nyilait felém,
Engem köszöntött tiszta fénnel
Luna, az égről alá tekintvén.

Nékem virágzott Flora, 's öröm hozó
Tekintetével nézve, mosolyga rám,
És a' kizöldülő ligetben
A' csalogány szava nekem hangzott.

De most — de mostan — bú fedí homlokom
Most a' setét bú vérezi keblemet
A' gondok ülnek, rágva éltem'
Szép tavaszszán, pihegő melyemben.

Nints Nina! nints a' kellemetes leány!
Hi édesítvén csókjai mézivel
Fájdalmaim súlyát, emésztő
Gondjaimat tova üzze tőlem.,

Ő tette széppé a' kikelő tavaszt,
És a' kizöldült rét buja baborát
Ő tette kedvessé előttem,
Tőle derült csak öröm körültem.

GYÖRY SÁNDOR.

A' F É N Y Ű Z É S.

A' józan észnek csinos arany szava
Szóllaljon itt meg, 's azt javasolja, hogy
A' pompa' fényes templomába
Senki erőszakosan ne törjön.

A' sors kiosztván rendre kinek kinek
Jó 's bal szerentsét, mindenüvé határt
Állita, és itt a' tehetség'
Istene nagy 's kis alakban őrt áll.

Hülső hatalmát néhol ugyan nem is
Láthatni: és itt csak maga a' dühös
Szükség visel királyi páleztát,
És legyalázva homályt parancsol.

De a' gonoszság megsiketülve van,
Hül fényre gyűjtván vesztegetett fiját;
Kész ő orozni fényt, 's ha máskép'
Nem lehet, ölvé, ragadva, dűlva.

Az égi jóság elfut előle, mert
Szentsége nem nyer semmi tekintetet;
Mert a' viszontagság' ködéből
Fél gonoszúl verekedni fényre.

Viseljük ötet hü sziveink között,
És szánjuk a' rab lelkeket, a' kik a'
Szép termetü mértékletesség'
Hiv ölelései közt nem élnek ;

'S szabad szemekkel néztek az elfogó
Csillámra, a' melly nagy lobogás között

A' lelki rossz szemekbe hatván,
Rendre vakúlva belé merültek.

A' fényezésnek rabjai mind ezek,
Egy olly királynak rabjai, a' ki a'
Magas dicsöt nem birja; hívság
És nem egyéb van alája vetve.

E' törpe nagyság' vad gyökerét, szülék,
Példátok' útján töletek a' fiú

'S leány ne nyerjék; jobb tinektek
Bennék okos ragyogásban élni.

MAKÁRY GYÖRGY.

NEMZETI INTÉZET.

A' közelebből múlt Augusztus 16-dikán váratlanul és igen kellemetesen lepöttünk meg, midőn egy Játékszíni Jelentés által, azon rég sikertelen óhajtott, örvendetes hír adatott itt, a' Haza Fő Városában lakozó Hazafiaknak tudokra, hogy egy Magyar Színjátszó Társaság jelent légyen meg falaink között, 's néhány Játékszíni előadásokkal szándékoznék, a' Nemzet színe előtt számot adni, töretlen pályáján eddig tett előmeneteléről. Könnyű elgondolni, melly örömmel váratott ennek következésében közönségesen Augusztus 18-dika, mint a' mikorra ígértetett első megörvendeztetésünk; a' minthogy elkövetkezvén az elég nehezen várt óra, (mellyhez előre annyi bájta álmodánk!) készséggel feláldozván a' legkellemetesebb nyári estvét, lelkesedve sereglettek a' Pesti gyengéd érzésű, 's Nemzetiségekhez forróan ragaszkodó Magyarok, az úgy nevezett H a k k e r s z á l á b a, mint Magyar Thaliánk templomának kijelelt helyére; 's im' — boldog Isten! val-

lyon miért látogatod hű Népedet illy súlyos tsapással! — a' szin lepel első megnyílasával reppent el minden báj, és egy nemzetisített hősi darabnak kéméltelen felmészárlásával döntettek szép előálmodozásaink a' porba. —

Diderot mondja azt, a' többek között egy bizonyos helyen a' Játékszinről — „még egy hatalmasabb bájja, „egy áldottabb érdeme is van a' Játékszini előadásnak, „az t. i. hogy a' Nézőt, bizonyos nyughatatlan, 's ön „magával meglegedetlen állapotba helyhezteti; úgy „annyira, hogy a' bizontalanság, töprenkedés, zavaró- „dás foglalván el minden elméket, azon szerentsétle- „nekhez hasonlók ők, kik a' földindulásakor házaiknak „falait mozgani látják, 's a' föld megtagadja tőlök még „is a' biztos lépést — —“ óh melly találva festette, ezen első előadás alatt volt kínos állapotunkat!! tsak hogy indító okaink olly igen — ellenkeztek. Valóban leirhatatlan azon szörnyü meglepettetés, mellyet egy szerfelett botránkoztató, 's minden hitelt felyül muló balgatagságokból egybeszerkeztetett Előszónak elmondása, már a' Hárpit első felvonattatásával eszközlött, a' korántsem illyes mit reménylő Nézők között.

Ezen magát Szinjátszóknak nevező Társaság több esztendők óta vándorolt már Hazánk némelly kisebb Városaiban, miglen most, megakarván a' bal sors, Nemzeti Játékszinünk elhagyattatott állapotjának szomorú következéseit, velünk is egész kiterjedésekben esmértetni, im' kebelünkbe üzte, hogy annál hathatósabban éreztesse azon fájdalmas hiányunkat, mellyet egy állandó Játékszinnek nem léte okoz.

Előadásairól szóllanom lehetetlen minthogy nints mérték, melly ezen állapotban a' birálást vezérelhetné; 's még tsak egyetlen egy világosító sugár sem esik itt az Egészre, melly valamelly vonásotskának felfogását lehetségessé tehetné; annyira vannak ezek még tsak a' Játékszin képzeletinek igaz felfogásától is! — Nem szól-

lok a' Játszók katzagásra ingerlő ügyetlenségekről, nem az öltözködés dolgában bizonyított általános tudatlanságokról, vagy épen az Előadásnak valóban minden képzetet felyül múltó hiányos voltáról; de — vallyon mit vétett szegény Magyar nyelvünk? hogy Hazánk kellő közepén is így kortosítottassék! mivel érdemelhetette ezen külömben is olly igen szánakozásra méltó szenvedő, azon képtelen méltatlanságokat, mellyekkel egy ennyire tudatlan seregtől illettetik? mivelődik, vagy simittatik e' így a' nyelv? vagy emelődik e' a' műgy és illyenek által a' pallérozódás??

Azomban az előadott Játékok tehetnek ezen ajúlt törekedésnek veszedelmes kártékonyságáról legtsalhatatlanabb bizonytságot. Augusztus 24-dikétől fogva, September 17-dikéig, 's így mintegy három hét alatt (a' Vásáron kívül három Játékot értvén egy hétre) a' többek között előadattak — 1. az ördög üző Fábian!!! — 2. a' csörgő Saphá. — 3. Don Juan (parodia). — 4. a' Hetskeméti Familia Bétsben — 5. a' Nyirifielőször Pesten. *) 6. Zöld Martzi. — 7. Politikus Czizmadia. — 8. A' Pestre vándorló szabó legény; a' józan izlésnek mind meg annyi pellengerjei! — — Mit várhatunk Játékszinünknek ilyen vezérlésétől? nem semmisíti é ez meg, annak minden jobb eszközölményeit? 's nem egyenesen ellenkeznek é mindezek annak igaz czéljával? — Nem, ez így nem az erkölts, az Udvariság, és a' nyelv oskolája! — ezek nem lehetnek az illendőség ábrázolóji! az erkölts tolmátszai!!

Δ.

*) Ezen két játéknak botránkoztató előadása adott, a' mint látszik, azon két kérdésre alkalmatosságot, mellyek a' Tud. Gyűjtemény ez idei X-ik kötetjébe iktattattak.

A' PIROS SZÍN.

A' szinek' fejedelmét
Hi ne dicsöitené,
'S annak fölséges érdemét
Égig ki ne emelné,
Hogy ha látja hüs hajnalkor,
'S az esti napáldozatkor
A' piros szín' pompáját.

Mihelyt a' kemény agyagból
Az égi tűz embert tett,
És ennek az oldalából
Egy érzékeny asszony lett;
Mihelyt egymást megtekinték, —
Ajakokon megkedvelték
A' piros szín' pompáját

A' hatalmas Császároknál,
A' tisztos Főpapoknál,
A' koronás Királyoknál,
'S egyéb Uralkodóknál
A' temérdek palotákban
Bámúljuk a' biborokban
A' piros szín' pompáját.

Flóra himes országában,
Hol a' Zefir zenegve
Illatot lop, 's a' virágban
Harmat gyöngy üll remegve.
Hol úgy lehet válogatni —
De csak a' rózsában látni
A' piros szín' pompáját.

Az erkölcsök' rubintjának,
A' tiszta szeméremnek,
Mellyt azok is magasztalnak,
A' kik nélküle élnek,

Fényévé 's pajzsává tette
A' Teremtő, úgy kedvelte
A' piros szín' pompáját.

S. F.

EGY BILINTSBEN NYÖGŐHÖZ.

Nem tzudar, a' nyomorúlt jajját gúnyal nevető, vad
'S érzéketlen szív dobog és ver erős kebelemben!
Ah nem — mert ha Bilintsbe nyögő rabigába nyomorgó,
'S hervadozó ember társt látok, az élet is akkor
Rémítő 's szomorú formába jelen meg előttem,
És ilyen le verő bús gondolatokba merülök :

Nézd mint játszik az Ég sorsával az Emberi Nemnek
Nézd mint üldözi a' sok ezerképpen nyumorúltat !!

Oh van e' itt, van e' itt bölldogság? járd fel eszeddel

A' Chaosból ki feselt örökös talp - köre nem épült

Sors történeteit, tudakozd meg az Élet' emésztő

Fájdalom és keserű bú, hány Anya szülte Halandót

Kémelt meg? 's földig hányat tiprott 's taposott le?

Birjon bár az arannyal igen dúzs Péruai Bányák

Nagy jövedelmével renditse meg a' Birodalmok

Trónusit és remegő térdel reszkessen előtte

A' Föld népe, szavára figyelmezzzen sok ezerből

Álló tábora, és a' roppant Városok izmos

Rö falaikkal omoljanak intésére rakásra —

Mit használnak ezek? ha ragyogni szerentse vezérlő

Tsillaga megszűnt, és a' bal sors kergeti 's üzi?

Má r i u s a' hajdan Rómát remegésbe hozott dúzs

Hárthágo' le omolt kő romjain ülve kesergi

Leg főbb poltzra jutott fényének porba rogyását.

A' nagy P o m p é j u s t is szinte imádja Hazája

Még is kéntelenítettik Egyiptomba szaladni

'S gyilkos kéz által bús Lelkét nyögve ki adni.

A' dühös ellenség vad pusztításai ellen

Cónon erős karral meg menti szerette Hazáját,
 Még is azomba halált, iszonyú véget dörög irigy
 Polgár-társainak Fő Törvényszéke fülébe
 S szurtos tömlötze bús üregébe *Perilla* Leánya
 Könyveitől nedves mejjéből tartja tejével.
 Honnyunk nagyra betsült 's az egész Europa tsudálta
 Hőse, Vitéz *Hun y a d i n k* ki kerülté ugyan maga, minden
 Jóra, Nemesre, Magyarra agyar fogait vitsoritó
 Szörnyeteg és poklok fajzatja kaján *Gara 's Ulrik*
 Tőreit és leseit; de hason maga mássa, szakasztott
 Hépe, ditső nyomait követő 's tapodó *Fia, László*
 Há! tsakugyan hálóha akadt 's vér áldozat ő lett.
 A' Hatalom', Nagyság', Méltóság' 's földi Ditsőség'
 Leg magosabb póltzára jutott *Bonaparte* (az a' Nagy
 'S ritka Halandó, kit bámólni fog a' maradék is
 És emlékezetét fel fogják tettei tart'ni)
 A' komor éjjelnek gyász ködjével fedezett bús
 Sirját a' rideg és szük *Szent Ilonába* találja. —
Pythagorásznak ugyan mit használt nagy tudománnya
 A' *Metapontusi* vért szomjúzó Nép dühe ellen?
Socrates (a' ki felől az *Oraculum* is maga vallja
 Hogy Görög Ország nem szült olly bölts 's mustraHalandót)
 Héntelen a' neki mért méreggel tölt poharat, vad
 Ellenségeitől el venni 's lelki Baráti'
 Szívet epesztő vég ölelései közbe ki inni. —
 Róma mivel fizetett nagy védjének *Cicerónak*?
 A' dühös *Antoniust* akadályoztatta é abban
 Hogy meg fossza *Popilius* által örökre Hazáját
 Leg nemesebb 's böltsőbb tagjától? Hát *Senocának*
 Éltét melly szomorú véggel szüntette meg a' sora!
 Ab bizonyára az Istenek ellenségei lettek
 A' sok ezer bajjal küzdő jajos emberi Nemnek,
 A' mikor illy kétes nyomorúlt és mostoha sorsnak
 Terhes igája alá, meg nem kémélve, rekeszték. —
 Mindazonáltal akármelley bal sors üzze az embert

Még is azért csak ugyan nagyon egy Véd Angyala's Örje.
Mennyei *Böltesség!* Te vagy az ha Te laksz vele és Te
Ápolod, oh akkor nem retteg semmi veszélytől
'S Véd paizsod fedező árnyéka alatt nyugodalmas
Bátorságba lehet minden baj 's zürzavar ellen.
Mint mikor a' rohanó dühös Északi szél megütödvén
Büszke fejét az Egek burhós felhőibe rejtő
Roppant hegy meredek szikláiba, — a' sudaron nőtt
Fakat egész tövökig meg hajtja ugyan, de derékban
Ketté törni viharjaival hijjában igyekszí,
'S gúzsba sodort zöld lombjokat a' levegőbe süvöltő
Vad nyikorászással rángatják fel, hogy elébbi
Állásokba tegyék magok': — így az okos's igazán bölt,
Bár mint üzze, alázza, tiporja, zavarja az irigy
Sors zivatarja, meg áll, meg nem mozdulva, örökké. —
Bár iszonyú rengés közt rázkódjon meg alatta
A' Föld véletlen — *Bucóval* szóllani így fog:
Oh ha te is rengesz, ha te is rázkódsz, ugyan én hogy
Állhatok ingadozás nélkül meg rajtad erősen.
Induljon meg az Eg, és rázkódtassa felette
A' dörgő villám, rohogó zivatar 's ki rohant szél
A' Levegőt — hidegen nézendő ezen tüneményt is
'S így fog szólni hideg vérrel's komolyan *Senecával*:
Én ezeket láttam 's látom változni naponként
Igy hát háborgásokat egy tseppet se tsudállom. —
Rakd meg ezer, sőt több akadályokkal nemes útját
Mellyen az Érdem' 's Rény' Szentek szentébe törekszik;
Rajta vezettesd háládatlansággal elől — és
Hátul kísertesd méltatlansággal — ezekre
Kétségen kívül mint hajdan *Socrates*, így szöll:
Jól tudtam, hogy az emberek önn' magokat hevesebben
'S buzgóbban szeretik mint másokat, annak okáért
A' jó t megtartják, 's másokkal az élet emésztő
'S Elfojtó rosszat szokták csak közleni mindég.
Tiszta szerelmének leg szentebb zálogit, édes

Magzatit, a' szomorú sir zsákmányozza rakásra
'S Vélek idő nap előtt düljön bárporba reménye,
Igy fog szólni: *Igen jól tudtam, hogy csak erőtlén*
'S földi Halandókat nemzettem gyermekeimben.

Foszd meg az életnél sokkal betsesebb vagyontól,
Drága szabadságát vedd el, verd vasba, bilintsbe,
Sőt olvastasson fel előtte az élet' el öltő

Vég *sententia*, meg nyugodott szívvél 's mosolyogva
A' Görögök legfőbb Böltsével szóllani így fog:

A' Természet örök Törvénye halálra ítélte

Irgy és álnok Biráimat is velem együtt

Még akkor, mikor e' nyomorúlt életre születünk

'S így nem is ök, hanem a' Természet itéle halálra.

Add neki értésre hogy él'te előbb el-enyészik

Mint sem az életnek szoktuk meg szabni határát,

Akkor is így fog itélni ama Böltsel, hogy: *egyenlő*

Ostobaság, ha azon panaszkodik is kiki köztünk

M'ért nem előbb születénk, ha azért békételen is szánk,

Hogy ha születünk már, m'ért nem későbbre halunk meg.

Lelked erős lévén, te is óh bizakodva ragaszkodj

E' kösziklához! mivel akkor néma magányod

Bús csendjébe erős óltalmat erős segedelmet

Lelsz, a' Böltsesség komor óraidba nyugod'ttá

Tészi alélt lelked. Mosolyogva tekinted az élet

Tengere tajtékzó hullámin ide 's tova hanyott

Romladozó Csajkád' sok ezer görbületeket tett

Utját. Mint *Boethius* a' vas-lántzok epesztő

Zörjei közt is, mennyei lelkesedésre teszsz szert.

Pózkod — bámúlást okozó finom szövegete

És az idő forgást mindenkor jóval előre

Nyilván meg mondó érzéke, figyelmed egészen

Meg nyervén és ebben is a' Mindenttehetőnek

Fő böltsességét mélyen tisztelve csudálván —

Zordon napjaidat vidámabbá 's rövidebbé

Tészi. Unalmaid oszlani fognak. Az égi reménység

Tiszta jövődökkel táplál. És mostani sorsod
Földig görbitő vas-járma 's terhe kevesbbül.
Igy poklod, mennyé válván a' drága szabadság
Ajtaja véletlen 's váratlan nyil meg előtted.

BALAJTHY JÓSEF.

A' L E V É L.

A' rózsa hogy pirúlni
Hezdett tavaszkor, én el
Küldöttem a' megígért
Tükröt szerelmesemnek.
Úgy ám de a' levélben,
A' mellyet akkor irtam,
Betenni elfeledtem
Eme' rövidke intést:
Szép Lina! nézd az Isten'
Remekje melly dicsően
Van benne eltalálva.
Nézzed csigás hajadnak
Ingó selyem fodrait,
És lángoló szemednek
Belém ható kökényjét,
Nézd benne tündér arczád'
Szemérmetes pirúltát,
És édes ajkaidnak
Csókkal nevelt rubintját.
Szóval: tekints tetétől
Talpig, kegyes, magadra.
De gondolóra vévén,
Hogy majd idővel ezt a'
Tükröt gyalázní kezded; —
Siess szeretni 's élni!

S. F.

JELES CHARACTER VONÁSOK.

1.

IV-dik Henrik, megakarván három Ministercinek különböző Charaktereiket, egy akkoriban Udvaránál lévő Spanyol Hövettel esmértetni, szokása szerint ezen elmés módot választott e' végre: éléhvátja *Villeroi*-t, 's azt mondja neki „tekintse tsak meg ezen oszlopot, ez rövid időn ki fog dűlni“ — a' Minister a' nélkül hogy fel tekintene „meg kell úgymond erősíteni, tüstént meg tetszem a' rendeléseket.“ Ezután *Jeannin*-t hasonlóan szólítván a' Király „ennek“ felele ez „elejít kelle-tik vennünk.“ Végre *Sully*-t hívatá; ez meg tekintvén az oszlopot ugyan mit gondol Felséged „úgymond“ ezen oszlop tovább állja ki a' sarat, mint Felséged és én.

2.

Héső éjjel panaszkodék II-dik Solimánnak egy Arabs hogy házára törvén két esméretlen, képtelen erőszakoskodással kinozzák háza népít. A' Sultán késedelem nélkül siet a' kijelelt helyre, a' hol is, elöltatván a' gyertyákat, a' garázdálkodókat megfogatja, 's parantsolatot ad, hogy azonnal gyilkoltassanak meg. Végre hajtatván parantsolatja, fáklyát hozat 's minekutánna figyelmesen meg vizsgálta volna a' holtak ábrázatjaikat, égre szegzett szemekkel, 's fel emelt kezekkel ad hálát az örök-kévalónak. „Mi kegyelemben részeltettel felölről?“ — kérdi kedveltje „Vezir „felele a' Szultán“ kéntelen vá-lék azt hinni, hogy az ilyen szörnyű igazságtalanságot egyedül tsak fiaim követhetik el; félvén tehát, nehogy erőt vévén rajtam atyai indulatom, az igazság kiszol-gáltatásában, mellyel minden rendű alatvalóimhoz egy-aránt tartozom, általa megakadályoztassam, el öltattam a' gyertyákat. Itéld meg, nem kelle é az Égnek hálát ad-nom, midön meggyözödém: hogy *igazságos valék, a' nélkül hogy gyermekeimet áldoztam volna fel.*

5.

I. Ferentz, Provence tartományon utazván keresztül, Manosque városába ére; a' hol is a' vár kulcsait Voland nevezetű gazdag polgárnak ritka szépségű leánya adá az ifjú Királynak által. A' deli Szüz, kinek kellemei tsudálatosan bájolák meg a' heves Királyt, megrettenve vevé azon nagy benyomást észre, mellyet arra ártatlan kedveltetősége tett, 's haza sietvén, kénkő füst által, egy szempillantatban *törlé el végképpen* kártékony szépségét, melly betsületét olly szörnyű veszedelemmel fenyegeté. Meg tudván ezt a' Király, a' Szüznek, önnön szépsége ellen elkövetett kegyetlenségén szerfelett meg ütközött, de egyszersmind gazdagon jutalmazá meg az erős lelkű Veszta szüzet, 's ha nem kerülének is többé kellemei vissza, tselekedete bizonyyára örök emlékezetet érdemel. Hány mai Szép követné szép példáját?

4.

Bizonyos társalkodási körben, a' levegői hajókra, 's Mongolfierre fordulván a' beszélgetés, „éppen nem tsudáalom úgymond egy Anglus“ hogy a' *könnyűség* természetit, 's a' repkedés szabásait, a' Frantziák találták fel midenek előtt — „ugyan ezen okból kelle Newtonnak“ válaszola egy Frantzia „a' *nehézség* szabásait legelőször felfedezni.

5.

Egy unatkozott életű, két izben ugrott a' vízbe, de egy azon a' tájon foglalatoskodó Napszamos, szerentséssen ki vonta mind a' kétszer; végre felakasztá az magát a' leg közelebb lévő fára, — „miért nem szabadítottad meg harmadszor is? kérdék ettől“ ej felelez, hiszen egészen ált' ázott volt, 's én azt gondoltam hogy száritkozni akar.

AZ ÉRDEM ÉS A' SZERENTSE.

Az emberekhez indulván éppen a' vakszerentse, megszólítá az érdemet: *jer velem vezetőd leszek — „mo-solyogva felele ez.“* vak által vezettesem e' magamat midön világosan látok? hanem jöjj te oldalamnál, én tsak az érdemesekhez vezetlek“ de dölyfös megátalkodottsággal fordita a' vakszerentse, mint szinte minden pártfogoltjai az Érdemnek hátat, 's azolta külön jár mindenike.

SOMA.

R E J T E T T S Z Ó.

1.

Éltünknek szakaszit fele hozza eszünkbe; felével
Hogy takarékos légy, most becses ára' tanít.

2.

Ige vagyok, 's hatalom van bennem; név is azon képp
Szállongó féreg, nappali álmod ölöm

A' 140-ik lapon lévő mesék' megfejtéseik:

1. Hár. 2. Sirok. 3. Süllő. 4. Rózsa.

IGAZÍTÁSOK.

(Szép Literatúra, a' 86-ik lapon: A' VILÁG.)

A' 86-dik lapon, a' 14-dik sorban az elhibázott vers helyett tessék az olvasónak ez: 'S o r o z v a ö l n i b á n a t o t.

A' következő lapon, a' 21-dik sorban ez helyett: Virághozó reményt itt is találhatod: tessék olvasni: V i r á g h o z ó r e m é n y t i s i t t t a l á l h a t o d.

Résértetet helyett, Hisértetet

Át-repíti: helyett; áltrepíti:

Ez helyett: A' másik a' földön maradt: ol-vassuk: A' másik a' földön marad.

MAKÁRY.

A' RÓMAI ASZSZONYOK.

Töredékek Juvenalis VI-dik Szatirájának magyar fordításából.

Ősz Saturnus alatt, hihető, hogy lakta Szemérem
 A' földet 's kedvelte, midön barlang' hives árnya
 Még hajlékot adott; 's tüzhelyt, Istent, juhót, embert
 Egy szoba zárt-be; midön sásból, szomszédi vadaknak
 Bőréből 's gallyból erdőbe vetette menyegzős
 Ágyát a' havasok-termette menyetske, nem olyan,
 Cynthia 1) mint te valál nálunk, 's te, kinek szemed' ékes
 Fényét hervasztotta kimultt verebed, hanem olly nyers
 Izmoságu, ki nagy tsetsemőt emlője' tejével
 Gazdagon eltáplált 's még gyakran makkba tsemerlő
 Férjét is tartós testel 's lélekkel előzte.
 Mert mig föld' és ég' fiatal kora tart vala, máskép
 Élt az az emberi faj, melly tserfából kifeselve
 Vagy sárból képződve szüléktől 2) bünt nem öröklött.
 Régi Szeméremnek kevesebb vagy több nyoma látszott
 Akkor is, ugy tartom, mikor ifjantan 's bajszatlan
 Jupiter országolt 3) míg az emberi főre nem esküdt
 A' Görög olly könnyen, 's tolvajtól féltni paréjját
 Nem tndván, kertjét nem fonta-be senki sövényyel.
 Lassanként felment Astraea 4) 's ez is 5) vele mennybe
 'S a' két szép testvér tőlünk egyszerre repült el.
 Már most régi szokás idegen fészekbe hevervén
 Postumus 6) a' Genius' szenteltt ágyát nem ügyelni,
 Mert az ezüstkort már kezdték motskolni parázuák,
 A' vasidőre pedig minden más véték is áradt.

Még is készületet házassághoz 's ez időben
 Tenni nem irtózol? 's hajadat már mesteri kézzel
 Ékesgetteted-el, de talán már jegy-gyűrűd is van?
 Postumus, eddig okos voltál, 's feleséget akarsz-é?
 Szólj, melly Tisiphone 's mi kígyó-haju szörnnyeteg üldöz?
 Aszszony alatt rab lész, mikor annyi kötélre tehetsz szert?

Olly sok felhökkel szomszéd ablak nyilik utszán?
'S Aemilius' hidját olly könnyen 's olly közel éred?

— — — — —
A' mi nagyobb, olly nőt keres, a' kin régi szüz erkölts
Még ragyog. Oh borbélyt hamar, érvágása ne késsék!
Melly finnyás fitzko! Hálát adj artzra borulva
Tarpejus küszöbön 's áldozz Junónak 7. aranyzott
Tulkot örülve, ha lelsz Aszszonyt, kiben él ma szemérem.
Olly ritkák, a' kik méltók illetni Ceresnek
Képét, 's tsókjoktól kiknek nem félhet az Attyok 8)

Köss keszorut, sűrűen bokrétázz-meg kaput, ajtót. 9)
Egy férj azt véled, hogy Iberinának elég lessz?
Söt ha kivántatik egy szemmel hamarabb megelégszik.

— — — — —
Elkésérte Senátorné létére hadásszát 10)
Nilusig és Pbarusig Lagus' nagy fényü lakába 11)
Hippia, Roma' bünén hogy iszonykodtassa Ganopust.
Férjét, testvérét, házát 's honnyát nem ügyelvén.
Gyermekeit a' tigris könyözönben 's a' mi tsudára
Még méltóbb, a' szint 's Paris' 12) égi szavát oda hagyta.
'S bár bőség' kebelén, puha tollon, drága kitzifrált
Bölsöben kényes nevelést nyert: semmibe vette
A' tengert, valamint régtől volt venni szokása
A' jó hirt, mellyet minden lágy vánkosok 13) oltsón
Árulnak. Bátor lélekkel türt-el ijesztve
Zajgó 's tornyosodó habokat, noha kelle sokáig
Köztök küzdni. Mikor helyes ok van kelai veszélyre,
Akkor rettegnek, borzad szivek, állani nem tud
Tántorgó lábok: bátrak, ha mi rosszat akarnak.
Férje parantsa szerént ha ki kéntelen ülni hajóra
Ájul viz-szagtól 's feje szédülvén forog ég 's föld;
A' ki paráznáját kíséri, bajatlan. Amannak
Fáj a' gyomra, 's okád; emez épfris ide 's tova járkal
Durva hajósok közt, velek egy tálból szeret enni
'S játszva kemény kötelet meg fog 's huz gyenge kezével.
'S vallyon melly Ifjat szeretett-meg Hippia, millyen

Isteni kép bájolta szemét, hogy lenni hadászné
Nem szégyenle, hiszen torkát is Sergius immár
Kezdte borotvával lesimitani 's a' szabadító 14)
Szablyát sebhellyel teljes karjának igérni.

Van sok egyéb is még, ábrázatját mi tsufitja,
Megdörgölte sisak bőrét, nagy pup lakik orrán:
'S mennyi tsipösségnek leve foly-ki parányi szeméből?
Tsak hogy bajvivó: mi nagy és jeles érdem! ez által
Ők Hyacinthokká 15) válnak, 's ezt nézte betsesbbnek
Mint honnját, férjét, testvérét, 's gyermekid. A' kard
Tárgya szerelmeknek, Maga Sergius is, ha kezébe
Páltzát venne, legott Vejentó lenne belőle. 16)

— — — — —
„Még is jó Feleség Cesennia; Férje dicséri.“

Ugy van, száz ezeret kapa, 's illy drágán hiszi jónak,
Métse nem égeti sem nem sebheti tegze Venusnak 16)
A' jegy lö nyilakat bele, pénz gyujt fáklya világot:
A' nagy summa szabadságót vásárol; az Aszszony
Férje jelen van bár, szeretőinek irhat is, adhat
Tsókot is; ő minthogy gazdag, bár férje van özvegy.

M'ért ölel egy Bibulát Sertorius olly igen égve?

Jól nézz, nem Feleség gyujt itt, hanem ortza szerelmet.
Böre tsak egy kevesé táguljon 's rántzosan asszék,
Hó színü szép foga tsak feketébb legyen és szeme kisscbb:
Szedd portékádat 's takarodj, így szöll neki tüstént
A' szabados, terhünkrc vagy, orrszuszogásodat unjak,
Menj hamar, olyan jó, kit nem bánt turha, helyedbe.
Míg még szép, tsupa tűz, 's büszkén országol: akarja,
'S tüstént sok pásztor, selymes juh, Falernumi tőke 17)
Ott terem. Ez de mi még? Minden tömlőtzbeli szolgát
Mindent a' mi vagyon szomszédjának 's neki nintsen
Öszvevetet. — — — — —

„Ennyi seregben hát hozzád egyy sintsen-e' méltó?“

Hogyha leletnék is valahol még jó, kegyes, ékes
Termetü, termékeny, gazdag, nagy 's régi nemével

Fénylve szemérmesb még mind annyi Sabinumiaknál , 18)
 Kik békét borzas hajjal könyörögre szereztek
 (Ritka madár nálunk , ritkább mint éj színü hattyu)
 Illyent is , ha betsét maga tudja , ki türhet-el ? Inkább
 Inkább választom tiszszerte Venusia' nem nagy
 Sorsu szülöttjét , mint Cornelia , Gracchusok' annya
 Tégedet érdemidet ha hozod fennlátva 's az olly nagy
 Fényü triumphusok is vagynak summázva jegyedhez 19)
 Nem kell Hannibalod sem atyád-meggyözte Syphaxod
 Menj el házomból , 's Carthagod vidd ki magaddal.

Annyit melly szépség 's mi magasság érne , hogy érte
 Szüntelenül tartó buta szemrevetésekét eltürj.
 Semmi gyönyör nem jár illy főfő 's ritka vagyonnal , 20)
 Hogy ha kevély szivvel vegyesülvén 's vesztegetödvén
 Több aloét ad , mint mézet. Hi szerelme tud égni
 Annyira , hogy gyomrát ne keverje-fel égbe magasztaltt
 Aszszonya , 's eggy eggy nap hét óráig ne zavarja.

— — — — —
 Sok kitsinyes vétket sem könnyen türhet-el a' férj.
 Mert mi tsemer feleség , ki magát nem képzeli szépnek,
 Hogyha Göröggé nem válik , noha Thuscia szülte ,
 Vagy nem Athénai dámává , noha Sulmo hazája , 21)
 Illyeknél minden Görög , ámbár dupla gyalázat ,
 Honjának nyelvét helyesen nem tudni beszélni ,
 Ők görögül aggnak , haragusznak , ijednek , örülnek ,
 Belsőbb titkaikat görögül öntik-ki : mi kell több ?
 Férjfiával is görögül hálnak. 'S mind ezt ha leányok
 Tennék csak , még azt elnézhetnénk. De te , kit már
 Nyoltzvannál több év nyom alá , te görög dada vagy még?
 Otsmányság , mikor élemedett aszszony buja hangon
 És görögül illyest : *Leleketském , Angyalom* , ejthet ,
 'S a' mit paplan alatt szóllott azt szóllja sokaknál !
 Mert sebesen gerjeszt szerelem tüzet a' buja tzelu
 Mézes szó ; keze van , simogat , 's tsikland. De te nálad,
 Bár lágyabban mond Hemusnál 's Carpophorusnál 22)

Szárnya szegik; fel van vénséged képeden irva.

Törvényes jegyessed ha szerelmed' tárgya halálig
Nem marad; eggy helyes ok sem erőtet házasodásra.

— — — — —
Hogyha pedig nyavalyád feleség-szeretés, hatsak egyhez
Hajlik egész lelked, nyakadat görbitsd az igába.
Egy sintsen, ki nemes szívvvel kimélne szerelmezt.
Bár tsupa láneg értted, még is zaklat 's az utolsó
Fillérig megüríti tömött erszényedet; ugy hogy
Mennél jobb a' férj, annál kevesebb haszon a' nő.
Kénye ellen valakit megajándékoznod; eladnod
Vagy venedd valamit nem fog soha lenni szabadság.
Hajlandóságod rabként függ tőle; kizárja
Régi éltes hivedet, kinek ajtód látta szakállát. 23)
S a' mikor értékét szabadon testálja kerítő,
Bordélyos bajnok — mester 's szolgálja; te több mint
Egy szeretőjét léssz örökösnek kintelen irni.
,,Még ma feszítsd - meg eme' szolgát." — ,,De mi tette
halálra

Méltóvá, 's ha bünös, van-e' rája tanu, van-e' vádló?
Tudd-meg, az embervért nem kémélhetjük eléggé. —
,,Esztelen, a' szolgát embernek nézni! ha semmit
,,Nem tett is, nekem ugy tetszik, 's tetszésem elég ok."

Ekkép országol; de sokára eggy thronus unalmas
Uj palotában vagy szaggatni mennyaszszonyi fátvolt,
Viszsa-repül tüstént az elébbeni fajtalan ágyba,
'S ott hagyja a' tsak imént feltzifrált házat, az ékes
Hárpitokat, 's a' még fris bokkrétákat örökre.
A' szám ekkép nő, 's nyoltz férje van 24) a' mikor öt nyár
Eltelik. Ékes disz, méltó sirköre kivésni.

Hogyha napad még él, ne reményld, hogy tsendesen
élhess,

Az tanogat férjtől ki'sarolt predának örülni,
Az tanogat, mint kell tsabitónak levelére
Irni kegyes 's elmés választ, az nyásan ámit

Öröket, avagy ront pénzével; az akkor is orvost
Hiv, mikor ép testel vagyon a' buja verü menyetske:
Hévséget hazud és paplant sem szenved. 25) Azonban
A' rejtett szerető várván a' kellemes órát
Fajtalánul készül szerelem' dolgára titokban.
Vagy te talám véled, hogy más erköltsre taníthat
Egy anya; mint mellyel maga bir: hiszen a' mi korunkban
A' fertelmes l'ány haszon a' fertelmes anyósna.

Perlekedés nélkül soha sints a' házasok' ágya,
Álmod ritkán ad. Itt leggonoszabb szer az aszszony
Hölykeitől fosztott tigrisként ellened adáz.
Titkos rossz tettét rejtven tetteve betegszik,
Vagy szolgát átkoz, vagy rád azt fogja hogy ágyast
Tartassz, 's záporként folynak sűrű könnyvei, mellyek
Mindenkor lesben vagynak 's kényére fakadnak.
Azt vélvén szerelem hullatja, poszáta, letörőd
Tsókokkal, pedig oh millyen levelekre találnál,
Hogyha síró kurvád' zárt szekrényébe tekintnél!

Hát ha paráznával fertőzve kapattatik együtt:
Mondj szép mentséget neki Quintilianus: akadva
Adsz választ. Másképp tud az Aszszony szólni magáért. 26)
„Lám az volt alkunk, ugymond, hogy tenni szabadság
„Lenne neked 's nekem is mindent, valamit tsak akarnánk,
„Minden lármázás 's menydörgés hasztalan, ember
„És gyarló vagyok én is.“ — Az aszszony rajta kapódván
Illy tettén szilajabb mindennél, mérge bűnétől
Nötten nő, 's bátrabb lessz pajkossága naponként.

Azt kérded, mi szül és mi teremt illy szörnyü tsudákat?
Hajdan az ártatlan közrendü szerentse szemérmes
Romainékat adott, 's a' munkásság, rövid álm,
Tuscia' gyapjától fásult kezek, a' közelítő
Hannibal, a' bástyán vivó férjek nem ereszték
A' bűnöket be tsekély kunyhóik' tiszta körébe. 27)
Most a' hosszas béke' baját szenvedjük az adáz

Háborunál dühösebb puhaság fészkelt-be közöttünk
A' járomba vetett földért boszut állani rajtunk.
Áradoz a' bujaság' minden rut vétke, miolta
Róma szegénységét bőség váltotta-fel. Ettől
Fogva borult-el özönként e' hét halma vidéken 29)
Miletus, Sybaris, Rhodus és sok vétkü Tarentum.
A' fertelmes pénz külföld erköltseit elsőb
Hozta be 's a' kényes gazdagság gyászos időnket
Megrontván minden rut feslettségre vezette.

— — — — —
Hallom ugyan mi szabást javasoltok, régi barátink:
Zárd-bé 's őriztessd. De ki lesz az örököt őrző?
A' ravasz aszszonyi szív strázsáknál kezdi szerelmét,
Még pedig egyformán buja nagyja kitsinyje fejenként,
'S nem jobb a' ki gyalog vizet és sárt gázol az utzán,
Mint kit vállakról hintálnak nyalka legények.

Hogy játék szinben pompázzon Ogulnia, drágán
Höltsönöz öltözetet, 's bérel sok tzifra tselédet
Hintót vánkossal, mulató dámákat, erős, ép
Dajkát 29) 's szép szobal'ányt. 'S e' mellet ősi javából
A' mi keves fogyatéék még van vagy ezüstje 's edénye
Mind azt esztelenül sima bajvivókra pazarlja.
Otthoni sorsa szoros soknak, de tsak egy sem erányoz
Sorsához, 's nem ügyel mi tsuf a' bün okozta szegénység.
A' férjek tsak ugyan teprengnek néha javokról
'S hangyáktól hideget 's éhséget félni tanulnak.
A' pazar Aszszony vak, nem látja vagyonia' fogyását
'S mintha fiokjaiban mindennapon újra kinőne
A' pénz 's bár mint költ mindég nagy halma maradna.
Nem veti-fel soha, melly örömök melly sokba kerülnek.

— — — — —
Hogyha szeret mu'sikát, nem lessz a' praetori karban
Egy szép énekes is, kinek ő kaptását ki ne nyissa 50)

— — — — —
Még is az éneklést hagyjuk neki százszor is inkább 51)

Mintsem hogy szilajul a' várost járja, leginkább
Ott tartózkodják, hol gyűlnek férjfiak öszve,
'S férje jelenlétét sem ügyelve tsinos hadi tisztel
Szóljon, szembe merőn nézven, 's tsetseit kifizitván.
Ez mindent tud, egész országban, tudja mi hir van,
Seresek és Thraxok mit akarnak, mostoha anyával
A' fija mint alkszik titkon, ki szeret, ki' szerelme
Boldog' vagy gyászos; megmondja, hogy ez vagy az özvegy
Terhbe kitől, mikor és melly módon esett's mi beszéd
köztt.

A' dühös Armenius 's Parthus-Fejedelmet ijesztő.
Tsillagot ő legelőbb sejditi, ha nagy 's kitsiny útság
Vagy tsevegés szárnyal, mind azt felfogja kapuknál?
Költöni sem keveset tud: melly népekre Niphates 32)
Millyen özönt ontott, mint fed tájékokat árja,
Hány város süllyed, száját mint nyitja meg a' föld
Azt uton út-félen mindennek ijedve beszéli.

Ezt eltűrni bajos, de bajosbb még azt, ki szegényebb
Szomszédját, bár mint könyörög, veri, sujtja gyakorta
Mert tsak eb álmából felugassa, botot hamar, így szöll,
'S elsőbb a' gazdát kinzhatja 's utána kutyáját,
Éjszaka megy zordon kísérteti képpel ijesztve 33)
A' Feredőbe 's egész tábort viszen abba magával.

Végre tüzortzával haza megy, mellé veszi szomjjan
A' nagy pintzeteket, mellyben tele töltve palatzkok
Állanak. Étél előtt, egy párt, hogy jobban ehessék
Már megürit. Himosott gyomrából tálba patazkik
'S a' mosdó tálból a' földre Falernumi nektár
Árviz módra, mivel nem iszik 's nem okád kevesebbé,
Mint a' hosszu kigyó, melly mély borkádba lebukkant.

Még de tsemerletesebb, ha ki vendégségben, imádván
Virgiliust 's mentvén sok okokkal Elissa' halálát, 54)
Költöt költőhöz mér 's egy tsészebe Homerust
A' másikba pedig teszi kedvelt Virgiliussát.

Ekkor Grammaticus 's Rhetor nints senki kigyözzen.
Teljes egész seregek szükség hátráljon előtte.
Lármás prókátor, sem akármelly nyelvkerep aszszony
Egy hanghoz nem fér, ugy omol száján ki beszéde;
A' hány szót olly sok tsörgettyüt 's annyi kolompot.
Hallani vélsz Dobot és kúrót fárasztani nem kell;
Egy maga kész küzdő holdat győzésre segíteni. 35)
Böltk mértéket tart tisztos dolgokban is a' Böltk.
'S a' melly Aszszony erős ékes szólló 's igen elmés
Lenni kíván, szükség tzombig röviditse ruháját
Sylvánnak disznót öljen 's böltk-módra feredjen 36)
Meglásd tzifra beszéd' mesterségére ne vágyjon,
Enthymémákat feleséged tömve ne tömjön 37)
Régi Világ' minden tettit se temesse fejébe;
Sőt a' könyvekben leljen, miket érteni nem tud.
Gyülölöm, a' ki szeret fenyeen ditsekedni Palaemon'
Mesterségével 's mindég regulára beszélget,
Vagy megavult szóllást majmoz, mint régít imádó,
'S Aszszonyt Férfiban is lehető nyelvbéli hibákért
Ostoroz. Illyekről enyim egy szót szóllni se tudjon.

Nem tart tiltottnak nem rutnak semmit az aszszony,
Hogyha nyakán hordoz zöldellő drága kövekből
Ékességet, 's nagy gyöngyök függnek-le füléről.
Semmit nem nehezebb mint ötöt türni ha gazdag.

Mig fel nints öltözve, tsufos váz 's éktelen állat.
Ortzájára kovász 's Poppaea' szagos vize böven
Kenve vagyon, 38) 's a' máz férjének megragad ajkán.
Tsak szeretőjéhez készülven mossa-le bőrét.
A' szépség minek otthon? Az illet tsak szeretőket;
Minden ezeknek jár, mit hozzánk küldöz az Indus.
Végre kitetszik az artz, a' kéreg róla lefeslik,
Megnyeri formáját 's neki szebb szint költsönöz a' téj,
Mellynek kedvéért szamarak kísérik az Aszszonyt
Számkivetésbe ha bár küldődik is éjszaki sarkhoz.
Mig pedig annyi kenet nemivel, fött 'semlye-darabbal

És más orvosló szerrel mázolja van, addig
Fejteni mesterség, mi lehet: kelevény-e', vagy ortza.

Érdemes azt tudnunk mit szoktak tenni napestig.

Férje ha tőle talám elfordult éjszaka, jaj lessz

A' kultsárnénak, pörére levetni ruháját.

Héntelen a' szobalány, a' szolga szidattatik: egy sints

Másnak az álmaért ki ne gyötressék. Ezen öszve

Törnek két páltzát, amazok vastag bika tsöggel

Vagy szij-korbáttal dühösen véresre veretnek.

A' veretés közben mellesleg meg keni képét,

Vagy pajtásnéval tréfál, vagy nézi ruháját.

Még mind egyyre veret 's napi könyvét futja keresztül

Még mind egyyre veret, noha már hajdúja verésben

Elfáradtt; míg nem fene hangon, menydörög e' szó:

„Menj, takarodj!“ 's így lessz most egyszer, vége perének.

Illy vad kormányzás nem volt soha Siciliában. 39)

Hogyha vagyon rendeltt órája 's akarja jelesbben

Feltzifrálni magát, ha siet 's már kerti multság

Vagy pedig Ixisnek vár bordély-temploma rája,

Borzasan, egyy ingben, 's veretten kell lenni Psecasnak

Hajfodoritonak. „Hogyan áll, te lotyófaj, ez a' fürt?“

'S a' hajnak vétkét szijkorbáts bünteti tüstént.

Mint érdemle verést nyomorult l'ány, mit tehet arról,

Hogy boszuságot okoz tsuszos orrod. 40) Balfelöl ismét

Más szolgáló van 's a' hajt karikákba keríti.

Egyy aggképü személy, ki jutalmul gyapju fonásnak

Tisztségére jutott tö mellől, mesteri ranggal

Birva tanátsot tart 's legelébb ad voksot, utána

Mesterségekkel 's idejekkel utóbbiak adnak.

Mintha bizony betsület' 's élet' veszedelme forogna

Szóban, az ékesség olly gondot foglal el: annyí

Rend 's emelet tornyoztatik egymásnak tetejére;

Andromachénak 41) nézed elől, pulya termetü hátul.

Mintha tökéletesen hátul más volna, kiváltha

Kurta növése vagyon 's nintsen nagy sarku tzipője

Pygmaeus 42) mennél kisebbnek láttatik, úgy hogy
Ágaskodnia kell, ha szeret tsókolni. De semmi
Gondot nem fordít férjére, nem is veszi számba
Annak sok költségét; úgy él vele, mint tsupa szomszéd,
Tsak hogy pénzéből pazarol, 's zaklatja tselédit.

— — — — —
Ugy de talám ezeket szomorú játéki szavakkal
'S fellengző hangon költöm, 's a' régi határon
Bus Szatiram túljárva Sophoclesi lelkesedéssel
Olly bünt fedd mellytől mentt még Látium 's Rutulus föld.
Vajha hazug volnék; de feleljen Pontia, tettem,
Ugymond, megvallom, fíjaim számára tsináltam
A' megleltt mérget, nints vétkem' részese senki.

Hidjük-el a' költők szomorú játéki regéit
Prognéról 's a' vad Medeáról, én hiszem immár.
Szörnyü tsudák ezek is, de nem a' pénz tette tsudákká. 43)

A' legborzasztóbb tettem sem bámul az elme
Annyira, hogy ha harag 's szerelem szédítik az Aszszonyt;
Ugy rohan ez, mikor a' szív megvan gyulva dühétől,
Mint a' bértz' tetején leszakadtt köszikla, ha gátot
Nem lel, 's hogyha hegyek 's halmok lezuhantak eléb már.
Attól irtózom, ki gonosz tettéhez előre
Készül 's azt józan fővel viszi végbe. Gyakorta
Látják 44) férje helyett Alcestit halni. Hasonló
Alkura hogyha nekik módjok lessz lépni halállal:
Ök kedveltt ebekért váltságul férjeket adják.

Számtalanok nálunk a' Béliidések 's Eriphylék, 45)
Látni Clytemnestrát lehet itt is mindenik utzán:
Semmi külömbség más, tsak ez egy, hogy durva 's esetlen
Fejszét két kézzel tartott a' hajdani; mostan
Egy kis békatüdő tesz elégséget, noha néha
Keil vas is, 46) Atrides ha talán fordítja haszonra
Orvosságát a' hármas vesztésü Hirálynak.

J E G Y Z É S E K.

- 1) *Cynthia* Propertiusnak, *Lesbia* Catullusnak verseiből esmeretesekek. Az utóbbi siratta kimult verebét.
- 2) Ugymint a kik mindenféle bünre hajlandók lévén, a' bünt gyermekeiknek örökségül hagyják.
- 3) Az az, mig *Jupiter* fiatal volt.
- 4) *Astraea* az igazság Istennéje.
- 5) *Ezis*, az az a' Szemérem.
- 6) *Ürsidius Postumus* ez a' személy, a' kihez a' költő ezen Szatirát intézte 's a' kit a' házasodásról leakar beszélni.
- 7) *Juno* a' házasság Istennéje volt.
- 8) Ritkán találhatik, ezt akarja mondani a' költő, Rómában olyan leány, a' kinek tsókiától maga az atya is ne irtózna, attól félvén, hogy dögleletes lehetétől megbetegszik, 's ragadó nyavalyát kap.
- 9) Ez szokás volt a' lakodalmak alkalmatosságával.
- 10) *Hippia Fabricius Veiento* Senátornak felesége *Sergius* nevű Gladiátorral vagy hadással Egyiptombaköltözött.
- 11) *Alexandriába*. *Lagus* annak a' *Ptolemaeus*nak atya volt, a' ki Egyiptomban *Alexander* után uralkodott. Ezen város tellyes volt vétkekkel. *Pharos* most a' száraz földel öszve van ragadva, hajdan egy kis sziget volt, mellyet *Alexandriával* egy töltés és hid kötött öszve, 's mellyen *Ptolemaeus Philadelphus* egy magas márvány tornyot épített, egy vizsgáló hellyel, vagy vártával együtt. Ezen toronynak lapos tetején éjjel szüntelen tűz égett, mellynek fényre messze ellátzott, minthogy a' torony igen fejer márványból készült nappal is messziről meg lehetet látni. — *Canopus* városa a' *Nilus* torkolatjánál feküdt, 's a' romlott erköltsökről igen hires volt.

- 13) Paris hires Komedias, 's Domitianus Császárnak igen kedves embere volt, kit az elősszer gazdagsággal és tisztességgel tetézt, utóbb megöletett.
- 15) Az az, az aszszonyok.
- 14) A' hadászok mikor megöregedtek és sebhelyekkel tellyesek voltak; azzal a' Jussal birtak, hogy elbotsátatásokat kérhették, 's ha kéréseket megnyerték, az elbotsátatás jeléül egy fakardot viseltek. Sergius öregségét az is bizonyítja, minthogy a' nyaka vagy torka is már szőrös volt, 's szakállát már nem csak nyirette, hanem borotváltatta. A' Rómaiak t. i. ezen idő tájban huszonegy esztendő koroktól fogva negyven esztendő korokig nyirették szakállukat (tondebantur), azután pedig borotváltatták, vagy mások szerint kiszaggattatták, és kitéptették (radebantur).
- 15) Hyacinth egy szép ifjú volt, a' kit Apolló szeretett.
- 16) Nem sokára szint olly kevésé szeretné őtet is, mint férjét Vejentót, őtet is elhagyná.
- 16) Tudva vagyon, hogy Amor nyilakkal, Hymen a' Házaság' Istene fáklával festetik. Az értelem ez: Nem az aszszonyt szereti, hanem annak penzét. Maga egy öreg fősvény, a' millyeknél a' feleségnek rendszerent legjobbban van dolga, mert olyan szabadon élhet, mintha özvegy volna, 's azzal a' férjével tarthat, a' kivel akar.
- 17) A' legjobbféle szőlőtökét.
- 18) Esmeretes dolog, hogy a' Rómaiak, midőn Aszszonyokból szükségét láttak, egy játék alkalmatosságával a' Sabinumiak leányait elragadozták; a' kik utóbb, midőn a' dolog Tatius és Romulus között háhorura kelt, széllel eresztett hajjal futottak a' hadakozók közé, 's férjeiket 's testvérijeiket arra birtak, hogy a' fegyvert letették 's megbékéltek.
- 19) Az az, ha kevély és kérkedékeny vagy, Cornelia a' nagyobbik Alricai Scipionak, a' ki Syphaxot, Numi-

- dia Királyát és Hanuibalt meggyőzte leánya és a Graechusoknak ezen nagy hadi vezéreknek anyja volt.
- 20) Fő fő és ritka vagyonnak a' fényes származásu gazdag Aszszony neveztetik.
- 21) Ha kisvárosi, vagy falusi létére fővárosi rangot majmoz, 's jóllehet anyanyelvét sem jól tudja, még is idegen 's nagyudvari nyelven beszél. Ez a' letzke sok magyar Aszszonyoknak is szöll.
- 22) Haemus és Carphorus, két akkor esmeretes színjászok voltak.
- 23) Minthogy Rómában a' Férjfiak huszonegyesztendős korok előtt szakallokat nem nyirették, azért ezen kifejezés annyit tesz, hogy ezen ember már fiatal korában járt hozzád, és sok esztendőktől fogva házibáratod volt.
- 24) A' római törvény szerént, az olyan aszszony, a' ki nyoltzszornál többszer ment férjhez, házasságrontónak tartatott. — Az Aszszonyok koporsó kövére férjeik neveit is felszokták a' Rómaiak jegyezni.
- 25) Napad Aszszony azt hiteti el veled, hogy leánya nagy forróságban van, 's nem lehet senkit hozzá eresztetni.
- 26) Az az, tsudára méltó merészséggel védelmezik ügyöket, ha szintén ez olly kétsegesis, hogy maga Quintilianus, ezen elsőrangó Rhétor sem tudná azt védelmezni.
- 27) Az az, míg még az Aszszonyok palotákban nem laktak, hanem kezeikkel goromba vastag gyapjut fontak, 's általjában a' házi munkát örvendették, 's míg férjeiknek szüntelen nyakokon volt az ellenség, addig a' jó erkölts virágzott Rómában.
- 28) Róma hét halomra volt építve. Ettől fogva áradt el minden vétek.
- 29) Szoptató dajkát fogad, 's azzal kísérteti magát, mikor valahová megy, hogy termékeny anyának tartassék.
- 30) A' Praetori karon az olyan énekesek értetnek, ki-

ket a' Prætor pénzen fogadott, midõn közönséges játékokat tartott. Az énekesek szcmérem testeken bekaptsoltt tokot viseltek, az által akarván a' szép szózatnak ártó indulat' gerjedelmeit megzabolázni.

31) Még a' tsekélyebb rossz volna, ha tsak a' mu'sikában foglalatoskodnék,

32) Ugy lázlik, hogy a' költõ itten egy különös 's akkor esméretes Anekdotára tzeloz.

33) A' Rómaiaknál a' gazdagok télen 9 órákor, nyáron még késõbben vatsoráltak, egy órával elõbb mindenkor feredtek. A' ki korábban kezdett vatsoralni, az dobzódónak tartatott. Itt a' költõ egy olyan Aszszony-ságot rajzol, a' ki még késõbben ment a' feredõbe, 's vendégjeit haza oda magára sokáig várakoztatja.

34) Mentvén Virgiliust azok ellen, a' kik azért vádolták, hogy Didét maga gyilkosává tette.

35) Tacitus Annalisainak második könyvében, a' 28-dik részben, leirja ezen babonát, mellyre itt tzelozás van. Fontos történetek alkalmatosságával, szokások volt a' babonásoknak a' holdat visgálni, 's ha az tiszta fényü volt, jõt jövendeltek, ha pedig felhõkbe volt rejtve, szerentsétlenséget. Az utolsó esetben kürtöléssel és a' réz edényel zörgetésekkel, 's egyéb babonás tzerimoniakkal próbálták a' holdat a' felhõ alól kihivni; hogy tisztuló fényébõl szerentsét jövendel-hessenek.

36) Férjfi ruhába kellene öltöznie. Szilvánusnak a' férjfiak szoktak áldozni, valamint Junónak és Ceresnek az Aszszonyok. Bölts módra feredni annyit tesz, mint oltson feredni, mert a' Philosophusok szegények lévén, keveset költhettek.

37) Enthymema az okoskodásnak egy bizonyos megrõvldített, 's megkurtított módja. Palaemon egy hires Grammatikus volt.

38) A' szamartéjbe áztatott kenyérbél mellyet kivált ejszakára olly vastagon szoktak némelly aszszonyok or-

tzáikra kenni, hogy ábrázatjok reggel tsupa kéregnek látzott. Poppaea Nero felesége volt, a' ki az efféle szerrel különösen nagy mértékben élt, 's valahová ment, mindenüvé 600 szamarat vitt magával. L. Plin. XXVIII. 12.

- 39) A' Siciliai Udvar hires volt kegyetlenségéről, mely által különösen megkülönböztették magokat Phalaris és Dyonisirs. — Psecas egy szobaleány, a' kinek pörére kellett vetkőzni, 's úgy korbátsoltatott meg.
- 40) Mit tehet arról, hogy aszszonya a' maga rut orrát a' tükörben látván, megboszonkodott.
- 41) Andromache Hector felesége nagy termetű volt.
- 42) A' törpe termetű pygmaeusok a' régiek írásiból elégé esmeretesek.
- 43) Medea' férjén Jazonon, ki ötet elhagyta, boszut akarván állani, megölte gyermekéit. — Tereus a' Feleségének Progenak testvérét megszeplősítette. Progne boszut kívánván állani, saját fiját Ityst főzte meg férje számára. Ezen régi példák, ugymond a' költő rettenetesek ugyan, de még is tsak olyan Aszszonyokat rajzolnak előnkbe, kik az indulat' felhevülésében vittek végbe olly kegyetlen tetteket, ellenben a' Római Aszszonyok hideg vérrel tselekesznek hasonlókat, 's előre felszámllják, mennyit nyernek az illyen gyilkosság által.
- 44) A' Rómediában. Euripidesnek Alcestis nevű szomorú játéka esmeretes.
- 45) Belidesnek Danausnak leányai és Belusnak unokáji, kik férjeiket megölték. — Eriphile a' maga férjét Amphiaraut egy aszszonyi ékességért elárulta. Clytemnestra a' maga férjét Agamemnon, midőn ez a' Trójai háboruból visszament, szeretőjének Egisthusnak segítségével egy fejszével megölte.
- 46) Tsak az a' tsekély külömbség van ugymond Juvenalis tsufolódva, hogy a' régiek durván sok mesterség és titkolódás nélkül gyilkoltak, a' mostaniak pedig fortélyosabban és finomabban nem fegyverrel, hanem méreggel. De szükség idején még ma is kell nekik fegyver, ha férjeik olly esetben találhatnak lenni, a' millyenben Atrides az az Agamemnon volt, 's égszersmind méreg ellenszolgáló orvosságot vettek volna bé előre; a' millyen orvossággal Mithridates Pontus' Királya, a' ki a' Rómaiak ellen való háboruban három nagy ütközetet vesztett-el, olly sokszor élt, hogy utóbb semmi méreg sem ártott neki 's kéntelen volt magát egy katonájával megöletni, midőn saját síjának hadiseregétől körülvétetett.

A' HIVTELEN.

- „Hallod kedves, melly örvendetes hír
„Hezd közöttünk gerjedni?
„Már Godofréd sok tornyos helyet bir
„'S tovább is fog terjedni
„Vitézeit össze hívja.
„Hogy a' Szent várost is vija,
„És nem tágit, míg minden Pogányt
„Diadalmas kardjára nem hányt.
„Menj el kedves, menj el táborába
„Ne henyéljél tsak magad.
„Ronts fegyverrel az ellen' sorába
„Ott hol a' vész feldagad.
„'S ha nem lévén már gátatok
„A' városba rohantatok :
„Siess a' szent sirhoz áldozni,
„Atyám lelkéért imádkozni.
„Ne kételkedj tiszta hűségemben,
„Tiéd vagyok 's maradok ;
„Hittel mondom hogy másnak szívemben
„Soha helyet nem adok.
„E' hajfűrtöm', e' csókomat
„Vedd szerető zálogómat.
„A' szerentse karján hordozzon
„'S téged hivet melyemre hozzon.“
Redvesének a' szép Agathának
Hallván Sándor szavait,
Parancsolja gyorsan lovászának
Hogy tisztítsa lovait ;
Mert hajnalkor háborúra
Megy szert tenni koszorúra,
Maga még majd kardot köszörül,
'S esmerősínél tekint körül.
Szép Litteratúra.

Oszol az éj' komor setétsége,
Jön a' hajnal pirosan.
Nints Sándornak szépjében kétsége
Utnak indul biztosan.
Társai hő szerelmei,
Az elválás gyötrelmei,
És lovásza, néma gazdáját
Némán követve paripáját.
Folyók, erdők, városok maradnak
Hátra 's ujjak érkezek.
A' tengerek már szembe akadnak,
És hajósok eveznek.
Sándor beül lovászával,
Egy Görögnek hajójával
Útat tesz a' széles vizeken,
'S ki lép a' Jaffai réteken.
„Holnap ostrom, Godofréd hirdeti,
„A' szent város miénk lesz.“ —
„Ostrom, ostrom!“ az Eget rengeti
Hada 's mindent rendbe tesz.
Itt kardokat élesítnek,
Ott láncsákat fényesítnek.
Sándor örvend hogy jókorra ér,
'S majd mátkájához hamar meg tér.
Mint oroszlány mikor az erdőkben
Hajhász futnak a' vadak :
Sándor előtt omolnak feltökben
A' Szaraczén vertt hadak.
Szörnyüdik a' halál képe,
Gyöz Godofréd dicső népe ;
A' vas kapuk mind felpattannak,
'S a' gyözök rajtok ált rohannak.
Siet Sándor a' szent koporsóhoz
Agathának kedvéért ;

Foházkodik a' Boldogítóhoz

Halt atyjának lelkéért.

'S elvégezvén e' munkáját,

A' távullét' bús oráját

Nem akarván tovább nyujtani,

Készül lovát megfordítani.

Szélként repül, szélként a' hazába,

Hol mátkája rája vár.

Melly édes méz fog forni csókjába,

Ah! előre érzi már.

Feleségről álmodozik,

Hicsinyekről gondolkozik.

A' jövődő meg nyil lelkének,

'S kellemeit látja mennyjének.

Szélként repül végig az udvarban

'S csak egy cseléd sincs jelen.

Senkit sem lát senkit a' pitvarban,

A' mi neki képtelen.

Ez előtt nem sok idővel,

Csupán csak egy esztendővel

Az áldott nap nem folyt itt e'kép,

Jött ment ki's be mindenféle nép.

„Agathám hol,“ így kiált, merre jársz?

„Jer Sándorod ölébe!

„Ah! de talán, talán már nem is vársz

„A' szerelem keblébe.

„Sándorodat haltnak véled,

„Napjaid' klastromban éled;

„Jó szivedet a' bú epezti,

„Lelked magát siromba veszti.“

„Ki szól ott kinn olyan siralmasan?“

Belülről ezt kérdezik.

Nyilik a' zár lassan unalmasan,

'S egy agg aszszony érkezik.

„Te vagy Sándor! hah mi hozott!

„Fáj énnekem! jaj átkozott!“

Sándor meg esmeri Sáráját;

Agathának régi dajkáját.

„Oda vagyok! ah Sándor! hivatlen

„Lett te hozzád szeretőd!

„Másnak adta kezét nem kénytelen,

„S ő nem lehet többé nőd.

„Egy Legénykét szemügyre vett,

„Értte téged elfelejtett.

„Éjjel nappal együt mulattak,

„Hölcsön szerelmet vettek adtak.“

Sándorban fagy, majd megént forr a' vér

Látván hogy meg csalatatott;

Tébolyodva bosszút és átkot kér,

Majd megént elhalgatott.

„Hát ötet te nem intetted,“

„Söt lángjait élesztetted“

Az agg Asszony szót kezd tördelni,

De bűn miatt nem tud felelni.

„Hol van ő most; hol van a' hivatlen?

„Hol vétkezik rossz szive?

„Fuss, végy és mond néki, te becstelen,

„Hogy rajta vár volt hive.“ —

„A' templomban,“ ugymond Sára,

„Hogy az Úrnak szent oltára

„Előtt a' nagy esküt' letegye;

És a' papnak áldását vegye.“

„Hát tsak mostan! Oh még jókor talán

„Oh Istenem, adj erőt!

„Ált ragadom a' templomnak falán,

„Még enyémmé teszem őt.“

Repül inkább mintsem hogy fut;

Éppen mikor már helyre jut,

Agatha bátran ejti a' szent
Isten engemet úgy segéljent.

A' nagy szóra Sándor megrázkódik ;
Nem mer immár mocczanni.

De bús szive keblében hánykodik ,
Es kész halni rohanni.

Félfelé megy fájdalomival ,

Nem bir tovább kinaival ,

Vasát karja szurni creszti ,

'S a' fájós szivet meg repeszti.

Éjfél vagon. Agatha csendesen

Alszik Férje melyénél.

Ének hangzik búsán szerelmesen

A' szép holdnak fényénél.

Agathát ez felébreszti ,

De férjét jobban süllyeszti

Az álomnak mély tengerébe ,

Ugy hogy semmitsem vesz eszébe.

„Alszol édes ! szerelmes párnádon

„Nem érezve gyötrelmet.

„Édes csókok most is égnek szádon ,

„Ads és veszel szerelmet.

„Áh ! tölem fat a' nyugalom ,

„És elfonnyaszt a' siralom.

„Már éjfél van , 's nyögdellek én még ,

„Mert lángomban minden izem ég.

„Oh könnyörülj ! oh ne légy kegyetlen !

„Miattad hal ez a' sziv !

„Nálád nélkül lennem lehetetlen

„Jöjj 's te is légy bozzám hiv.

„Lássad bennem hatalmat ;

„Hóstoltassad irgalmadat.

„Jöjj imádód kinyílt karjába ,

„El repít ő a' csend' honnjába.“

A' hódulás tetszik Agathának,
Nem maradhat ágyában.
Látni gerjed személyét rabjának
Az epedés bújában.
És felnyitja egy ablakát;
'S a' mint kinyujtana nyakát,
Hét fagyos kéz legott kikapja,
'S vele magát egy Lóra csapja.
Sikoltana, de nem telik tőle
A' halt Sándor' karjában.
Egy terebély fa mellett szálnak le,
Új sir vagyon árnyában.
„Nem hasztalan hitegettél,“
Igy szól Sándor „enyém lettél.
„Nem fogsz többé tőlem szaladni,
„Velem együtt itt fogsz maradni.“
Sándor ekkor megengeszteltetve
Alá hágot sirjába;
És Agathát a' földre fektetve
Ott fen hagyta magába,
Másnap reggel merevedve,
Arczában elfeketedve
Látták őt a' sirnak szájánál
'S ott fekszik Sándor oldalánál.

HOLÉCZY.

NÉHAI BOLDOGULT BARÁTOMHOZ,

Milly' jajra buzdult hangba zsisbog fülem?
Melly' élni üző gyász koszorus Kehely?
Itatja mérgét vélem? és milly'
Tör darabolja izekre szivem'?

Eszmélkedésem meg nem előzheti,
Zordon mivoltát mély sebeimnek; ah!

Méltán is ontódik tolongó
Árja kinos kebelemnek: Imé

El tűnt Barátom, Menyei lak helyet
Váltott örömmel, Föld' hiu vággyival:

'S örökre búcsút vett kesergő
Társaitul, kiket életében

Erkölese vidám fénnyre hevítgete;
'S drágább szerével szüz kebelének, az
Edző szívöknek kinnyait meg
Zuzta, 's igaz nyugalomra hívta: —

El költözött már 's nem kevesitheti
Többé keserves szív remegést szülő
Fájdalmim', 's essődző szememnek
Ah! nem emésztheti kinos árját. —

Nyugodjanak már, meg merevedt tagid;
S örvendjen áldott Lelked, az Idvben, a'
Roskadhatatlan Laurusával,
Mellybe vigan be evezni láttam

Szelid Galambként; — 's küldj le vigasztaló
Sugárt, e' zajlo gyász kebelembe! és
Vedd kedvezőleg szived' eggyik
Társa ezen kegyes áldozatját.

HORNYIK JÓSEF
Pazmanita.

BARÁTOMHOZ

Ifju Feleségének Halálakor.

Neked is illy szaporán az irigy sors boldog Eged' illy koran
Egybe ontá az életnek leg szebb ideje korán.

'S már a' napot, melly imádott Antoniád szemében
Olly szeliden mosolygott rád, a' mély sir gyász leplében

Bonyolódott halandóság hosszú éjje fedezi,

Oda van ő; 's a' puszta föld vesztét né hogy könnyezi
Látom földhez vert 's el zúzott Lelkedből hogy nyomulnak

A' banatok, 's az Ég boltján keresztül hogy tojulnak
El szaggatott sohajtásid a' Mindent tehetőnek

Lábaihoz, 's ott fájdalomid gyász halmokká hogy nőnek!
Látom el sirt szemeidnek özönében fuldakló

Lelked ide 's tova miként hánykodik 's a' haldakló
Reménynek vég vonásiban öszve miként zavarja

A' valót a' semmiséget. — De ha ezt így akarja
Az el rendelt örök végzés, 's ha kicsiny Lelked az Ég

Szent titkait nem láthatja 's ítélheti meg mindég
Sirhatsz ugyan, de ne vádolj! — Nem hallod szent poraid

Örző 's sirjann fenn lebegő Geniussa szavait?
Néki nem volt e' parányi föld elég, illy szépséget
A' temérdek Ég foghat el csak mint egy Istenséget

Ott vár el Ő tégedet a' több Angyalok sorában

Mig megért az emberiség a' föld rothadt porában,
Hol a' meg holt halandóság éjjeléből felkelő

Boldog ifjuság reggelén téged ismét ölel Ő

'S hol a' hiv karok közt ki nyilt örök élet rosáin
Repkedő halhatatlanság, csattogó vig szárnyain

Egy örömből a' másikba vég nélkül fog hordozni,

'S Antoniád Hönnyeidért csókjival fog adózni.

DÉESY PÉTER

Cs. Kir. Ingenieur Hapitány

VIRÁG', FEJÉR', KIS' és KAZINCZY' RÉPEIK ALÁ.

Mig Honnyunk fenn áll, 's meg tudja bethűlni Tudósit

Szép Nevetök' minden hiv Magyar emlegeti.

Répeteket látván, oda járul, 's tiszteletének

Ritka jeléül száz csókokat arra ragaszt.

Boldog az, a' ki csak egy pillantást vethete Rátok
Miglen az Ég kegye itt éltete Benneteket.
Sőt az is, azt mondom, boldog bizonyára 's szerencsés.
A' ki, ha meg haltok nézheti képeteket, *)
'S fel sóhajt ekként: miért nem lehet élni ezeknek?
Ezreket a' kiknek tölteni lenne kevés.
Mi, kiknek Titeket van látni 's csudálni szerencsénk,
Majd el hunyítottokon sirni, zokogni fogunk.
'S a' gyász öltözetét fel vévén Érttetek — akkor
Sem teszszük le, mikor Sirba teszik Tetemink!
Nemzetem! e' *hegyesid'* kik Diszed' örökre nevelni
Vágyódnak tiszteld! 's tartani becsbe tanuld!

HORVÁTH ISTVÁNRA.

A' Nagy *Révainak* mikoron leczkéljire járnál
Már ki jelelt Nagy'nak Téged előre *Virág*.
Minden lépésid' szemmel tartottuk azolta,
'S a' Profétzia lám tellyesedésre jutott.
Folytak az Esztendők gyűjtél Tudományt Tudományra;
'S már Nevedet minden hangosan emlegeti.
Oh ha csak eddig is illy Nagy vagy, még mennyire
hághatz
Ohajtjuk: lássunk még magasabb Helyen is.

TRATTNER JÁNOS TAMÁSRA.

Nyomtattak felesen Honnyunkban Hönnyeket eddig,
Mellyért Hálánkat mindeniköje vegye!
Ám de ha ti zteletünk még bővebb Trattner eránt lessz,
Azt irigyelni tudom senki se fogja Neki.
Érdemit e' Tárgyban Maga által látta *Királyunk*
Mellyért *Petrozát* Tőle örökre nyere.

*) Épen azért óhajtánók Literátoraink képsit egybe gyűjteni. A' Red.

Menj *Kedves* 's kezdett pályádon megne unatkozz !
Áldani fogják így Hamvaid a' Magyarok.

KULTSÁR ISTVÁNRA.

A' ki valál *Ékes szállás* Professora hajdan
'S most becses Újságid' Nemzeti nyelven adod,
Mint a' hig levegő, mikor a' Nap meg tömi gözzel
Földre sebes záport kölcsön eresztget alá:
Igy Te is, a' melly pénz bé foly kezeidbe Hazádból
Azt jobbára, megint Ő neki vissza adod.
E' gyönyörű példád' ezerenként vajha követnék!
Szívét meg telné menyiei édes öröm.

DÖBRENTÉI GÁBORRA.

Ifjai köz'tt nem rég' Sopronynak hogy ha csudáltuk
El ragadott szintén *néhaj Muzeuma*.
Érezzed Honnyom! tetemes kár ennek el állni
Bűn ez is a' többel, hogy csuda sorsra jutott.
Megjelenésének mindenkor félve örültünk
És a' mint félténk, ugy leve, félbe szakadt.
Tiz kötetével emelt csak ugyan szép oszlopot — és ez
Ő neki fenn maradó érdemet ezrekig ad.
Méltó tiszteletét *Erdély* ki mutatta eránta,
Mert Táblás Úrrá keblibe tette *Hunyad*,
Mennyire tisztelik őt, 's mint fogják a' mikor utaz
Téti Magyar Papnak versei rája Tanuk.
Lángol az indulat minden Szegéletben erántad
Szép Lelkü Magyarunk! van koszorúzva fejed.

THAISZRA.

A' Nemet *Theyszát* Árpád' Maradéka *Tiszdnak*

Mondja remek nyelven, — melly neki hasznokat ad.

Partjain a' Lakosok mind élnek szöke vizével,

Bár millyen zavaros, nekik az izes ital.

Jász keszeget, Harcsát, Kecsegét, és Pontyot özönnel

Fognak mélyében, 's mindenek egyre eszik.

Rajta sok ezrenként a' kö sok úsznak alábra

Szálakon — és *Szotnok*, tág kebelébe veszi.

Széna terem bőven ha meg árad 's partjain-ált' ront

Mellyékén, 's Mezein sok Gulya falka legel:

Oh melly sok hasznot közlesz TE is a' TE Hazádnak.

Munkás Tollandnak hah! ki ne lássa becsét?!

Hónapos Irásink' bölcsen szeded össze 's el öntöd

A' Haza' Tér mezejét, 's irsz Magad is közibek.

Élj hosszsan! 's *Honnod'* boldogságába gyönyörködj!

Elve, öleljen meg! halva, sirasson Ez is.

KOVÁTS SAMUEL.

ASZSZONYI CHARACTEREK.

A' fő nemből eredett *Fulvia'* ama' nevezetes Romai Márcus Márcellusnak hitvese rendkívül láttatott férjének halálán epedni, mert midőn az akkori szertartás szerint annak holt teste a' Márs mezején hammúvá égettetnék, fájdalomának nagyságában nem tsak ruháját szaggatta, és haja' szálait tépte; hanem artzúlatját is össze körmelte, és be-vérezte mind addig, míg el-bádjadva a' földre le nem rogyott. — Két jelenlévő Tanátsnok a' ritka hívségü aszszony iránt való szánakodással el-telven hozzája járulának, és ne hogy keserveinek özönében magának még többet-is ártson, két felől Karjait meg-ragadván a' földről fel-emelték, és tartóztatták:

melly dolognak látására az oda közel álló *Cnejus Flavius Censorinus* imigyen szólítá meg a' Senátorokat ; „eresz-
szétek-el ugymond az Aszszonynak kezeit, mert özvegy-
ségének keserveit egy lehelettel akarja ki-fújni, és gyá-
szolását ma el-is akarja egészen végezni.“ — *Flavius-
nak* szava, mint valami jövendölés beteljesedett, mert
az olly igen siránkozó *Fulviat* tsak hamar egykik azon
Tanátsnokok közzül, kik férje eltakaritása idején kö-
rüllette forgolódtak feleségül vette, kinek az özvegy
magát akkor ígerte oda, midön amaz karját oda nyujt-
ván nékie feleségül kérte ötet. — Melly változandóság-
gát *Fulviának* méltán kárhoztatták a' felhevült Romai él-
tes aszszonyok-is, mert illetlen tette által annyira be-
szennyezte az akkori fejr személyeket, hogy a' leg ál-
hatatosabb hívségü özvegynek se akarna senki hitelt
adni.

Portia Utikai Catónak leánya férjének, kit leir-
hatatlanul kedvelt halálából származott igaz, 's nem szin-
lett szomorúságát, és keserüségét el viselni nem tud-
ván, midön hirtelenében maga meggyilkolására sem he-
gyes tört, sem sinort nem találta, a' tüzhelyre állott,
mellyből az eleven szeneket kimarkolván ollyan megin-
dulás nélkül tömte tele száját azokkal, mintha a' gerezd-
ről az érett szőlő szemeket szedte, és ette volna —
hogy a' tüzessen el-nyelt szenek belső részit elégették
kinok között; de panasz nélkül végezte életét; 's így
kebelit, melly férje' szeretetének heveitől úgy is lán-
golt, még több tűz által akarta behamvazni. — Noha
e' példa nélkül való szeretet példa nélkül való, 's nem
képzelt új nemét gondolta ki a' halálnak; de még sem
a' követés véget adódik elő a' borzasztó történet; hanem
azért, hogy mindenek álmétkodására ki tessék, hogy
mire vetemedhetik a' szeretetnek mérték felett nevede-
dett forrósága. — *Portiának* maga meg ölése kárhozta-

tást; de az ezzel nap fényre jött különös hívsége dicső-
íttetést érdemlett.

GOROVÉ LÁSZLÓ.

T. NAGY PÁL PROFESSZOR URHOZ.

Kit nemes érdemidért Hülföld hírelve becsült meg *)
Nagy, Téged Múzsám gyengébb szava tisztel örömmel:
Roma kihalt Hangján jól irtál ősi üdökről,
Régi Atyánk Hadait, zengd már most Nemzeti Nyelven!
Légy bátor, Nevedet ne felejtsd, bár dullyon irigység;
Az, ki tanít, méltó, példáján élni tanítson!

H A N G Z A T H A.

L a u r a.

Ott, hol egy gyep zölden álva
A' ligetnek halk ölében
Csendesen gyászol, 's körében
Bánatok lengnek leszálva,
A' Világtól meszsze válva,
A' keservek' tengerében
Laura ott hervadt, 's szemében
Könnyek áztanak bujába;
Ott siratta kedvesének
Gyász halálát bánatokkal;
Oh! de nem birván azokkal,
Alkonyán egy bús estvének
A' Pásztorok halva lelték,
'S Thirzise mellé temették!

*) Lásd a' Tud. Gy. e' f. Év' IX. köt. l. 119.

TERÉNTETES VITKOVICS MIHÁLY
URHOZ.

Boldog az, kit vérmezőre
Hadi lárma nem riaszt,
Sem Sajáti' hív öléből
Nem ragad ki csalfa fény;

Bóldog az, kit a' Világnak
Zajja nem esábit hat el,
'S ollykor édesebb öröme,
Tölle meszsze távozik;

* * *

Igy siettél vig Aradra
A' Szüretkor Vitkovics,
'S a' vidék nyájas Muzsádnak
Meszsze terjedt tért nyitott:

Láttad, a' Solymos hatalma
Délczegen mint küszködik
A' magas felhök között még,
'S könnyezél buzgó Magyar!

Láttad, ama bus Világost
Nyögni omladéki közt,
'S láttad, a' Magyar Szabadság
Melly erős helyt épüle:

Oh! de a' Világ csudájit,
Mellyet Ember kéz emelt,
Századoknak járta, lassan
Ormai közt temeti.

Halhatatlant mit reméllünk?
Változó az élet itt;
A' sudar fát lassu féreg
Rágja és kidöntheti! —

* * *

Illyetén gyász képzetekkel
Édesid közzé sietsz ;
Emlékezve mult üdökről
Sok nemes sziv vár reád ,
'S majd Helenföld bérezeinél
Jó Virágunk üdvözöl.

H A N G Z A T K A .

K a z i n e z y h o z ,
Midőn bágygyadt egészségét hallanám.

Ama halom , hol tiszta fényébe
A' virtus Oltarán Haza szeretet
Lángolva ég, 's Olimpusig léphetett ,
'S hol gyakran andalog szelid Hébe ;
Ama magány , melly kis kebelébe
Egy olly enyelgő Énekest szülhetett ,
Millyet Horáczban Róma tisztelhetett ;
Hasson ki Századokra hírébe :
Ott Helikon forrása ömledez ,
Mellyből K a z i n e z y n k halhatatlanságot
Sziv , meszsze hagyván a' zajos világot ;
Bár e' Reményünk sirba düledez ,
Emléke fen lesz , mig virit Széphalom ,
K a z i n e z y Nagy lelkének ez jutalom !

MUNKÁCSY JÁNOS.

T A K Á T S É V Á N A K .

Nem vala Berlin ,
Nem vala London ,
'S a' tudományok

Nagy helye Páris,
Mestered, Éva!

Még is az álnok
Szépet ajánló
Férjfit eszeddel,
Józan eszeddel,
Tudtad itélni.

Légy ezután is
Bátor az ilyen
Dráma - Iróra,
Angyalom, Éva!

RÖPATARI LÓRÁHOZ.

Hellemid szemlélve látom
Életünk tavasz korát,
A' jelenlét Angyalával
A' midön ölelkezünk;
Távol a' bú tengerétől
Múlnak édes álmaink;
'S a' virágok édenében
Repdesünk szét lepkeként.

R. F.

T. KOVÁTS JÁNOS ELSŐ AL-ISPÁNYRA.

Tetteiden kellem, kimutatva beszédeden Ékség
Szived eránt meg-gyöz, majd hogy Elöbre vitettség.
PERETSENYI NAGY LÁSZLÓ.

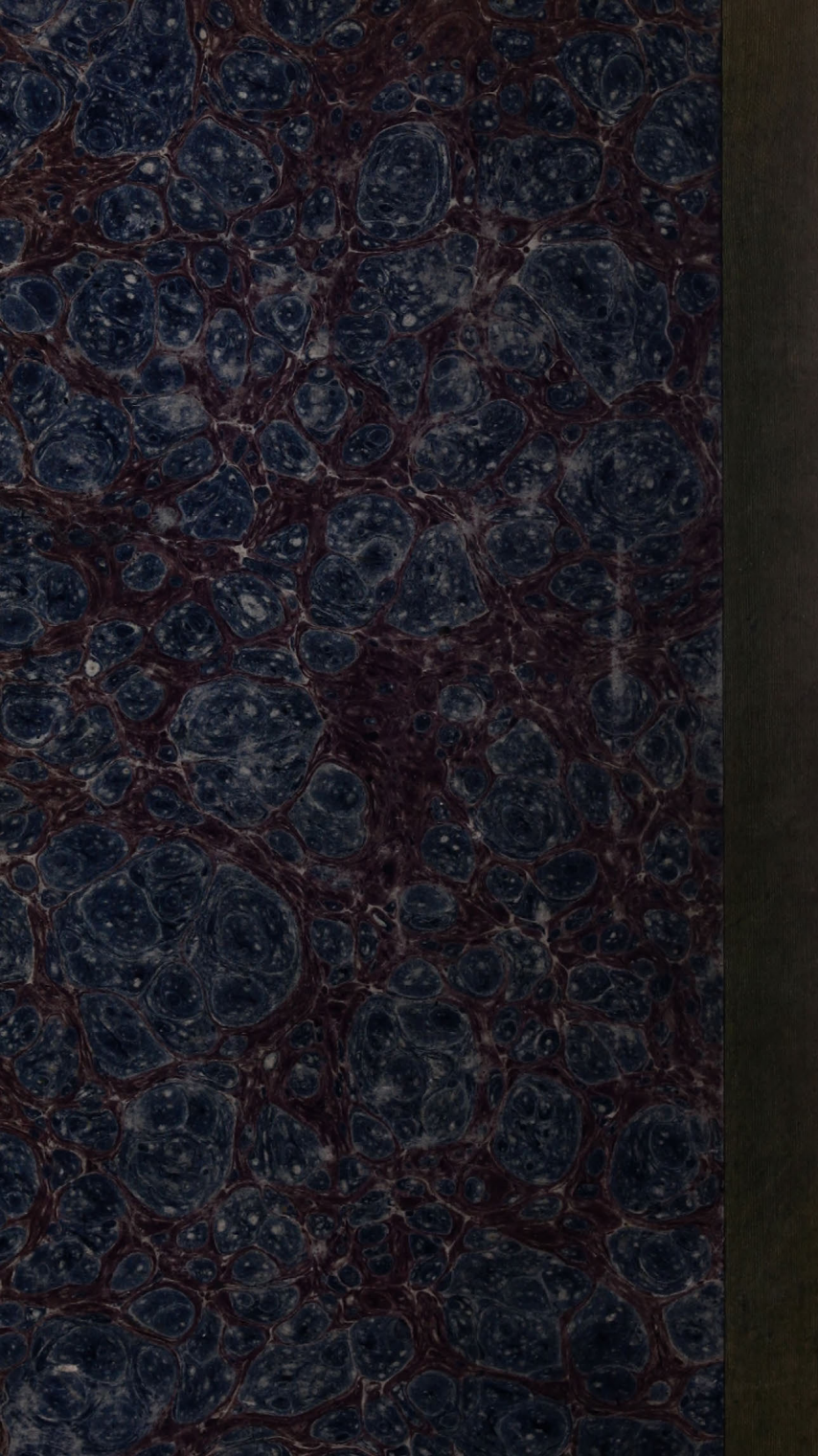
J o b b i t á s o k.

A' szép Literaturai Ajándék 45. l. 19. Stropha helyébe olvasd:

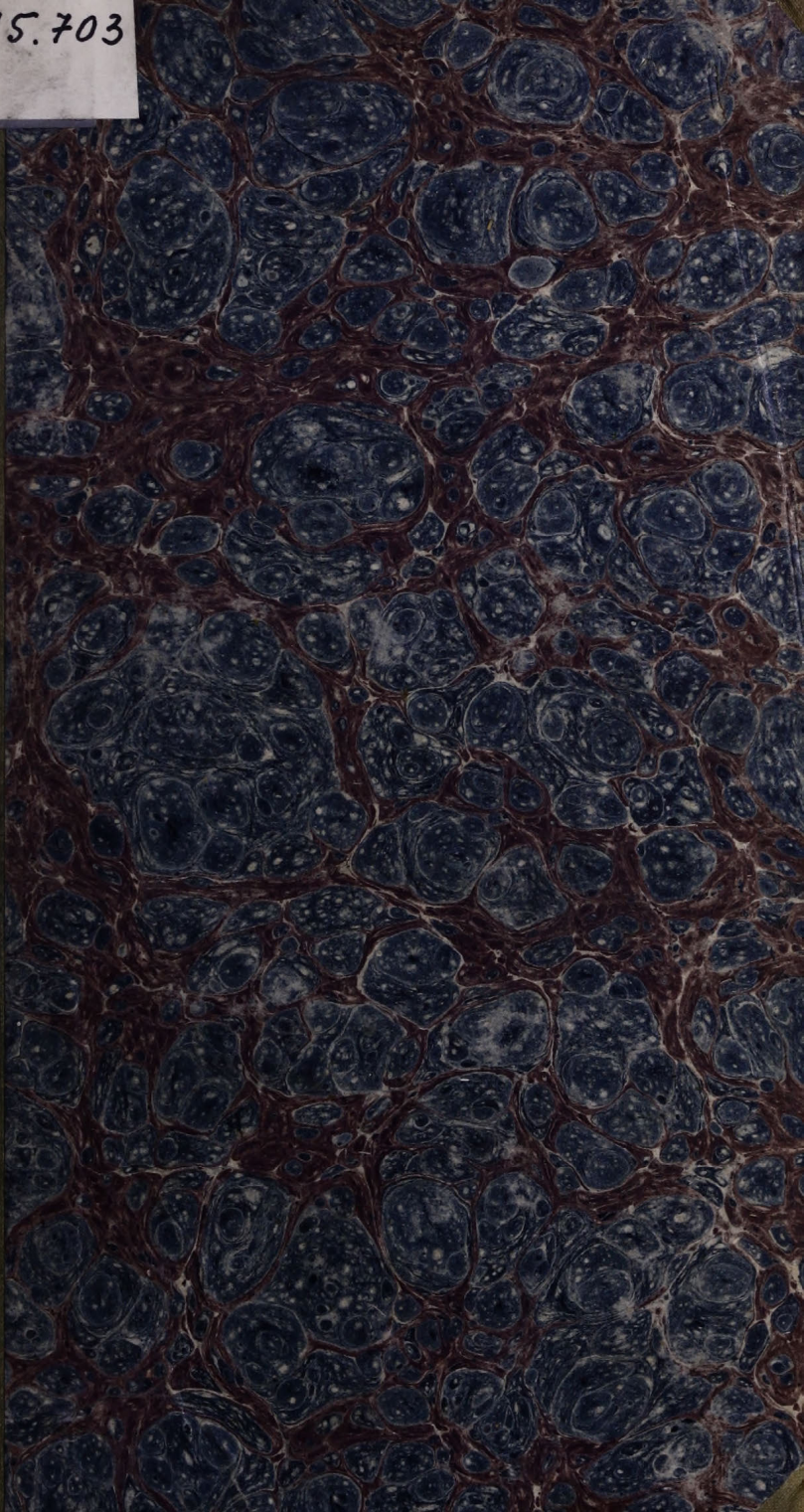
Boldogabb fül után jobb tanácsal éltél, és a' 45. l. 19. Str. helyébc: Mint gomba 's moh lepte redve sült fácskákat.

315.703

FolyUjs. 0.

16
20.

